

WET MILIEUBEHEER

BESCHIKKING

ons kenmerk
SB2005-6973

Aanvraag Wet milieubeheer

Op 4 april 2005 hebben wij de aanvraag ontvangen van:

naam aanvrager : Stadion Ontwikkeling B.V.

adres : p/a KPMG Accountants
Churchillplein 6

plaats : 2517 JW DEN HAAG

Het betreft een aanvraag voor een vergunning voor het oprichten en in werking hebben (oprichtingsvergunning ingevolge artikel 8.1 lid 1 onder a en c Wet milieubeheer) van een inrichting bestaande uit:

- een stadion voor beroepsvoetbal met voetbalgebonden- en voetbalgerelateerde ruimten en voor het uitvoeren van maatschappelijke activiteiten;
- horecaruimten;
- technische ruimten;
- technische voorzieningen ten behoeve van commerciële ruimten;
- open terrein met een busluis,

in het ongenummerd perceel gelegen aan:

de Donau

kadastraal bekend als gemeente 's-Gravenhage, sectie BC, nr. 3557

Op 14 april 2005 heeft de aanvrager aanvullende gegevens bij de aanvraag overgelegd. Het betreft een brief van burgemeester en wethouders van Den Haag. In de aanvraag van 4 april 2005 ontbrak deze brief, alhoewel daar wel in de bijlagen een plaats voor was gereserveerd. Zowel de aanbestedingsbrief van de aanvrager, de verzoekbrief als de brief van burgemeester en wethouders zijn bij de aanvraag als bijlage 10 toegevoegd.

Bij de bestuurlijke afwegingen en het opstellen van de voorschriften is uitgegaan van de gegevens in de aanvraag van 4 april 2005 tezamen met de gegevens van de aanvulling.

In de beschikking zijn, ten opzichte van de ontwerpbeschikking, wijzigingen aangebracht. Deze wijzigingen zijn aangegeven door middel van een 'grijze achtergrond' zoals dit ook in deze tekst is gebeurd.

Bij "Adviezen en bedenkingen" is dit achterwege gelaten omdat het daar evident is dat het om een wijziging ten opzichte van de ontwerpbeschikking gaat.

Aanleiding

De locatie in het Zuiderpark voor het huidige stadion voldoet niet meer aan de eisen, die heden ten dage worden gesteld aan een accommodatie voor een profvoetbalclub. De stadionlocatie is te klein en laat zich moeilijk uitbreiden. Het bevindt zich midden tussen dichtbevolkte woonwijken en is daar aan drie zijden door omsloten. Uitbreiding zou ten koste gaan van het gerenoveerde park of van andere sportverenigingen. Ook zijn de veiligheidsvoorzieningen in de omgeving verre van optimaal. Zo is er geen fysieke scheiding van uit- en thuissupporters en zijn er geen calamiteitsroutes. Voorts ontbreekt de ruimte om te kunnen voorzien in voldoende parkeergelegenheid ten behoeve van een nieuw stadion. Daarom heeft de gemeenteraad besloten een nieuw voetbalstadion op het bedrijventerrein Forepark mogelijk te maken.

Bij besluit van 15 december 2003 (kenmerk SB2003-18520) is een milieuvergunning verleend voor het oprichten van dit stadion. Tegen dit besluit is beroep ingesteld. Middels een uitspraak van 26 januari 2005 (200400465/1) heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State deze beschikking vernietigd.

In de thans voorliggende beschikking voor een nieuwe milieuvergunning is met deze uitspraak van de Raad van State rekening gehouden.

Wijzigingen ten opzichte van de aanvraag van 30 juli 2003

De nieuwe aanvraag verschilt op een aantal punten van de eerdere aanvraag. De belangrijkste verschillen zijn:

- De parkeerterreinen maken geen onderdeel meer uit van de inrichting. In de aanvraag heeft de aanvrager aangegeven dat over hetzelfde aantal parkeerplaatsen kan worden beschikt als bij de vorige aanvraag.
- Er wordt voor maximaal 12 keer per jaar ontheffing van de geluidsnormen gevraagd in verband met een incidentele bedrijfssituatie.
- De exploitatie van de commerciële ruimten op de begane grond en de eerste verdieping behoort niet meer tot de inrichting. De technische voorzieningen ten dienste van deze ruimten zoals gas, water, elektriciteit en luchtbehandeling, maken wel onderdeel uit van de inrichting.
- Binnen de inrichting worden geen bestrijdingsmiddelen meer opgeslagen;
- Het stadion is opnieuw akoestisch onderzocht en als gevolg daarvan is een nieuw akoestisch rapport bij de aanvraag gevoegd. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het akoestisch rapport dat onderdeel uitmaakte van de vernietigde vergunning zijn:
 - # er is gebruik gemaakt van een nieuwe versie van het berekeningsprogramma (Geonoise);
 - # de inrichting is opnieuw (en nauwkeuriger) gemodelleerd waardoor de objectafmetingen (gebouwen) enigszins gewijzigd zijn;
 - # de directivity-index (stralingsrichting) van het luidsprekersysteem is aangepast;
 - # het muziekniveau op het publiekvlak is lager.

Niet alleen de aanvraag is gewijzigd ten opzichte van de vorige keer, maar ook de omstandigheden rondom het stadion zijn gewijzigd. Anders dan toen het geval was is er rondom het stadion (geen onderdeel van de inrichting waarvoor vergunning wordt gevraagd) thans sprake van een planontwikkeling, zo valt in de Milieueffectrapportage bij het voorontwerp-bestemmingsplan te lezen, die enkele miljoenen bezoekers per jaar zal gaan trekken. Deze bezoekers zullen ook gebruik gaan maken van de geplande parkeerterreinen, hetgeen tevens verklaart waarom deze terreinen geen onderdeel meer uitmaken van de inrichting waarvoor thans vergunning wordt aangevraagd.

Omschrijving van de inrichting

De locatie van de inrichting bevindt zich op het bedrijventerrein Forepark. De inrichting ligt in de oksel van het Prins Clausplein aan de autosnelwegen A12 en de A4, in het stadsdeel Leidschenveen – Ypenburg. Op circa 300 meter afstand van het stadion zijn enige bedrijfswoningen gelegen. Aan de Zuid-oostzijde van het stadion bevindt zich vanaf 300 meter een woonwijk. Het gebied waarin de inrichting ligt maakt deel uit van de A12 zone.

Het betreft een voetbalstadion voor beroepsvoetbal van de Betaald Voetbal Organisatie ADO Den Haag met voetbalgebonden-, voetbalgerelateerde- en horecaruimten.

Het voetbalstadion bestaat uit tribunes met een maximale capaciteit van 15.050 toeschouwers gelegen rondom het verhoogde speelveld. Gedeeltelijk onder de tribunes is rondom het speelveld een ruime passage opgenomen. Onder en direct tegen de tribunes zijn gebouwen gesitueerd.

Tot de inrichting behoren:

- het stadion, bestaande uit o.a.:
 - voetbalveld en tribunes;
 - ruimten ten behoeve van het personeel;
 - ruimten ten behoeve van de spelers;
 - ruimten ten behoeve van de sponsors;
 - ruimten ten behoeve van de supporters;
 - horecaruimten;
 - ruimten ten behoeve van de pers;
 - ruimten ten behoeve van de veiligheid;
 - ondersteunende ruimten en techniekruimten;
 - de technische voorzieningen ten dienste van de commerciële ruimten;
- de negenmeter zone (open terrein) rondom het stadion;
- de bussluis.

Het grasveld is voorzien van een warmwatersysteem om het veld vorstvrij te houden, een beregeningsinstallatie voor het besproeien van het veld en een drainagesysteem voor de afvoer van overtollig water.

Rondom het speelveld is een lichtinstallatie geplaatst, die het spelen in de avonduren mogelijk maakt. Binnen het stadion wordt gebruik gemaakt van een geluidsinstallatie (stadionspeakers) voor het omroepen van berichten, zoals onder andere reclameboodschappen of berichten met betrekking tot veiligheid, openbare orde en het ten gehore brengen van muziek.

Het aantal bezoekers naar de inrichting, waarmee bij het bepalen van de verkeersstromen rekening is gehouden, wordt naar verwachting jaarlijks 402.700. Dit aantal is samengesteld op basis van de volgende activiteiten:

- voetbalactiviteiten 322.700 bezoekers;
- overige activiteiten SSO/SOBV 40.000 bezoekers;
- maatschappelijke activiteiten 40.000 bezoekers.

In het stadion worden naar verwachting per seizoen 28 voetbalwedstrijden in de middag of avond gehouden waarbij publiek aanwezig kan zijn. De wedstrijden duren in principe tweemaal 45 minuten met een pauzetijd van 15 minuten.

Naast de voetbalwedstrijden vinden in het stadion ook andere activiteiten (overige activiteiten SSO/SOBV en maatschappelijke activiteiten) plaats. De overige activiteiten SSO/SOBV vinden plaats op de tribune, het speelveld en in de horecaruimten, businessunits, sociëteitsruimte, kantoren en ADO-passage van het stadion. Deze zijn bedoeld ter ondersteuning van een gezonde en positieve exploitatie van ADO Den Haag. De activiteiten die daar worden georganiseerd zijn supportersactiviteiten, een kidsclub, een museum, horeca en commerciële (zalen)verhuur.

De maatschappelijke activiteiten betreffen activiteiten die van belang zijn voor het maatschappelijk functioneren van Den Haag. Hierbij kan primair worden gedacht aan de reeds bij voetbalstadion genoemde activiteiten, maar ook aan (niet limitatieve opsomming) voorlichtingsbijeenkomsten, bijeenkomsten van maatschappelijke organisaties, culturele of religieuze bijeenkomsten.

Er wordt voor maximaal 12 maal per jaar voor een incidenteel voorkomende bedrijfssituatie, die meer geluid veroorzaakt dan het geluidsniveau tijdens een representatieve bedrijfssituatie, ontheffing gevraagd van de geluidsnormen.

Akoestisch rapport

Ingevolge artikel 5.10 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit (Ivb) is bij de aanvraag een akoestisch rapport overgelegd met kenmerk I.2004.1419.01 d.d. 1 april 2005 (verder te noemen: het akoestisch rapport). In het akoestisch rapport zijn alle relevante aspecten, met inbegrip van de indirecte hinder, in kaart gebracht.

Het doel van het akoestisch rapport is om te bepalen of een inrichting kan voldoen aan de te stellen geluidsvoorschriften en welke maatregelen er eventueel getroffen moeten worden om dit te bereiken. Daarbij worden alle akoestisch relevante bronnen meegenomen. Kleinere, minder relevante bronnen, die vaak binnen een bebouwing aanwezig zijn, worden daarbij buiten beschouwing gelaten. Op de bij de aanvraag behorende tekeningen en/of in het akoestisch rapport staan alle relevante geluidsbronnen vermeld.

De conclusie in het akoestisch rapport is dat de inrichting, met inbegrip van akoestische maatregelen, kan voldoen aan de te stellen geluidsnormen.

Parkeergelegenheid

Zoals eerder is gezegd maken de parkeerterreinen opgenomen in de aanvraag van 30 juli 2003 geen onderdeel meer uit van de inrichting. Wel heeft de aanvraagster aangegeven dat zij bij activiteiten binnen de inrichting van de parkeerterreinen gebruik zal kunnen maken zodat over voldoende parkeerplaatsen wordt beschikt. Middels overlegging van een brief van het college van burgemeester en wethouders van Den Haag d.d. 12 april 2005 heeft aanvraagster zekerheid verschaft dat bij activiteiten binnen de inrichting ook daadwerkelijk over de benodigde parkeerplaatsen zal kunnen worden beschikt.

Toekomstige ontwikkelingen

Er is geen sprake van redelijkerwijs te verwachten toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot de inrichting maar er is wel sprake van redelijkerwijs te verwachten toekomstige ontwikkelingen in het gebied waarin de inrichting is gelegen die bij de beslissing op de aanvraag zijn betrokken.

Deze ontwikkelingen, waaronder de commerciële activiteiten rondom de inrichting, zijn beschreven in de Milieueffectrapportage (MER) die in het kader van het voorontwerp bestemmingsplan is opgesteld (R002-4333267RIP-nva-V01-NL van 18 januari 2005).

Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer

In de inrichting vinden activiteiten plaats of zijn voorzieningen aanwezig die in de onderstaande categorieën van bijlage I, behorende bij het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer (hierna: Ivb) zijn genoemd:

<i>Categorie</i>	<i>Omschrijving activiteit of voorziening</i>
1.1.a	elektromotoren
1.1.b	verbrandingsmotoren
1.1.c	installaties voor het verstoken van brandstoffen
2.1	opslag en gebruik van gassen
5.1	opslag en verwerking van (licht) ontvlambare en brandbare vloeistoffen
16.1.b	opslag van papier en producten hiervan
18	restaurant, brasserie, bar / inrichtingen voor het verstrekken van dranken en spijzen tegen vergoeding
19	inrichtingen voor recreatieve doeleinden met een geluidinstallatie
28.1.a onder 1	opslag van huishoudelijke afvalstoffen (capaciteit groter dan 5 m ³) afkomstig van binnen de inrichting

Procedure

Per 1 januari 1994 is de Algemene wet bestuursrecht in werking getreden. De Wet milieubeheer bepaalt dat de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is op de totstandkoming en de bekendmaking van de beschikking op een aanvraag om een milieuvergunning. De procedure is volgens artikel 13.4 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm) en Afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) uitgevoerd.

Op 4 april 2005 (en in aanvulling op 14 april 2005) hebben wij de aanvraag en de hierbij behorende bescheiden ontvangen. Bij deze aanvraag zijn onder andere de externe verkeersbewegingen (bijlage 05), een akoestisch rapport (bijlage 06), een garantieverklaring voor verlaging van de indirecte geluidhinder (bijlage 07), een lichtrapport (bijlage 08), een zekerheidstelling voor de aanleg en de beschikbaarheid van de parkeerterreinen (bijlage 10) en een bodemonderzoek (bijlage 11) toegevoegd. Met deze informatie heeft aanvraagster, naar onze mening, voldoende gegevens geleverd om de aanvraag in behandeling te kunnen nemen.

Van 15 april 2005 tot en met 12 mei 2005 heeft de ontwerpbesikking ter inzage gelegen. Op 27 april 2005 heeft tussen de gemeente en een aantal belanghebbenden een gedachtewisseling plaatsgevonden. De aanvraagster was hierbij vertegenwoordigd.

Begin juni 2005 is geconstateerd dat er een omissie heeft plaatsgevonden met betrekking tot de kennisgeving naar de omwonenden. Daarom hebben wij besloten de ontwerpbesikking opnieuw ter inzage te leggen. Van de gelegenheid is tevens gebruik gemaakt om een nieuw rapport luchtkwaliteit ter inzage te leggen.

Van 16 juni 2005 tot en met 13 juli 2005 heeft de ontwerpbesikking (15 juni 2005) ter inzage gelegen. Op 28 juni 2005 heeft tussen de gemeente en een aantal belanghebbenden een gedachtewisseling plaatsgevonden. De aanvraagster was hierbij uitgenodigd.

Bevoegdheid

De bevoegdheid ten aanzien van de vergunningverlening berust op grond van artikel 8.2a van de Wm bij het dagelijks bestuur van het stadsgewest Haaglanden. Op grond van artikel 8.2b van de Wm heeft het dagelijks bestuur van het stadsgewest Haaglanden bij besluit van 1 maart 1995 deze bevoegdheid overgedragen aan burgemeester en wethouders van Den Haag.

Adviseur(s)

Op grond van artikel 8.7 van de Wm is de VROM-Inspectie regio Zuid-West de betrokken adviseur.

Wet op de ruimtelijke ordening

De gemeenteraad heeft op 25 november 2004 (rv201) een voorbereidingsbesluit genomen voor het bestemmingsplan Nieuw Stadion Den Haag.

Dit voorbereidingsbesluit is op 9 december 2004 in werking getreden.

Bij raadsmededeling 19 van 25 januari 2005 is het voorontwerp bestemmingsplan Nieuw Stadion Den Haag aan de gemeenteraad gezonden.

Op 31 januari 2005 is het voorontwerp bestemmingsplan in vooroverleg ex artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening gebracht.

Woningwet

De aanvraag heeft betrekking op het oprichten van een inrichting dat tevens is aan te merken als bouwen in de zin van de Woningwet.

De bouwvergunning 1^e fase is op 18 december 2003 verleend. De aanvraag voor de bouwvergunning 2^e fase is op 19 december 2003 ingediend.

Aanvraagster heeft bij de aanvraag van 2003 een afschrift van de bouwaanvraag toegevoegd. Deze stukken hebben wij bij de huidige procedure ter inzage gelegd.

Eigen verantwoordelijkheid

De gemeenten in het stadsgewest Haaglanden streven naar uniformiteit in het omgaan met de milieukwaliteit van het Haaglandse bedrijfsleven. Dit krijgt mede vorm door een uniform milieuvoorschriftenpakket.

De milieuvergunning heeft primair betrekking op milieurelevante zaken, waarmee het milieu werkelijk wordt beschermd. Er is ruimte voor maatwerk waarbij de aard van de activiteit, omstandigheden en omgevingsfactoren bepalend zijn. Deze visie betekent dat de voorschriften met name doelgericht zijn en dat de ondernemer hierin verantwoordelijkheid neemt.

Beoordeling aanvraag

Algemeen

De beslissing op de aanvraag is getoetst aan de gronden uit de artikelen 8.8 tot en met 8.16 van de Wm. Hierna wordt aangegeven hoe de aanvraag zich tot het toetsingskader verhoudt.

Voor zover het voorkomen van nadelige gevolgen voor het milieu niet mogelijk is, zijn aan de vergunning voorschriften verbonden die de grootst mogelijke bescherming bieden, tenzij dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd (het ALARA-beginsel).

Een aantal aspecten met betrekking tot de gevraagde milieuvergunning zijn nader onderzocht en weergegeven in memo's, brieven en rapporten, welke in de procedure ter inzage worden gelegd.

De volgende stukken zijn bij de beoordeling betrokken:

1. Bouwvergunning eerste fase voetbalstadion op de "Prime Location" in bedrijvenpark Forepark – Donau ongenummerd van 17 december 2003;
2. TNO-rapport R&I-A R2005/005 Luchtkwaliteit rond het nieuwe stadion Den Haag van januari 2005;
3. Bereikbaarheid Nieuw Stadion Den Haag, projectnummer 05-76999 van 23 maart 2005 van het Ingenieursbureau Den Haag;
4. Rapportage overloopparkeren Nieuw Stadion Forepark, DSO/BEL/V&I, versie 1.3 van 29-03-05;
5. Memo 8220001/SB2003-20151 Beoordeling nulonderzoek van 14 augustus 2003;

6. Memo 05042005 Beoordeling afvalscheiding, afval- en water preventie. Donau ongenummerd van 5 april 2005;
7. Memo M0307221JoJo Geluidnormstelling Stadion Den Haag van 22 juli 2003;
8. Memo M0504121JJ Referentie-geluidniveaumeting van 12 april 2005;
9. Verklaring inzake bouwplan van de afdeling Bouwfysica/Bouwecologie, verzonden op 14 januari 2005;
10. Rapport gevelgeluidwering van de afdeling Bouwfysica, rapportnummer 2004026.G2, meetdatum 11 maart 2005;
11. "Aanbevelingen voor verkeersvoorzieningen binnen de bebouwde kom"(ASVV 2004) Pagina 221, Tabel 6.13/10 Parkeervoorzieningen sportvoorzieningen;
12. Brief Rijkswaterstaat, kenmerk RXS/2003.13981 van 9 december 2003;
13. Milieueffectrapport nieuw stadion Den Haag,R002-4333267RIP-nva-V01-NL van 18 januari 2005;
14. Oplegbrief MER nieuw stadion Den Haag, kenmerk SB/2005-2738 van 24 maart 2005;
15. Toetsingsadvies over het milieueffectrapport nieuw stadion Den Haag en de aanvulling daarop (Oplegbrief bij 14), rapportnummer 1440-122 van 12 april 2005;
16. TNO-rapport B&O-A R2005/159 "Bijdrage aan de luchtkwaliteit door het extra wegverkeer als gevolg van alleen het nieuwe stadion Den Haag" van juni 2005;
17. Verslag van gedachtewisseling en ingebrachte bedenkingen van 27 april 2005;
18. Memo M0505311JoJo Stadion Den Haag: aanvullend akoestisch onderzoek. – direct geluid nabij woningen Voorburg, van 31 mei 2003;
19. Memo M0505312JoJo Stadion Den Haag: aanvullend akoestisch onderzoek. – direct geluid in nachtperiode bij verlengde avondwedstrijd, van 31 mei 2003;
20. Verslag van gedachtewisseling en ingebrachte bedenkingen van 28 juni 2005
21. Overzicht van indieners van bedenkingenschriften en de betreffende bedenkingenschriften.

Milieubeleidsplan Den Haag 2001-2006

Bij besluit van 29 november 2001 heeft de gemeenteraad het Milieubeleidsplan Den Haag 2001-2006 vastgesteld. Het plan is tot stand gekomen overeenkomstig de bepalingen van paragraaf 4.6 van de Wm. Bij de totstandkoming van de milieuvergunning is rekening gehouden met het milieubeleidsplan.

Het milieubeleidsplan is opgebouwd rond drie centrale Haagse beleidsthema's: Schoon & Heel, Gezond & Veilig en Duurzame Stad. Speerpunten die voor de inrichting van belang zijn, zijn klimaatbeleid (CO₂ neutraal), duurzaam waterbeheer, bestrijding vervuiling openbare ruimte en bestrijding van geluidshinder. Deze speerpunten zijn in deze vergunning getoetst (zie milieubricken).

In het milieubeleidsplan is gekozen voor een gebiedsgerichte benadering om milieubeleid beter te laten aansluiten bij de dynamiek van de ruimtelijke ontwikkelingen in de stad. Milieuambities kunnen per gebied verschillen. De gebiedsspecifieke kenmerken en de mogelijkheden bepalen de toekenning van de ambitie per milieudoel: geluid, lucht, bodem, afval, water, ecologie en groen, energie, mobiliteit, externe veiligheid en binnenmilieu.

In het plan zijn een zestal gebiedstypen te onderscheiden. Door het vaststellen van milieuambities per gebiedstype kan richting worden gegeven aan de kwaliteit, die de verschillende onderdelen van het milieu op een bepaald tijdstip dienen te hebben. De milieuambities per gebiedstype zijn nog niet vastgesteld. Het deel van het Forepark waarin de inrichting komt te liggen is aangemerkt als gebiedstype "werken".

1. Lucht

Algemene doelstelling is het voorkomen dan wel zoveel mogelijk beperken van emissies naar de lucht en het voorkomen van stankhinder naar omwonenden en gebruikers van stankgevoelige objecten.

Geurhinder

Bij het bereiden van voedsel kan stankoverlast ontstaan. De meest nabij gelegen woningen liggen op 300 meter afstand van de inrichting. Verwacht wordt dat van de inrichting geen stankhinder zal worden ondervonden in de voor stank gevoelige locaties in de omgeving. Ten aanzien van het gebruik en de emissiepunten van de afzuiginstallaties zijn voorschriften opgenomen.

Emissies stookinstallaties

Door het gebruik van aardgas voor verwarming en het opwekken van elektriciteit (noodstroomaggregaat) komen met name SO₂, CO₂ en NO_x vrij. Om de uitstoot van deze emissies zo veel mogelijk te beperken en in het kader van veiligheid moeten de betreffende installaties periodiek gekeurd, gereinigd en afgesteld worden. **Hiervoor hebben wij de voorschriften 9.4 tot en met 9.11 opgenomen**

De hoogrendementsketel t.b.v. de veldverwarming valt onder het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer B. Dit besluit wordt beschreven in het onderdeel "Overige besluiten en regelgeving" van deze considerans.

Mobiele machines met een verbrandingsmotor

Met ingang van 1 januari 2001 mogen motoren, gemonteerd in een mobiele machine met een vermogen groter dan of gelijk aan 18 kW doch kleiner dan 37 kW, niet worden afgeleverd indien deze, voor wat betreft luchtverontreiniging, niet zijn goedgekeurd overeenkomstig de bepalingen van artikel 3 van het Besluit typekeuring luchtverontreiniging trekkers en motoren voor mobiele machines.

Verkeer

Anders dan bij de eerdere milieuvergunningaanvraag voor het stadion maken de parkeerterreinen geen onderdeel uit van de inrichting.

De inrichting heeft daardoor nauwelijks een directe bijdrage aan de luchtkwaliteit. Het aantal verkeersbewegingen op het eigen terrein van de inrichting is dusdanig laag dat deze geen significante bijdrage hebben aan de luchtkwaliteit.

Het verkeer van en naar de inrichting (indirecte hinder) heeft wel een bijdrage aan de luchtkwaliteit. **Dit wordt meegewogen bij de beoordeling van deze aanvraag.**

In het kader van de bestemmingsplanprocedure voor de stadionlocatie heeft TNO een uitgebreid onderzoek gedaan naar de luchtkwaliteit als gevolg van de planontwikkeling, waar het stadion onderdeel van uitmaakt (TNO-rapport R&I-A R2005/005 Luchtkwaliteit rond het nieuwe stadion Den Haag van januari 2005). Daarbij is het verkeer van en naar de inrichting meegenomen in de berekeningen. Dit onderzoek is bij de beoordeling van deze vergunningaanvraag betrokken.

In het TNO-onderzoek zijn concentratieberekeningen uitgevoerd voor een ruim gebied rond het stadion. Daarbij is voor zowel de lokale wegen als de Rijkswegen de toename van het verkeer als gevolg van de hele planontwikkeling rondom het stadion meegenomen.

De berekeningen zijn uitgevoerd voor de jaren 2004 (start onderzoek), 2006 (ten behoeve van de toets aan de grenswaarde voor PM₁₀) en 2010 (ten behoeve van de toets aan de grenswaarde voor de jaargemiddelde NO₂-concentratie).

De genoemde grenswaarden zijn, ter bescherming van mens en milieu, vastgelegd in het Besluit luchtkwaliteit (Bk) dat sinds 19 juli 2001 van kracht is. Bij gemeentelijke besluitvorming die gevolgen voor de luchtkwaliteit kan hebben, zoals bij deze milieuvergunning, dienen deze grenswaarden in acht te worden genomen.

In het Blk zijn grenswaarden voor meerdere luchtverontreinigings-componenten vastgesteld. TNO heeft in haar rapport aangegeven dat met uitzondering van PM_{10} en NO_2 het niet waarschijnlijk is dat de grenswaarden bij de andere stoffen worden overschreden. Derhalve zijn alleen berekeningen uitgevoerd voor NO_2 en PM_{10} .

Bij de bepaling van de luchtkwaliteit (berekening), alvorens wordt getoetst aan de grenswaarden, worden in de regel verschillende componenten bij elkaar opgeteld:

- het achtergrondniveau
- de emissiebijdrage van lokale vaste bronnen zoals fabrieken e.d.
- de emissiebijdrage van het (weg)verkeer.

In het gebied rondom de planontwikkeling zijn geen lokale vaste bronnen aanwezig met een significante emissiebijdrage, zodat bij de bepaling van de luchtkwaliteit alleen de emissiebijdrage van het wegverkeer bij de achtergrondconcentratie is opgeteld.

Op basis van het TNO-onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

Locatie

De inrichting ligt op een locatie waar de luchtkwaliteit de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie NO_2 in 2010 niet overschrijdt. Het stadion ligt zagezegd buiten NO_2 -jaargemiddelde grenswaarde-contour van de Rijkswegen (in 2010 en later).

Ook ligt de inrichting buiten de zogenoemde PM_{10} -jaargemiddelde grenswaarde-contour van de Rijkswegen (in 2006 en later).

Wel ligt de inrichting in een gebied waar sprake is van een overschrijding van de etmaalwaarde voor PM_{10} . Alleen al op grond van de hoge achtergrondconcentratie zal de grens van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ voor het etmaalgemiddelde meer dan 35 keer per jaar worden overschreden.

NO_2 -jaargemiddelde

De luchtkwaliteit (concentratie NO_2) langs de snelwegen zal niet significant gewijzigd worden als gevolg van de planontwikkeling.

Buiten de rijbaan van de nabij het stadion gelegen lokale wegen zal in 2010 als gevolg van de planontwikkeling nergens de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie NO_2 worden overschreden.

NO_2 -uurgemiddelde

De uurgemiddelde NO_2 -grenswaarde zal nergens in het onderzoeksgebied, ook niet op de parkeerplaatsen bij volledig gebruik, overschreden worden.

PM_{10} -jaargemiddelde

De luchtkwaliteit (concentratie PM_{10}) langs de snelwegen zal niet significant gewijzigd worden als gevolg van de planontwikkeling.

Op de nabij het stadion gelegen lokale wegen zal in 2006 als gevolg van de planontwikkeling nergens de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie PM_{10} worden overschreden.

PM_{10} -etmaalgemiddelde

De etmaalgemiddelde PM_{10} -grenswaarde (maximaal 35 dagen met een etmaalgemiddelde concentratie van meer dan $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) wordt zowel ter plaatse van het stadion als in de gehele omgeving daarvan in 2006 overschreden.

Deze grenswaarde wordt alleen al op basis van de achtergrondconcentratie in geheel Den Haag overschreden.

Beschouwing overschrijding etmaalgemiddelde PM₁₀-grenswaarde

Het beoordelen van de luchtkwaliteit is geen eenvoudige aangelegenheid. Aan de ene kant is daar de toelichting op het Besluit luchtkwaliteit, een aanvullende instructie van de Provincie Zuid-Holland (toetsingskader bij plannen) en zelfs een nadere instructie van de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (circulaire van 30 september 2004 (LMV 2004091308)). Daar tegenover lijken te staan de uitspraken van de Raad van State.

Ten aanzien van de etmaalgemiddelde concentraties dient te worden beseft, dat het vaker dan 35 keer per jaar overschrijden van de 50 µg/m³ het gevolg is van de relatief hoge achtergrondconcentraties. Dit is het geval in geheel Zuid-Holland. Ook zonder planontwikkeling en zelfs geheel zonder een verkeersbijdrage (ook geen verkeer op de A12 en A4) zal deze grens vaker dan 35 keer per jaar worden overschreden. Het moge duidelijk zijn dat deze overschrijding door de gemeente niet te beïnvloeden is.

Ook als de planontwikkeling op een andere locatie zou zijn gesitueerd, zou er sprake zijn geweest van een overschrijding van deze grenswaarde. In die zin is de overschrijding niet locatiespecifiek.

Het huidige stadion van ADO Den Haag is gelegen in het Zuiderpark. Ook daar wordt de etmaalwaarde PM₁₀ alleen al vanwege de achtergrondconcentratie meer dan 35 keer per jaar overschreden. Als gevolg van het verkeer naar dat stadion bij een wedstrijd zal ook daar het aantal keren overschrijding van die waarde nog hoger zijn.

Door de verhuizing van deze voetbalclub naar het nieuwe stadion zal, alhoewel de grenswaarde daar meer dan 35 keer overschreden blijft, op de oude locatie onmiskenbaar sprake zijn van enige verbetering van de luchtkwaliteit.

Het verkeer van en naar het stadion is echter op de oude locatie dusdanig verspreid, dat de mate van verbetering middels luchtkwaliteitsberekeningen niet betrouwbaar te bepalen is.

Als gevolg van de autonome ontwikkeling levert het verkeer op de snelwegen en de lokale wegen rondom het stadion nabij het stadion een verkeersbijdrage op waardoor dit samen met de achtergrondconcentratie leidt tot een aantal overschrijdingen van de etmaalgemiddelde PM₁₀-concentratie van ca. 60.

Als gevolg van de planontwikkeling (inclusief stadion) neemt de verkeersbijdrage op de lokale wegen nabij het stadion toe ten opzichte van de autonome ontwikkeling.

Daardoor zal het aantal overschrijdingen van de etmaalgemiddelde PM₁₀-grenswaarde maximaal met ca. 5 toenemen. (t.o.v. de eerder genoemde 60).

De toename als gevolg van uitsluitend het verkeer van en naar de inrichting zal daar, gelet op de verhouding van de bezoekersaantallen per jaar (0,4 milj bezoekers van de inrichting en 3,5 milj bezoekers van het overige deel van de planontwikkeling) slechts een klein deel van zijn. In het TNO-rapport B&O-A R 2005/159 staat dit ook aangegeven.

Het aantal malen dat de etmaalwaarde wordt overschreden wordt in modelberekeningen niet direct berekend. De berekening vindt plaats aan de hand van de jaargemiddelde PM₁₀-concentratie. Middels een statistische relatie (het aantal overschrijdingen is 5.367 x de jaargemiddelde concentratie PM₁₀ minus 132.4) wordt het aantal malen overschrijding van de etmaalwaarde berekend.

Zoals bijlage C van het TNO-rapport laat zien, is er alleen binnen het wegprofiel sprake van een onderscheidende toename van de jaargemiddelde PM₁₀-concentratie en derhalve alleen binnen het wegprofiel sprake van een toename van het aantal overschrijdingen van de etmaalgemiddelde PM₁₀-concentratie als gevolg van de planontwikkeling.

In de aanvulling op het MER-rapport (oplegbrief MER nieuw stadion Den Haag van 24 maart 2005, kenmerk SB/2005-2738) zijn vier figuren weergegeven die inzoomen op de situatie langs de Donau nabij de wijk Leidschenveen. Op deze plek liggen de woningen die het meest nabij de aanvoerroute naar het stadion en parkeerterreinen liggen.

Langs de Donau, tussen de Veenweg en de Theems liggen overigens geen voetpaden.

Door de commissie voor de milieueffectrapportage is in haar toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop (rapportnummer 1440-122 van 12 april 2005) over deze figuren opgemerkt dat met de gebruikte kleuren ten onrechte de indruk wordt gewekt dat de woningen buiten het invloedsgebied van de door de planontwikkeling veroorzaakte toename PM_{10} liggen. Echter, zoals uit de legenda bij de betreffende figuur blijkt, is niet de Donau rood gekleurd (zoals de commissie opmerkt) maar juist het invloedsgebied (het gebied waarbinnen sprake is van een significante toename als gevolg van de totale planontwikkeling) is op de kaart rood gekleurd. Dit invloedsgebied blijft binnen het wegprofiel van de Donau. De plaatsen waar burgers zich in hoofdzaak bevinden (trottoir, woningen) liggen evident buiten dat gebied.

De grootte van het invloedsgebied is bepaald voor de totale planontwikkeling waar het stadion onderdeel van uit maakt. Als gevolg van uitsluitend de stadion-ontwikkeling zal dit invloedsgebied, gelet op de geringe bijdrage van de inrichting aan de luchtkwaliteit (TNO-rapport B&O-A R 2005/159), veel kleiner zijn.

Geconcludeerd kan worden dat op die plekken waar burgers zich in hoofdzaak bevinden (trottoir, tuin, woningen, parkeerterreinen maar ook binnen de inrichting), ze niet als gevolg van de vestiging van de inrichting worden blootgesteld aan concentraties die boven de grenswaarden uit het Blk liggen.

Nergens buiten het wegprofiel wordt als gevolg van de vestiging van de inrichting een grenswaarde uit het Besluit luchtkwaliteit overschreden waarmee naar onze mening voldaan wordt aan de eisen van dit besluit.

De toekomst

In Europees verband worden steeds strengere normen (EURO 4, EURO 5) opgelegd voor nieuw te fabriceren verbrandingsmotoren. Daardoor zal, naarmate de jaren vorderen, een verbetering optreden van de luchtkwaliteit. Deze verbetering, zo wordt door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM) geprognosticeerd, zal sneller gaan dan de verslechtering als gevolg van de gestage groei van het verkeer, waardoor per saldo een verbetering resteert.

Plannen van Aanpak

Door het Ministerie van VROM is een Plan van Aanpak Fijn Stof opgesteld waarin voor Nederland voorstellen worden gedaan om de emissies fijn stof vanwege het verkeer verder te verminderen. Alhoewel VROM nog geen concreet zicht heeft geboden op de effecten van het Plan van Aanpak, mag verwacht worden dat uitvoering van deze voorstellen zal leiden tot een verdere verbetering van de luchtkwaliteit. Of dat op de korte termijn zal zijn moet nog blijken.

Met ingang van 1 juni 2005 geldt een stimuleringsregeling voor de aankoop van nieuwe dieselauto's met roetfilter.

Door de Provincie Zuid-Holland is ook een plan van aanpak fijn stof opgesteld. Dit PvA is vastgesteld in maart 2005. Een eerste analyse van het PvA leert dat de concrete maatregelen die in het PvA worden opgevoerd, slechts op de lange termijn effect zullen hebben op de concentraties PM_{10} . Het is onwaarschijnlijk dat alleen deze maatregelen zullen leiden tot een verlaging van de achtergrondconcentraties fijn stof, tot een dusdanig niveau dat er geen sprake meer zal zijn van vaker dan 35 keer per jaar overschrijding van de etmaalwaarde.

Ook de gemeente Den Haag heeft een PvA luchtkwaliteit opgesteld. Dat plan richt zich in eerste instantie op het verbeteren van de luchtkwaliteit voor NO_2 . Maatregelen op dit vlak zullen echter ook effect hebben voor PM_{10} .

In Haaglanden verband is een PvA opgesteld voor knelpunten die zijn gelegen aan de rijkssnelwegen. In dat kader is een verzoek gedaan aan de minister van V&W tot het invoeren van een 80 km regime voor alle snelwegen in de regio. De minister heeft hier voor het traject langs het stadion negatief op geantwoord.

De conclusie ten aanzien van de diverse plannen van aanpak is dat op de middenlange termijn substantiële verbeteringen van de fijn stof concentraties zijn te verwachten ten gevolge van de maatregelen uit deze plannen.

Reductie-inspanningen

Op gemeentelijk niveau speelt met betrekking tot de fijnstof-problematiek, dat de bussen van het (gemeentelijk) vervoerbedrijf (HTM) zijn uitgerust met roetfilters, waardoor hun bijdrage middels de uitlaatgassen aan de PM₁₀-concentratie is gedaald tot minder dan 5% van hun oorspronkelijke bijdrage. De nieuwe bussen van de regionale vervoersmaatschappij voldoen allen aan de EURO 4-norm, welke norm sinds kort voor nieuw te produceren bussen geldt.

Met betrekking tot het verkeer van en naar het stadion wordt door middel van een aantal maatregelen getracht dit zo veel mogelijk te beperken. Het betreft o.a.

- verbetering van het openbaar vervoer (NS-station, Randstadrail, aanleg tram 19)
- verplicht bus-combi-vervoer voor gastsupporters
- verbeteren en uitbreiden fietsroutes.

In de voorschriften van deze vergunning wordt een vervoersmanagementplan verplicht gesteld. De houdster van de vergunning dient in dit plan inzicht te geven in de mogelijkheden om het verkeer van en naar de inrichting middels personenauto's zoveel als mogelijk te beperken.

Tot slot

Inmiddels is een nieuw Besluit luchtkwaliteit gepubliceerd in het Staatsblad (2005, 316). Daarin staat aangegeven dat bij de beoordeling van de luchtkwaliteit de stoffen die zich van nature in de lucht bevinden en die niet schadelijk zijn voor de volksgezondheid en het milieu (zoals zeezout) buiten beschouwing mogen worden gelaten.

2. Bodem

Algemene doelstelling is het voorkomen dat stoffen die schadelijke effecten voor de bodem en/of het grondwater (kunnen) hebben in de bodem en/of het grondwater raken.

Bodembedreigende activiteiten en bodembeschermende voorzieningen

De bedrijfsactiviteiten en de gebruikte stoffen zijn getoetst aan de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB). Het uitgangspunt van de NRB is dat door bron- en effectgerichte maatregelen er een verwaarloosbaar risico (bodemrisicocategorie A) aanwezig is.

De volgende effectgerichte maatregelen, met het oog op bescherming van de bodem, moeten in ieder geval in de inrichting worden getroffen:

- een vloeistofdichte bestrating onder de tankplaats voor diverse machines;
- opslag van gevaarlijke stoffen in een kast volgens de CPR 15-1.

De vergunninghoudster moet, mede met het oog op haar eigen verantwoordelijkheid, ook controleren of deze voorzieningen daadwerkelijk functioneren. Door het regelmatig inspecteren van de voorzieningen kan bij het constateren van een defect hieraan een (verdere) verontreiniging van de bodem zo vroeg mogelijk worden voorkomen en zondig worden verwijderd.

De bodemrisico's van de bedrijfsmatige activiteiten moeten door bovenstaande maatregelen zo veel mogelijk tot een verwaarloosbaar risico worden beperkt (bodemrisicocategorie A).

Gelet op deze hoedanigheid, de bedrijfsvoering en de te treffen voorzieningen ter voorkoming van verontreiniging van de bodem achten wij het opnemen van een voorschrift voor monitoring in de vergunning niet noodzakelijk.

Nul- en eindsituatieonderzoek

Het preventieve bodembeschermingsbeleid, uitgewerkt in de NRB, gaat er van uit dat zelfs de maatregelen en voorzieningen die leiden tot een verwaarloosbaar bodemrisico, nooit volledig kunnen uitsluiten dat onverhoopt een belasting van de bodem optreedt. Om die reden blijft een nul- en eindsituatiebodemonderzoek noodzakelijk.

De onderzoeken zijn met name gericht op het vastleggen van de bodemkwaliteit op die locaties waar bodembedreigende activiteiten plaatsvinden. Bij vergelijking van de resultaten van het nul- en eindonderzoek kan het verschil in bodemkwaliteit worden vastgesteld. Indien aldus een onverhoopte bodembelasting is geconstateerd kan het bodemherstel worden verhaald op de veroorzaker.

Bij de aanvraag is in bijlage 11 een onderzoeksrapport van de bodem toegevoegd. Door de afdeling Bodembeheer van het bedrijfsonderdeel Milieu en Vergunningen van de Dienst Stadsbeheer (Memo 8220001/SB2003-20151 Beoordeling nulonderzoek van 14 augustus 2003) is aangegeven dat voldoende inzicht is gegeven in de bodemkwaliteit ter plaatse. Het bij de aanvraag aangeleverde onderzoeksrapport kan worden gezien als een nul-onderzoek.

Volstaan kan worden met een éénmalig onderzoek van de bodem voor beëindiging van de vergunningplichtige activiteiten of na beëindiging van een bodembedreigende activiteit. Door het vaststellen van de kwaliteit van de bodem in een eindsituatieonderzoek wordt inzichtelijk gemaakt of ten gevolge van de bedrijfsactiviteiten verontreiniging van de bodem is opgetreden. Hiertoe dienen de gevonden waarden gerelateerd te worden aan de vastgestelde kwaliteit van de bodem die nog niet is beïnvloed door de aangevraagde activiteiten en zoals aangegeven in het rapport bij de aanvraag.

Wij leggen via voorschriften in de vergunning aan vergunninghoudster een onderzoek op bij beëindiging van de bodembedreigende activiteiten.

3. Water

Bedrijfsafvalwater

Algemene doelstelling is het voorkomen dat stoffen die schadelijke effecten voor de riolering en/of het watermilieu hebben in het afvalwater terecht komen. Het ontstaan van afvalwater moet worden beperkt. Voor waterbesparing wordt verwezen naar het onderdeel Grond- en hulpstoffen.

Voor het water dat van de buffet- en regeneratiekeuken afkomstig is en dat plantaardige vetten of oliën kan bevatten of water afkomstig van de tankplaats voor diverse machines moeten doelmatige voorzieningen worden toegepast om lozing van verontreinigende stoffen in de riolering te voorkomen. Bij de overige locaties waar mogelijk oliën en vetten geloosd kunnen worden (o.a. de horeca uitgiftepunten) moeten controlevoorzieningen aanwezig zijn.

Voor zover monsterneming van afvalwater aan de orde is, moet deze monsterneming uitgevoerd worden conform het rapport "Metten en bemonsteren van afvalwater" van de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW) waarbij de meest recente uitgave van dit rapport wordt bedoeld.

Voor de conservering en de behandeling van monsters geldt de norm NEN-EN-ISO 5667 deel 3.

Wij achten het noodzakelijk in dit verband de voorschriften 8.1, 8.2 en 8.3 aan de vergunning te verbinden.

4. Afvalstoffen

Het ontstaan van afval dient zoveel mogelijk beperkt of voorkomen te worden. Ook doelmatige verwijdering dient daarbij in beschouwing te worden genomen.

Afvalpreventie

In het kader van afvalpreventie zijn de hoeveelheden (gevaarlijk)afval per jaar getoetst aan de leidraad "Afval- en emissiepreventie in de milieuvergunning". De indicatie voor de omvang bedrijfsafval (Memo 05042005 Beoordeling afvalscheiding, afval- en water preventie. Donau ongenummerd van 5 april 2005) geeft een totaalscore van 445 punten.

De leidraad geeft aan dat bij een totaalscore boven de 100 punten een quickscan gevraagd kan worden. Voor het uitvoeren van dit onderzoek (afvalpreventie) zijn de voorschriften 8.5, 8.6 en 8.7 in deze vergunning opgenomen.

Afvalscheiding

De afvalstromen binnen de inrichting zijn getoetst aan het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) en de Handreiking "Afvalscheiding bij vergunningplichtige bedrijven" van Infomil met datum juli 2001. In het LAP staat het beleid voor het beheer van alle afvalstoffen waarop de Wm van toepassing is. In hoofdstuk 14 van het LAP is het beleid uitgewerkt voor afvalscheiding, waarbij paragraaf 14.4 specifiek ingaat op de afvalscheiding door bedrijven.

Uitgangspunt is dat bedrijven verplicht zijn alle afvalstoffen te scheiden, gescheiden te houden en gescheiden af te geven, tenzij dat redelijkerwijs niet van hen kan worden gevergd. Daarnaast zijn voor een aantal overige afvalcomponenten richtlijnen voor afvalscheiding opgenomen (drempelwaarden). Voor die afvalstromen waarbij de hoeveelheid in het restafval lager is dan de richtlijn dient gekeken te worden of de afvalstroom geconcentreerd vrijkomt en of scheiding eenvoudig realiseerbaar is. In dat geval wordt de afvalstroom op dezelfde manier behandeld als de afvalstromen waarbij de hoeveelheid in het restafval hoger is dan de richtlijn. Is dat niet het geval (en het bedrijf kan dat desgewenst ook aantonen), dan hoeft voor desbetreffende afvalstromen geen actie ondernomen te worden. Hierbij geldt dat ongeacht de bedrijfssituatie de afvalcomponenten gevaarlijk afval, papier en karton altijd gescheiden dienen te worden. Daarnaast zijn voor een aantal overige afvalcomponenten richtlijnen voor afvalscheiding opgenomen (drempelwaarden).

In de aanvraag is aangegeven welke afvalstoffen gescheiden worden gehouden en gescheiden worden afgevoerd. Toetsing van deze informatie (Memo 05042005 Beoordeling afvalscheiding, afval- en water preventie. Donau ongenummerd van 5 april 2005) aan de hiervoor genoemde scheidingsregels heeft opgeleverd dat onder andere voor de categorie restafval een verdergaande scheiding redelijkerwijs kan worden gevraagd. Daarnaast bedraagt de hoeveelheid bedrijfsafval 111,5 ton per jaar. Bij deze hoeveelheid kan een quickscan afvalscheiding worden opgelegd. Wij achten het noodzakelijk in dit verband de voorschriften 4.7 en 4.8 aan de vergunning te verbinden.

5. Geluid

Algemene doelstelling is het voorkomen van geluidhinder naar woningen en andere objecten met een geluidsgevoelige bestemming.

Het aspect geluid is bij de beoordeling in drie onderdelen opgesplitst, te weten "directe hinder", "indirecte hinder" en "incidentele bedrijfssituatie".

Directe hinder

Bij de beoordeling van het geluid veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen, werktuigen en installaties, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en/of activiteiten is de "Handreiking industrielawaai en vergunningverlening" van oktober 1998 (nader te noemen: de Handreiking) als uitgangspunt genomen.

Normstelling

De locatie van de inrichting is gelegen nabij de kruising van de snelwegen A12 en A4 op het bedrijventerrein Forepark. Dit bedrijventerrein is niet gezoned in het kader van de Wet geluidhinder. Op circa 300 meter afstand van de inrichting zijn op dit bedrijventerrein enkele bedrijfswoningen gelegen aan de Taag. Aan de oostzijde van de inrichting bevinden zich de nieuwe woonwijken van het stadsdeel Leidschenveen – Ypenburg. De dichtstbijzijnde woningen daarvan zijn gelegen op een afstand van ongeveer 300 meter. Het betreft hier de woningen met zicht op de Donau.

Gelet op het karakter van de omgeving van de woningen (in de onmiddellijke nabijheid van een snelweg en aan de rand van een industrieterrein) is voor de normstelling aangesloten bij de in de Handreiking voorgestelde gebiedstypering "woonwijk in de stad". De in de voorschriften opgenomen norm betreffende het langtijdgemiddelde geluidsniveau bedraagt 50/45/40 dB(A) in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode.

Op 21 juli 2003 is, in het kader van de eerdere milieuvergunningprocedure, een onderzoek naar het referentieniveau ter plaatse van de dichtst bij de inrichting gelegen woningen aan de Donau uitgevoerd (memo M0307221JoJo van 22 juli 2003).

In deze memo staat aangegeven dat het referentieniveau 53 dB(A) zou kunnen zijn, maar dat de geplande schermen langs de A12 op dat moment nog niet waren aangebracht. In de memo staat ook dat een normstelling van 50 dB(A) etmaalwaarde realistisch is.

Inmiddels zijn deze geluidsschermen aangebracht en heeft op 11 april 2005 een nieuw onderzoek naar het referentieniveau plaatsgevonden (memo M0504121JJ van 12 april 2005).

Ook dit laatste onderzoek naar het referentie-niveau bevestigt de juistheid van de in deze vergunning op basis van de gebiedstypering aangehouden normstelling van 50 dB(A) etmaalwaarde.

Het referentieniveau is bepaald ten behoeve van de normstelling op de gevel van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemmingen (woningen aan de Donau).

Aan de andere kant van de snelwegen A12 en A4 zijn ook woningen aanwezig (respectievelijk de woning aan de Plas van Reef en de woning aan de Groene Zoom).

Gelet op de ligging van deze woningen in de directe nabijheid van de snelwegen, is het niet aannemelijk dat het referentieniveau ter plaatse van deze woningen lager zal zijn dan bij de woningen aan de Donau het geval is.

Berekening

In het akoestisch rapport is aangegeven dat de berekeningen zijn uitgevoerd volgens de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai, 2004" (nader te noemen: de Handleiding). Dit betreft de internetversie van de Handleiding 1999, waarin de errata van destijds zijn verwerkt.

Aannamen akoestisch rapport

In de Handreiking wordt aangegeven dat op het moment dat muziekgeluid op een beoordelingspunt herkenbaar is een strafcorrectie van 10 dB toegepast dient te worden. Omdat de inrichting nog niet is gerealiseerd, is door de akoestisch adviseur van de aanvraagster gebruik gemaakt van onder andere een (in een model) berekende geluidsbelasting als gevolg van muziekgeluid. Omdat herkenbaarheid niet direct meetbaar is, is bij deze model-berekening aangehouden dat als de bijdrage van het muziekgeluid op een beoordelingspunt 10 dB(A) (of meer) lager is dan de bijdrage van het overige geluid afkomstig van de inrichting op dat punt, er geen strafcorrectie van 10 dB voor muziekgeluid wordt toegepast. Deze aanname wordt niet onjuist geacht, temeer daar het op de beoordelingspunten optredende referentieniveau nog weer beduidend hoger ligt dan de bijdrage van het overige geluid afkomstig van de inrichting.

In het akoestisch rapport zijn aannamen gedaan voor wat betreft de niveau's van het publieksgeluid (inclusief juichen) alsmede de duur daarvan. Deze aannamen achten wij niet onjuist.

In het akoestisch rapport is uitgegaan van een geluidsniveau van 74 dB(A) op het publieksvlak, veroorzaakt door (achtergrond)muziek over de omroepinstallatie. Wil de muziek over de omroepinstallatie overal goed hoorbaar zijn op de tribune, dan zal het geluidsniveau van de achtergrondmuziek hoger moeten zijn dan het geluidsniveau ten gevolge van het overige geluid op de tribune (publieksgeluid). Uit het akoestisch rapport kan geconcludeerd worden dat de omroepinstallatie, voor wat betreft de achtergrondmuziek, bij het in het akoestisch rapport aangehouden vermogen bij een steeds voller wordend stadion niet overal even effectief zal zijn.

In haar toetsingsadvies over het milieueffectrapport (MER) en de aanvulling daarop heeft de commissie voor de milieueffectrapportage haar twijfel uitgesproken over het optredende geluidsniveau op avonden dat er een voetbalwedstrijd plaatsvindt. Deze twijfel wordt gedeeld voor wat betreft de hoogte van het muziekniveau omdat daarbij, zoals de commissie dat ook heeft omschreven, in de regel bij voetbalstadions sprake is van een hoger geluidsniveau.

Om deze reden wordt voorgeschreven dat de omroepinstallatie, voor wat betreft de achtergrondmuziek in het stadion, in lijn met de aanvraag zodanig moet zijn afgesteld dat, samen met het overige geluid van de inrichting, de geluidsnormen niet worden overschreden.

Voor het omroepgeluid wordt dit, in verband met de optredende hoge bedrijfsduurcorrectie (er wordt niet continue omgeroepen) en het niet van toepassing zijn van een mogelijke correctie voor herkenbaarheid (zoals bij muziek), niet nodig geacht.

Beoordeling

In het akoestisch rapport is bij de berekeningswaarden in tabel 8 een fout geslopen. Op meetpunt 08_F is abusievelijk de etmaalwaarde 38,9 dB(A) opgenomen. Zoals uit bijlage 5, tabel herkenbaarheid muziek blijkt, is bij een dagwedstrijd het muziekgeluid in de dagperiode herkenbaar. Dit heeft tot gevolg dat vanwege die herkenbaarheid een correctie van 10 dB had moeten worden toegepast op de berekeningswaarde in de dagperiode. De etmaalwaarde zou dan $38,2 + 10 = 48,2$ dB(A) worden. Dit is lager dan de normstelling in de dagperiode (50 dB(A)) zodat deze wijziging geen gevolgen heeft voor de conclusie dat de inrichting kan voldoen aan de normstelling.

In het akoestisch rapport zijn alleen de bronnen van de technische voorzieningen ten dienste van de commerciële ruimten meegenomen. Mogelijk zullen in deze ruimten in de toekomst, door een andere exploitant, geluidsbronnen worden geplaatst. Alsdan moet beoordeeld worden of deze bronnen voldoen aan de voor de exploitatie van die ruimten dan geldende regels. De kans is, gelet op de beperkingen die middels het bestemmingsplan zullen gelden, groot dat die exploitatie onder een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) op grond van de Wet milieubeheer valt, zodat de geluidsvoorschriften daarin op de dan te plaatsen bronnen van toepassing zijn.

Bij de berekeningen in het akoestisch rapport zijn in de bedrijfssituatie zonder wedstrijd voor de diverse ruimten binnen de inrichting de redelijkerwijs maximaal optredende geluidsniveaus aangehouden. Er wordt dus een situatie beoordeeld die wel mogelijk is (alle muziekbronnen staan maximaal aan), maar lang niet altijd in de praktijk voor zal komen.

Bij de berekeningen in de bedrijfssituatie met wedstrijd is er vanuit gegaan (zoals in de aanvraag staat aangegeven) dat er op een wedstrijddag (met uitzondering van de incidentele situaties) geen levende muziek in de businessclub, de sociëteitsruimte en het supporterscafé ten gehore wordt gebracht. Wel is dan rekening gehouden met geluid afkomstig van de in die ruimten aanwezige muziekinstallaties

Met deze aannamen tonen de berekeningen in het akoestisch rapport op een aanvaardbare wijze aan dat kan worden voldaan aan de gestelde geluidsnormen voor de gevels van de omliggende woonbebouwing. Daarbij moeten wel een aantal bouwkundige voorzieningen (aangegeven in bijlage 1 van het akoestisch rapport) worden getroffen in/aan enkele van de ruimten waar muziek ten gehore wordt gebracht.

De aanname dat er op een wedstrijddag geen levende muziek in de genoemde ruimten optreedt is in **het** voorschrift 5.5 vastgelegd. Ook de in het akoestisch rapport beschreven bouwkundige voorzieningen worden in **het** voorschrift 5.14 op basis van het gelijkwaardigheidsbeginsel van maatregelen vastgelegd. Tevens is, zoals gebruikelijk wanneer een akoestisch rapport onderdeel uitmaakt van de aanvraag, een onderzoeksverplichting in **het** voorschrift 5.3 opgenomen (controlemeting) ter verifiëring van de aannamen (bijvoorbeeld de gevelisolatiewaarden) in het akoestisch rapport.

Samenvattend blijkt dat de inrichting qua directe hinder, binnen het kader van het vorenstaande, kan voldoen aan de gestelde normen in de geluidsvoorschriften en dat deze voorschriften voor de omliggende woningen een voldoende bescherming bieden.

Indirecte hinder

Bij de beoordeling van het geluid veroorzaakt door de buiten de inrichting plaatsvindende verkeersbewegingen van en naar de inrichting is de circulaire van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 29 februari 1996, kenmerk MBG 96006131, inzake "Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer" (verder te noemen: de schrikkelcirculaire) toegepast.

In deze schrikkelcirculaire staat aangegeven dat het verkeer van en naar de inrichting beoordeeld moet worden, voor zover dit verkeer akoestisch herkenbaar is ten opzichte van het overige verkeer. Verder staat aangegeven, dat de voorkeursgrenswaarde voor de gevelbelasting als gevolg van de indirecte hinder (hierna te noemen: de voorkeursgrenswaarde) 50 dB(A) (etmaalwaarde) bedraagt en dat de maximaal toelaatbare gevelbelasting 65 dB(A) (etmaalwaarde) mag bedragen. Bij een gevelbelasting tussen de 50 en 65 dB(A) dient rekening gehouden te worden met de bestaande situatie, met de mogelijkheid van geluidsreducerende maatregelen en de geldende grenswaarden in de Wet geluidhinder, waaronder de maximaal toelaatbare binnenwaarde van 35 dB(A) (etmaalwaarde).

Berekening

Overeenkomstig de schrikkelcirculaire zijn de berekeningen van het verkeer van en naar de inrichting alsmede het verkeer op de parkeerterreinen (die geen onderdeel van de inrichting uitmaken) uitgevoerd conform de Handleiding meten en rekenen industrielawaai. Er zijn computermodellen gebruikt voor de berekeningen.

Er zijn in het akoestisch rapport een tweetal bedrijfssituaties voor de indirecte hinder weergegeven. Duidelijk is dat de verkeersintensiteiten in de bedrijfssituatie zonder wedstrijd in geen verhouding staan tot de verkeersintensiteiten in de bedrijfssituatie met een wedstrijd. Deze laatste situatie is voor wat betreft de indirecte hinder maatgevend.

Uitgaande van 70% bezetting van het stadion is (via de aannamen van de 'model-split' en de verwachte bezettingsgraad van de auto's) een vertaalslag gemaakt van de bezoekersaantallen naar het aantal optredende verkeersbewegingen (weergegeven in bijlage 5 van de aanvraag). Deze aannamen komen niet onrealistisch voor.

Bij de beoordeling van de indirecte hinder is gekeken naar alle relevante verkeersbewegingen. Omdat een wedstrijdssituatie sterk afwijkende verkeerssituaties oplevert is in die situatie niet gekeken naar het stop- en rijgedrag van de bezoekers aan de inrichting (opgenomen in het heersend verkeersbeeld) maar is aan de hand van het 2 dB-criterium uit de Wet geluidhinder (reconstructie-beginsel) beoordeeld of er sprake is van akoestische herkenbaarheid. Dit levert voor de omwonenden van de inrichting een relatief "veilige" beoordeling op.

In eerste instantie zal geparkeerd kunnen gaan worden op het zogenaamde GAVI-terrein. Pas in een later stadium zal dit parkeerterrein vervangen gaan worden door parkeergelegenheid op de Zegwaard-locatie. In het akoestisch rapport is de indirecte hinder bij geluidgevoelige bestemmingen beoordeeld op het maximum van beide situaties. Dit achten wij een juiste handelwijze.

Bij de woningen aan de Veenweg (Noordzijde A12), Polderweg en Donau 119 (rekenpunten 21-28) is in het akoestisch rapport aangegeven dat het mogelijk is de geluidsbelasting bij de woningen Polderweg 8a en Polderweg 12 b door het plaatsen van een scherm met 2 dB te doen afnemen. Daarmee wordt bedoeld op de geluidsbelasting van het aan de inrichting toe te rekenen verkeer over de Donau. De geluidsbelasting van het snelwegverkeer wordt (vanwege de hoge ligging van de snelweg) niet door dat geluidsscherm beïnvloed, zodat na het plaatsen van dat scherm er geen sprake meer zal zijn van akoestische herkenbaarheid.

Bij de woningen in de wijk Lanen (zowel 1a als 6) is aangegeven dat gevelmaatregelen noodzakelijk zijn. Wat in het akoestisch rapport niet is vermeld is dat, gelet op de hoogte van de bebouwing, het plaatsen van een geluidsscherm waarmee voldaan zou kunnen worden aan de voorkeurswaarde op die plaats langs de Donau onevenredig hoge kosten met zich mee brengt.

De conclusie in het akoestisch rapport is dat als op een aantal locaties maatregelen getroffen worden (plaatsen van een scherm, verbeteren gevelisolatie) voldaan zal worden aan het gestelde in de schrikkelcirculaire.

Beoordeling

De milieuvergunningaanvraag betreft een nieuwe inrichting. Deze inrichting kan pas worden opgericht nadat de benodigde vergunningen daarvoor zijn verkregen. Het gaat daarbij om langlopende procedures, waarbij ook de omstandigheden in de loop van de tijd nog wel eens kunnen wijzigen. Mede om die reden (sommige woningen zijn ook nog niet gebouwd) zijn nog niet alle in het akoestisch rapport aangegeven voorzieningen al getroffen.

In het akoestisch rapport is voor de woningen in de wijk Lanen 1A aangegeven dat bij de dakopbouwen (3 stuks) aanvullende akoestische voorzieningen moeten worden getroffen. Daarbij is uitgegaan van de bouwtekeningen van deze woningen. Inmiddels zijn deze woningen gebouwd, waarbij extra aandacht aan de gevelwering van de dakopbouwen is gegeven.

In een op 14 januari 2005 verzonden "verklaring inzake bouwplan" van de afdeling Bouwfysica/Bouwecologie van de gemeente Den Haag is een beoordelingsrapport van de gevelwering van de betreffende woningen opgenomen (meting 2004026.G1). In een aanvulling op dit rapport (rapport gevelgeluidwering van de afdeling Bouwfysica, rapportnr. 2004026.G2, meetdatum 11 maart 2005) is ook de gevelwering van de dakopbouw beoordeeld. Uit deze rapporten kan worden geconcludeerd dat de gevelweringen van de woningen voldoende zijn om als gevolg van al het wegverkeerslawaai (inclusief indirecte hinder) een binnenwaarde van 35 dB te garanderen.

Bij de woningen aan de Veenweg 77A, 77 en 90 (rekenpunten 31-33) is sprake van een complexe situatie. In verband daarmee vindt overleg plaats met de gemeente Pijnacker/Nootdorp op wiens grondgebied de woningen zijn gelegen.

In bijlage 7 van de aanvraag is een garantstelling van de gemeente Den Haag opgenomen met betrekking tot de uit te voeren maatregelen ter beperking van de indirecte hinder. **Vooralsnog gaat het daarbij om geluidsschermen die worden geplaatst op Haags grondgebied.** Als bijlage bij deze garantstelling is de brief van de gemeente Den Haag aan de gemeente Pijnacker/Nootdorp betreffende de woningen aan de Veenweg 77A, 77 en 90 gevoegd.

Op deze wijze wordt naar onze mening voldoende gegarandeerd dat de benodigde voorzieningen ook daadwerkelijk zullen worden getroffen en zullen zijn getroffen op het moment dat de inrichting in werking zal treden.

In de schrikkelcirculaire staat aangegeven dat het verstandig is om (middel)voorschriften op te nemen om de indirecte hinder, zoals die is getoetst, vast te leggen. De routes van en naar de inrichting zijn echter openbare wegen. De parkeerterreinen zijn geen onderdeel van de inrichting en kunnen ook door andere weggebruikers worden gebruikt. Omdat aan een houder van een milieuvergunning geen voorschriften kunnen worden opgelegd waarbij zij het niet in haar macht heeft om die voorschriften na te komen, kunnen de aantallen verkeersbewegingen, zoals aangehouden bij de beoordeling van de indirecte hinder niet in directe zin in een voorschrift worden opgenomen.

Teneinde de aannamen bij de berekeningen van de indirecte hinder zo veel als mogelijk te waarborgen zijn nog wel een aantal andere voorschriften opgenomen. Zo zullen o.a. toezichthouders van de inrichting er onder meer op moeten toezien dat er geen overbodig verkeer naar parkeerterreinen plaatsvindt op het moment dat deze parkeerterreinen vol zijn.

Incidentele bedrijfssituatie

In de aanvraag wordt verzocht om gedurende maximaal 12 x per jaar bij incidentele situaties te mogen afwijken van de normaal te stellen geluidsnormen. In het akoestisch rapport is de geluidsbelasting op de gevel van de maatgevende woningen bij die incidentele situaties berekend. Daarbij is er vanuit gegaan dat tot maximaal 12 uur 's-nachts een hoger geluidsniveau als gevolg van muziek op zal treden. Gelet op de optredende geluidsbelasting wordt het aanvaardbaar geacht dat maximaal 12 x per jaar tot uiterlijk 12 uur 's-nachts kan worden afgeweken van de geluidsvoorschriften.

Op basis van de berekende waarden in het akoestisch rapport is daartoe het voorschrift 5.11 opgenomen, waarbij het maximaal toegestane geluidsniveau bij deze incidentele situaties is vastgelegd.

6. Energie

Algemene doelstelling is het terugdringen van het energieverbruik door de vergunninghouder. Er dient zo veel mogelijk gebruik gemaakt te worden van oneindige energiebronnen.

Onderzoek

In het kader van energiebesparing is het energieverbruik getoetst aan de circulaire "Energie in de milieuvergunning". Het verbruik van 600.000 kWh elektra en 135.000 m³ gas per jaar liggen boven de criteria van 50.000 kWh elektra en 25.000 m³ gas per jaar. Dit geeft aan dat een energiebesparingsonderzoek kan worden voorgeschreven.

De totale kosten van het energieverbruik zijn hoger dan € 45.000,- per jaar.

Hierdoor kan in de vergunning het uitvoeren van een standaard besparingsonderzoek met daaraan gekoppeld het opstellen van een bedrijfsenergieplan worden opgenomen.

In de bijlage 03 behorend bij de aanvraag worden een aantal energiebesparende maatregelen genoemd, zoals:

- het toepassen van HR++ beglazing en extra wand- vloer- en dakisolatie;
- hoogrendementsketels;
- ventilatie-units voorzien van warmtewielen en omkeerbare warmtepomp;
- toerenregeling op centrale verwarmings- en gekoeld waterpompen en op ventilatie-units;
- optimalisering van de verwarmingsinstallatie;
- het gebruik van hoogfrequent en daglichtafhankelijke lichtarmaturen of aanwezigheidsschakelingen;
- veldverwarming met warmtepomp en aan de onderzijde isoleren van de veldverwarmingsleidingen.

Indien de keuze van installaties nog niet definitief is vast te stellen, is het wel mogelijk voorwaarden, waaraan de apparatuur bij aanschaf moet voldoen, op te nemen in een bedrijfsenergieplan.

Aan de vergunning zijn voorschriften verbonden waarin van aanvraagster wordt verlangd dat zij een bedrijfsenergieplan opstelt waarin alle energiebesparingsmaatregelen zijn vermeld die voor de oprichting van de inrichting noodzakelijk worden geacht, dit op grond van een terugverdientijd tot en met 5 jaar.

7. Verkeer en parkeren

Algemene doelstelling is het terugdringen van gemotoriseerd verkeer van personen en goederen van en naar de inrichting.

Inleiding

In de voorbereidingen voor besluitvorming door de gemeenteraad over de planontwikkeling van het stadion is een bereikbaarheids-, en mobiliteitsonderzoek uitgevoerd en is een parkeerplan opgesteld. Het bereikbaarheids-, en mobiliteitsonderzoek en het parkeerplan vormen mede de basis voor het Raadsbesluit (RV 67 van 2003, bijlage 12 van de aanvraag) waarmee de raad heeft uitgesproken dat het onderzoek en het plan mede de kaders vormen waarbinnen planontwikkeling kan plaatsvinden. Het Raadsbesluit voorziet in de definitieve uitwerking van de parkeerterreinen en het management hiervan, in samenhang met de overige (infrastructurele) maatregelen. Het Raadsbesluit beoogt daarmee mede de in de omgeving liggende woningen, het bedrijventerrein en de woonwijk ten oosten van de het stadion te beschermen tegen overlast van komende en gaande voertuigen van bezoekers.

De genoemde onderzoeken en het parkeerplan dateren van 2003. In de daarop volgende jaren heeft verdere uitwerking plaatsgevonden, waardoor ook minieme wijzigingen in bijvoorbeeld de verwachte verkeersintensiteiten zijn opgetreden. In de milieueffectrapportage (MER) is uitgebreid ingegaan op de bereikbaarheid, de parkeerbehoefte en de verwachte verkeersbewegingen. De MER is bij de beoordeling van deze aanvraag betrokken.

Op 23 maart 2005 is het rapport "Bereikbaarheid Nieuw Stadion Den Haag uitgebracht (projectnummer 05-76999). Ook dit rapport is bij de aanvraag betrokken.

Openbaar vervoer

Er zijn ten behoeve van bezoekers aan de inrichting in de omgeving 3 buslijnen en op korte termijn 3 spoorgerelateerde haltes beschikbaar.

Eind 2005 zal het NS station "Den Haag Ypenburg" worden gerealiseerd. Op korte termijn wordt gestart met de aanleg van tramlijn 19 tussen Leidschendam-Voorburg en Delft en vanaf medio mei 2006 zal op de huidige NS "Hofpleinlijn" Randstadrail gaan rijden met een halte Forepark.

Fiets/bromfiets

De omgeving van de inrichting wordt reeds ontsloten richting Voorburg via een vrijliggend fietspad (Nieuweveensepad en een fietstunnel onder de A4 door) en richting Zoetermeer langs de A12. Verder is de aanleg van een fietsbrug over de A4 tussen de Taag en Leidschedam-Voorburg in voorbereiding. Als de onderdoorgang onder de A12 tussen de wijken Leidscheveen en Ypenburg gereed is (daar wordt thans aan gebouwd), dan is een goede fietsverbinding met de wijk Ypenburg verkregen.

Auto's/motoren

In het eerder genoemde Raadsbesluit is aangegeven, dat teneinde een goede doorstroming voor het verkeer te garanderen, er verkeerstechnische maatregelen nodig zijn.

Inmiddels is een belangrijk deel van de infrastructuur aanwezig of wordt aangelegd en is een deel van de verkeerstechnische maatregelen reeds uitgevoerd.

Parkeerplaatsen

Het meer genoemde Raadsbesluit geeft aan dat in de onmiddellijke omgeving van het stadion minimaal 3500 parkeerplaatsen zullen worden aangelegd. De parkeerplaatsen zullen worden verdeeld over een aantal locaties. Het betreft de volgende locaties:

- Prime location (direct rondom het stadion) 720 parkeerplaatsen
- Taag 200 parkeerplaatsen
- Rest-Wegener 280 parkeerplaatsen
- Zegwaard 2300 parkeerplaatsen

Omdat naar verwachting tot het jaar 2009 nog niet beschikt kan worden over de Zegwaard-locatie zal tijdelijk een parkeerterrein op de zogenaamde GAVI-kavel worden aangelegd. Het betreft ook hier 2300 parkeerplaatsen.

Representatieve omstandigheden

In de aanvraag in bijlage 05 wordt aangegeven hoeveel bezoekers de inrichting naar verwachting in een representatieve situatie bezoeken. De bezoekers die komen voor een voetbalwedstrijd zijn voor de beoordeling van de parkeerdruk het meest maatgevend. Middels een 'model-split' van de vervoerswijzen en een bezettingsgraad per auto laat zich dit aantal bezoekers vertalen naar een aantal bezoekende auto's.

De gehanteerde percentages en bezettingsgraad wijken niet af van de bij vergelijkbare stadions optredende percentages en bezettingsgraad, ook omdat de inrichting is gesitueerd in een gebied dat straks goed is te bereiken met het openbaar vervoer en de fiets.

Aanvraagster verwacht tijdens een voetbalwedstrijd in de regel 3060 auto's.

Op grond van informatie uit bijlage 10 kan worden geconcludeerd dat vergunninghoudster de beschikking kan hebben over minimaal 3500 parkeerplaatsen.

Bij de beoordeling van de benodigde aantal parkeerplaatsen is een benchmark-onderzoek bij andere stadions en het parkeerkental van de Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en Verkeerstechiek het CROW uit de publicatie ASVV 2004 in ogenschouw genomen. Het aantal beschikbare parkeerplaatsen (uiteraard gekoppeld aan de capaciteit van het stadion) bij andere stadions van vergelijkbare omvang geven geen aanleiding om te concluderen dat hier sprake zou zijn van te weinig parkeerplaatsen. Het CROW geeft in haar aanbeveling aan dat een aantal van 3010 parkeerplaatsen toereikend moet zijn.

Zoals in bijlage 05 in combinatie met het aanvraagformulier en de bijlage 10 van de aanvraag staat vermeld, zullen er bij een gemiddeld aantal bezoekers voldoende parkeerplaatsen op de voor de inrichting ter beschikking staande parkeerterreinen in de omgeving van de inrichting zijn.

Combinatie met commerciële activiteiten

Op grond van informatie uit het voorontwerp bestemmingsplan Nieuw stadion Den Haag blijkt dat in de directe omgeving van de inrichting ook andere bezoekers aantrekkende activiteiten gepland zijn. Te denken valt aan de commerciële activiteiten genoemd in de MER.

Op grond van deze toekomstige ontwikkelingen in de omgeving van de inrichting wordt deze gecombineerde parkeeroverlast meegenomen in de overweging.

In de MER alsook in het rapport Bereikbaarheid Nieuw Stadion Den Haag wordt ingegaan op de combinatie van een voetbalwedstrijd en de commerciële activiteiten in de omgeving van het stadion. Ook al zal er bij zo'n combinatie sprake zijn van wijkgedrag van bezoekers aan de commerciële activiteiten, het is dan niet uitgesloten dat het aantal geplande parkeerplaatsen (3500) te weinig zal blijken te zijn.

In de notitie "Rapportage overloopparkeren Nieuw Stadion Forepark" (van DSO/BEL/V&I versie 1.3 van 29-03-05) is de parkeergelegenheid ("overloopparkeren") in de omgeving van de inrichting (anders dan op de geplande parkeerplaatsen) onderzocht. Het onderzoek geeft een beeld van het aantal beschikbare of beschikbaar te maken vrije parkeerplaatsen in de omgeving. De rapportage geeft aan dat, onder voorwaarden, 700 tot 800 parkeerplaatsen beschikbaar kunnen worden gemaakt.

Dit laatste getal kan nog verder oplopen als, uiteraard na overleg met en goedkeuring door de betrokken bedrijven, ook bezoekersauto's op de bij bedrijven aanwezige parkeerplaatsen kunnen worden geparkeerd.

Uitgaande van het aantal toekomstig op de parkeerterreinen aanwezige parkeerplaatsen, de garantie van de gemeente dat deze worden aangelegd en de garantie dat de vergunninghoudster over voldoende parkeerplaatsen kan beschikken, in combinatie met de mogelijkheid van het "overloopparkeren" wordt het aantal parkeerplaatsen in de omgeving ten behoeve van de inrichting voldoende geacht.

Teneinde onder andere het parkeren bij een voetbalwedstrijd in goede banen te leiden is het noodzakelijk enkele voorschriften op te nemen.

Omdat nooit exact duidelijk is hoeveel parkeerplaatsen bij voetbalwedstrijden bezet zullen worden door niet-bezoekers van de inrichting, is aan vergunninghoudster de verplichting opgelegd om de auto's van de bezoekers van de inrichting bij een vol parkeerterrein (of volle parkeerterreinen) door te verwijzen en te geleiden naar elders gelegen parkeerterreinen waar nog plaatsen beschikbaar zijn.

Indien al de parkeerterreinen vol zijn of dreigen vol te raken, dienen maatregelen genomen te worden opdat bezoekers gebruik kunnen maken van het zogenaamde "overloopparkeren".

Er wordt van uitgegaan dat dit aan de orde zal zijn bij de zogenaamde topwedstrijden, alhoewel het ook mogelijk is dat juist dan veel bezoekers met het openbaar vervoer komen of dat er **per auto** meer personen **samen** reizen.

Teneinde **het parkeren** in goede banen te leiden zijn de voorschriften 7.6 en 7.7 opgenomen.

Tijdens het gebruik van het GAVI-terrein zullen, blijkens de aanvraag, pendelbusjes worden ingezet in verband met de afstand tussen dit parkeerterrein en het stadion. In voorschrift 7.3 is dit geregeld.

*Draaiboek **P**arkeren*

Mede teneinde parkeeroverlast in de woonwijken nabij het stadion te voorkomen en de doorstroming voor en na een voetbalwedstrijd zo goed mogelijk te laten zijn, is in voorschrift 7.8 het maken van een Draaiboek Parkeren verplicht gesteld.

Dit draaiboek moet ter goedkeuring voor het in gebruik nemen van de inrichting aan burgemeester en wethouders worden voorgelegd.

Samenvattend kan worden gesteld dat zowel bij een representatief gebruik van de inrichting als bij een topwedstrijd in combinatie met de in de omgeving plaatsvindende commerciële activiteiten, de straks beschikbare parkeerplaatsen in combinatie met de in deze vergunning opgenomen voorschriften een voldoende waarborg bieden om ontoelaatbare parkeerhinder te voorkomen.

Verkeersafwikkeling/doorstroming

Verkeersafwikkeling/doorstroming van het verkeer is een aspect dat primair in het kader van de Wegenverkeerswetgeving beoordeeld dient te worden. Bij de beoordeling van de onderhavige aanvraag is desalniettemin het aspect van de verkeersafwikkeling / doorstroom van het verkeer bekeken.

Het Ingenieursbureau Den Haag heeft hiernaar onderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek zijn weergegeven in het rapport "Bereikbaarheid Nieuw Stadion Den Haag".

Uit de resultaten hiervan blijkt dat al het verkeer tijdens een gemiddelde bezetting van het stadion binnen een uur het gebied in kan (naar de parkeerplaatsen) en binnen een uur het gebied weer kan verlaten.

Daarbij is dan nauwelijks sprake van congestie. In het geval van een topwedstrijd (volledige bezetting van het stadion) zal het in beide gevallen mogelijk iets langer dan een uur zijn, waarbij dan enige congestie op zal kunnen treden.

Gelet op het verwachte beperkte aantal topwedstrijden achten wij dit acceptabel.

Vervoersmanagementonderzoek

Vervoersmanagement is binnen bedrijven (woon- werkverkeer van personeel) een instrument om het vermijdbaar autogebruik te reduceren. Vervoersmanagement kan omschreven worden als : De zorg van het management van bedrijven voor alle verkeersbewegingen van en naar de inrichting (van werknemers, bezoekers, zakelijke klanten en goederen) gericht op vermindering van het vermijdbaar gebruik.

In het kader van vervoersmanagement is het aantal werknemers en het aantal bezoekers per jaar getoetst aan de "Handleiding Wet milieubeheer en de verruimde reikwijdte" van de VNG. Wanneer meer dan 500 bezoekers per dag naar de inrichting komen of meer dan 100 medewerkers binnen de inrichting werken, wordt aanbevolen een vervoersmanagementonderzoek in te laten stellen.

In voorschrift 7.12 wordt een vervoersmanagementonderzoek verplicht gesteld.

In dit onderzoek moet vergunninghoudster onder andere aangeven hoe het vermijdbare verkeer van en naar de inrichting zoveel mogelijk kan worden beperkt. Daarbij kan gedacht worden aan pendelbussen, info openbaar vervoer, combikaarten, etc.

8. Grond- en hulpstoffen

Waterbesparing

Algemene doelstelling is het terugdringen van het (leiding)waterverbruik door de vergunninghoudster.

De aanvraag is op dit aspect getoetst aan de "Handleiding Wet milieubeheer en verruimde reikwijdte" (VNG). Het totale (leiding)waterverbruik van de inrichting ligt boven het criteria uit de handleiding van 5.000 m³ per jaar. Dit geeft aanleiding voor een onderzoek naar de mogelijkheden van waterbesparing. Hierbij kan aandacht worden besteed aan onderzoek naar:

- doelmatiger gebruik (o.a. douches, wastafels en toiletten)
- plaatsing nieuwe zuinige installaties ((o.a. veldbesproeiing, kranen voor douches en/of wastafels, toiletspoeling)
- hergebruik van afvalwater (grijs watercircuit)
- gebruik grondwater (minder zuivering)
- benutting hemelwater (voor o.a. veldbesproeiing of toiletspoelingen)

Daarnaast is de aanvraag met betrekking tot de hoeveelheid afvalwater per jaar getoetst aan de Leidraad "Afval- en emissiepreventie in de milieuvergunning" van Infomil 1996. De indicatie voor de omvang afvalwater (Memo Memo 05042005 Beoordeling afvalscheiding, afval- en water preventie. Donau ongenummerd) geeft een totaalscore van 530 punten.

De leidraad geeft aan dat bij een totaalscore boven de 100 punten een quickscan gevraagd kan worden.

Wij achten het noodzakelijk in dit verband de voorschriften 8.1, 8.2 en 8.3 aan de vergunning te verbinden.

Opslag gevaarlijke stoffen

Binnen de inrichting worden maximaal 375 kg of liter gevaarlijke stoffen in emballage opgeslagen. Voor de opslag van deze stoffen zijn voorzieningen aanwezig volgens de richtlijn CPR 15-1. In de vergunning zijn voorschriften opgenomen die verwijzen naar de hoofdstukken uit deze richtlijn, voor de opslag tot maximaal 375 kg of liter.

Opslag gassen

Binnen de inrichting wordt maximaal 1.000 liter waterinhoud aan gassen opgeslagen. Deze gassen worden opgeslagen in gasflessen.

In de vergunning zijn voorschriften opgenomen voor de opslag en het gebruik van gasflessen.

9. Installaties

Opslag brandbare vloeistoffen

Binnen de inrichting wordt maximaal 500 liter dieselolie voor het noodstroomaggregaat (NSA) in een bovengrondse stalen tank, voorzien van een lekbak opgeslagen. Voor de opslag van deze stoffen in en het vullen van deze tank zijn voorzieningen aanwezig.

In de vergunning zijn voorschriften opgenomen die verwijzen naar de eisen genoemd in de CPR 9-6.

Lichtinstallatie

De grenswaarden ten aanzien van lichthinder zijn vastgelegd in de "Algemene richtlijn betreffende lichthinder " opgesteld door NSVV Commissie Lichthinder, november 1999. Uitgangspunt van deze richtlijn is welke lichttechnische grootheden maatgevend zijn voor lichthinder en wat het verband is tussen lichtuitstraling en de eventueel ervaren lichthinder.

Deze richtlijn heeft een gebiedstype-indeling. Wij zijn van mening dat het bedrijventerrein en de rijksverkeerswegen A4 en A12 in te delen zijn als het gebiedstype E4 (industriegebied). Voor het gebied met in hoofdzaak woningen zijn wij van mening dat deze in het gebiedstype E3 (stedelijk gebied) kan worden ingedeeld.

Bij de aanvraag is in bijlage 08 een rapportage over een lichtonderzoek van Oostendorp Nederland BV uit Zwijndrecht met referentienr. 090701.ball met brief van 09 juli 2003 en rapportage van 5 juli 2003 toegevoegd. Verder is een aanvullende rapportage door van Oostendorp Nederland BV uit Zwijndrecht met referentienr. 260901.ball met brief van 26 september 2003 en rapportage van 25 september 2003 toegevoegd. Het eerste onderzoek geeft informatie of voldaan kan worden aan de verticale verlichtingssterkte (E_v in lux) en aan de lichtsterkte (I in candela) kan worden voldaan. Het tweede onderzoek handelt over de lichthinder voor het verkeer op de A12 en A4 en is o.a. de TI factor (Threshold Increment) als beoordelingscriterium gebruikt.

Ten aanzien van "verblindingsnormen op wegen" is binnen Nederland op dit moment nog niet een richtinggevend kader voorhanden. Binnen Europa wordt vaak wel met een factor (de eerder genoemde TI factor) rekening gehouden. Als deze beneden een bepaalde waarde blijft, kan worden gezegd dat de lichtinstallatie van het stadion niet tot verblinding van de weggebruiker zal leiden. De TI-factor geeft een indicatie voor de mate van hinder voor de weggebruikers.

Via technische maatregelen (verstelling of afscherming van de lichtinstallatie) zijn overschrijdingen van de TI norm eenvoudig te beperken of te voorkomen.

Zoals de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aangeeft in de uitspraak zijn in de vergunning van 2003 toereikende voorschriften opgenomen om lichthinder te voorkomen of te beperken.

Uit informatie van de rijkswegbeheerder, het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, (Brief Rijkswaterstaat, kenmerk RXS/2003.13981 van 9 december 2003) hebben wij vernomen dat deze bij wegen ook eenzelfde normering (aanbevolen grenswaarde $TI < 15\%$) hanteert. Aangezien de TI-norm beneden de grenswaarde blijft zijn aanvullende technische maatregelen niet noodzakelijk.

Beide rapporten hebben wij betrokken in de overwegingen bij de beschikking. Uit de rapporten blijkt dat voor de E_v (verticale verlichtingssterkte) en de I (lichtsterkte) aan de gestelde normen kan worden voldaan en de waarden van de TI voor de verschillende weggedeelten beneden de eerder genoemde normwaarde blijft. Daarnaast heeft onderzoeker in de tweede rapportage voor de weggedeelten ook de maximale lichtsterktenorm I van elke armatuur berekend. Deze waarde geeft ook een indicatie over de mogelijk ervaren lichthinder voor weggebruikers.

In deze vergunning hebben wij voor wat betreft het tegengaan van lichthinder volgens de "Algemene richtlijn betreffende Lichthinder" eisen gesteld aan de E_v en I waarden, ten gevolge van het in werking zijn van de inrichting, voor de woonomgeving (liggend in gebiedstype E3) en het bedrijventerrein (liggend in gebiedstype E4). Daarnaast is voor de verschillende wegvakken / rijstroken gekozen voor het opleggen van een maximale lichtsterkte norm I (liggend in gebiedstype E4).

Tevens wordt in de vergunning via een voorschrift aan vergunninghoudster opgedragen een controlemeting en rapportage hiervan aan ons ter goedkeuring voor te leggen.

10. Brandveiligheid

De bij de aanvraag overgelegde gegevens bevatten in combinatie met het voor de inrichting van toepassing zijnde Bouwbesluit voldoende waarborgen met het oog op de brandveiligheid.

In de vergunning zijn aanvullend hierop preventievoorschriften met het oog op gebruik van het noodstroomaggregaat en het stallen van machines met verbrandingsmotor en de elektrische installatie opgenomen.

11. Milieuzorg en registratieverplichtingen

Algemene doelstelling is het verzamelen, bewerken, registreren, bewaren en ter beschikking stellen van informatie aan het bevoegd gezag teneinde de controle op de naleving van de milieuvorschriften te bevorderen.

Vanwege de complexiteit van de inrichting in samenhang met de verkeers- en parkeermaatregelen zijn wij van mening dat milieuzorg aan een persoon binnen de inrichting moet worden opgedragen.

Ten aanzien van de meet- en registratieverplichtingen betreffende de vaststelling van de uitwerp van stikstofoxiden in het rookgas van de verwarmingsketel ten behoeve van de veldverwarming is het gestelde in voorschrift 10.5.1 van de bijlage behorende bij het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer B dienovereenkomstig van toepassing.

Het bijhouden van een **milieulogboek** stelt zowel het bedrijf als het bevoegd gezag in staat om de milieubelasting te monitoren. De effecten van milieumaatregelen kunnen gedeeltelijk worden gekwantificeerd.

In deze vergunning hebben wij toereikende voorschriften hiervoor opgenomen.

12. Overige aspecten

Externe veiligheid

De inrichting valt niet onder het Besluit Risico Zware Ongevallen. Dit betekent dat voor deze inrichting geen veiligheidsrapport noodzakelijk is. In het kader van de openbare orde is wel een Veiligheidsplan opgesteld.

Visuele hinder

De vraag of zich visuele hinder voordoet komt primair aan de orde in het kader van planologische regelingen. Daarnaast blijft in het kader van vergunningverlening krachtens de Wm ruimte voor een aanvullende milieuhygiënische toets.

Direct rond het stadion zijn geen woningen gelegen, die in de zin van de Wet milieubeheer visuele hinder kunnen ondervinden van het stadion. Voor het stadion is een bouwvergunning noodzakelijk en voor het gebied waarin de inrichting is geprojecteerd wordt een bestemmingsplan gemaakt. Bij de Wro procedure worden de aspecten visuele hinder en welstand betrokken.

Wij zijn van mening dat bij deze aanvraag voor vergunning zich niet **een** zodanige visuele hinder voordoet, dat dit zou moeten leiden tot het weigeren van de vergunning of tot het stellen van nadere voorschriften.

Vervuiling openbare ruimte

Ter voorkoming van vervuiling van de openbare ruimte ten gevolge van activiteiten binnen de inrichting zijn in de inrichting toereikende voorzieningen (afvalbakken en –containers) aanwezig en in gebruik. De openbare straat -dat gedeelte dat als looproute tussen het stadion, de OV-haltes en de parkeerterreinen- wordt gebruikt voor het verplaatsen van voetgangers van en naar de inrichting.

Bij dit gebruik zal naar verwachting door de bezoekers enige vorm van verontreiniging van de openbare ruimte onontkoombaar zijn. Aan vergunninghoudster zal worden opgedragen dat na afloop van een activiteit binnen de inrichting, de openbare straat (bedoeld worden de looproutes tussen de inrichting en de eerder genoemde voorzieningen) door of namens vergunninghoudster, moet worden ontdaan van afvalstoffen.

In de vergunning is een voorschrift hiervoor opgenomen.

Conclusie

Uit de overwegingen volgt dat de gevraagde vergunning onder voorschriften ter bescherming van het milieu kan worden verleend.

Overige besluiten en regelgeving

Milieueffectrapportage

De inrichting valt onder een recreatieve of toeristische voorziening als bedoeld in categorie 10.1 van de bijlagen C en D van het Besluit milieueffect rapportage 1994. Dat besluit verbindt de mer-plicht respectievelijk de mer-beoordelingsplicht aan de vaststelling, voor zover van belang, van het ruimtelijk plan dat als eerste in de aanleg van de recreatieve voorziening voorziet. In het kader van de bestemmingsplanprocedure voor het plangebied waarbinnen de inrichting zal worden opgericht is inmiddels een milieueffectrapportage opgesteld (MER).

Onvoorziene voorvallen

Met betrekking tot het optreden door degene die de inrichting drijft bij **onvoorziene voorvallen**, zijn in de vergunning geen nadere voorschriften opgenomen. Hierop zijn de artikelen 17.1 en 17.2 van de Wm van toepassing.

Kort samengevat is de strekking van die artikelen dat in voorkomend geval onmiddellijk die maatregelen moeten worden getroffen die kunnen worden verlangd om de gevolgen van die gebeurtenis voor het milieu te voorkomen, dan wel zo veel mogelijk te beperken en ongedaan te maken en tevens moet die gebeurtenis zo spoedig mogelijk worden gemeld aan het bevoegd gezag.

Bestrijdingsmiddelenbesluit

Binnen de inrichting worden geen bestrijdingsmiddelen opgeslagen, daarom is dit **besluit** nu niet van toepassing. Indien dit plaats gaat vinden moet de opslagvoorziening voor het bewaren van deze bestrijdingsmiddelen voldoen aan de artikelen 8 tot en met 12 van het Bestrijdingsmiddelenbesluit.

Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer B

Het besluit is van toepassing op ketelinstallaties en zuigermotoren (WKK-installaties) met een vermogen groter dan 900 kW respectievelijk 50 kW. De doelstelling van het onderwerpelijke besluit is het beperken van de emissies van stookinstallaties door middel van het stellen van algemene regels. Het besluit richt zich tot de **houdster** van de inrichting, waarin de in dit besluit bedoelde stookinstallaties zijn opgesteld. De stookinstallatie moet in werking worden gehouden met inachtneming van de voorschriften van het besluit.

De NO_x-emissie-eisen in dit besluit gaan in principe gepaard met de verplichting dat bij iedere nieuwe installatie binnen een jaar na in bedrijfstelling een controlemeting wordt uitgevoerd. In het besluit is een zodanige regeling opgenomen, dat voor ketels van 7,5 MW of minder die voorzien zijn van goedgekeurde branders geen meetverplichting geldt, er wordt geacht aan de NO_x-emissie-eisen te voldoen. In alle andere gevallen zal door de vergunninghoudster een afzonderlijke meting moeten worden uitgevoerd.

In het besluit is opgenomen wanneer en welke emissie-eisen gelden. Tevens is opgenomen hoe en wanneer er een emissie-meting moet worden uitgevoerd.

Ketelinstallaties

De uitworp van stikstofoxiden met het rookgas van de ketelinstallaties ten behoeve van de veldverwarming en de ketel(s) ten behoeve van de commerciële ruimten, indien deze ketel groter is dan of gelijk aan 900 kW, moet(en) voldoen aan de emissie-eis zoals deze is vastgesteld in voorschrift 4.1.1, onder c, van de bijlage behorende bij het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer B. De emissie van NO_x mag, volgens dit besluit, niet meer bedragen dan 70 mg/M³.

De concentratie aan stikstofoxiden in de rookgassen van de ketelinstallaties moet zijn bepaald overeenkomstig de voorschriften 10.3.1 met inachtneming van het gestelde in het voorschrift 10.3.2, 10.3.6 en 10.3.7 van vorengenoemde bijlage.

Wij vinden het niet noodzakelijk in de vergunning voorschriften met betrekking tot de in dit besluit geregelde emissies van de stookinstallatie te verbinden.

Besluit ozonlaagafbrekende stoffen Wms 2003

Het Besluit inzake stoffen die de ozonlaag aantasten (een besluit op grond van de Wet milieu-gevaarlijke stoffen) is van toepassing met betrekking tot de in de inrichting aanwezige koel- en vriesinstallaties.

Bouwstoffenbesluit

Op 1 juli 1999 is het Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterenbescherming van kracht geworden. Het besluit stelt voorwaarden aan het verwerken van steenachtige bouwmaterialen en grond in (bouw)werken. Het doel hiervan is te verhinderen dat het toepassen van bouwstoffen inclusief (licht)verontreinigde grond leidt tot verontreiniging van bodem en/of het oppervlaktewater.

APV en Drank en horecawet

Vergunninghoudster moet voldoen aan de bepalingen van in de Algemene Politie Verordening voor 's-Gravenhage 1982 (APV), met name wordt gedoeld op artikel 53 (sportwedstrijden), artikel 57 (recreatie-inrichtingen) en artikel 66 (sluitingstijden). Daarnaast is ook op grond van artikel 3 van de Drank en horecawet een vergunning noodzakelijk.

Adviezen en bedenkingen

Adviezen

Het betrokken bestuursorgaan heeft naar aanleiding van de ontwerpbeschikking geen advies uitgebracht.

Ingekomen bedenkingen

Naar aanleiding van de ontwerpbeschikking van 15 april 2005 zijn in de periode van 16 april 2005 tot en met 12 mei 2005 schriftelijke bedenkingen ingebracht door:

- A Indoor Ski Discovery, [redacted]
- B Stichting Stedebouw & Stadsherstel, [redacted]
- C De heer mr. ir. G.F.J. Kruijtzter [redacted]
- D Wijkvereniging Oud Voorburg, [redacted]
- E De heer/mevrouw F.H. Brenninkmeijer [redacted]
- F Namens de Vereniging Beheer Forepark, [redacted]
- G Vereniging Houdt Vlietrand Groen, [redacted]
- H Burgermeester en wethouders van de gemeente Leidschendam-Voorburg [redacted]
- I Vereniging van Eigenaren Schoolstraat 45-57, [redacted]
- J Stichting "Mooi Voorburg" [redacted]
- K MKB Leidschendam-Voorburg, [redacted]
- L Vereniging Ondernemend Oud Voorburg, [redacted]

Naar aanleiding van de ontwerpbesluit van 15 april 2005 heeft op 27 april 2005 een gedachtewisseling plaatsgevonden. Hiervan is een verslag opgemaakt. Tijdens deze gedachtewisseling zijn mondelinge bedenkingen ingebracht door:

- M De heer Van der Helm
- N De heer mr. ir. G.F.J. Kruijtz
- O De heer J.E. Labuche
- P De heer C.H.M. Reef
- Q Stichting Stedenbouw en stadsherstel,

Omdat zoals eerder is aangegeven een omissie heeft plaatsgevonden met betrekking tot de kennisgeving hebben wij bij het opnieuw ter inzage leggen van de ontwerpbesluit besloten de eerder ingebrachte bedenkingen mede te beschouwen als bedenkingen tegen de nieuwe ontwerpbesluit.

Naar aanleiding van de ontwerpbesluit van 15 juni 2005 zijn in de periode van 16 juni 2005 tot en met 13 juli 2005 schriftelijke bedenkingen ingebracht door:

- R De heer mr. ir. G.F.J. Kruijtz
- V Stichting Stedenbouw en stadsherstel
- W Dhr. F.J.M. Maas,
- X Wegener Nieuwsdruk West
- Y Burgermeester en wethouders van de gemeente Leidschendam-Voorburg,
- Z Stichting Stedenbouw en stadsherstel
- AA Vereniging Houdt Vlietrand Groen,

Naar aanleiding van de ontwerpbesluit van 15 juni 2005 heeft op 28 juni 2005 een gedachtewisseling plaatsgevonden. Hiervan is een verslag opgemaakt. Tijdens deze gedachtewisseling zijn mondelinge bedenkingen ingebracht door:

- S De heer mr. ir. G.F.J. Kruijtz
- T De heer J.E. Labuche
- U Stichting Stedenbouw en stadsherstel

De bedenkingen kunnen als volgt worden samengevat:

(De letters achter de bedenkingen verwijzen naar de (rechts)persoon die de bedenking heeft ingebracht. Onder indiener moet in dit geval zowel indiener als indienster worden begrepen.)

0. Procedure

- 0.1 a. Er is niet aan iedere belanghebbende of gebruiker van gebouwde eigendom in de omgeving gelijktijdig met het ter inzage leggen van het ontwerpbesluit een kennisgeving gedaan, of deze zijn niet op de hoogte gebracht van de gedachtewisseling. (procedure volgens artikel 13.5 Wet milieubeheer). (F)
b. De Posthoorn wordt niet overal bezorgd. (O)
- 0.2 De vergunning dient te worden geweigerd, omdat in de ontwerpbesluit niet of onvoldoende rekening is gehouden met de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 26 januari 2005 betreffende de milieuvergunning van 15 december 2003 of omdat de ontwerpbesluit op een aantal onderdelen afwijkt van de "oude" milieuvergunning. (F)
- 0.3 Uit de ontwerpbesluit blijkt niets van enig toetsing aan het milieubeleidsplan. Indien dit zo was dan zou met name op de onderdelen klimaatbeleid (CO2-neutraal), bestrijding vervuiling openbare ruimte en bestrijding van geluidshinder de vergunning geweigerd moeten worden.(F)
- 0.4 De parkeervoorzieningen mogen niet los gezien worden van de inrichting, omdat ten onrechte vooruitgelopen wordt op onzekere realisatie van onderdelen van de planontwikkeling. Het Zegwaard-terrein kan niet worden aangelegd. (F, R)

- 0.5 De teksten voor de aardgastransportleidingen ontbreken onder het hoofdstuk Externe veiligheid. (G, K, L)
- 0.6 Strenge controle en handhaving moet worden opgenomen in strenge voorschriften. (K, L, G, I)

1. Lucht

- 1.1 De vrees dat voor wat betreft de overwegingen ten aanzien van de luchtkwaliteit wordt geanticipeerd op toekomstige regelgeving. De RvS kan een beroep tegen een te nemen besluit immers niet ongegrond verklaren als dat besluit wordt genomen voorafgaande aan het in werking treden van de Wet luchtkwaliteit. (B)
- 1.2 De milieuvergunning wordt in strijd met het Besluit luchtkwaliteit verleend omdat de normen voor NO₂ (stikstofdioxide) en PM₁₀ (fijn stof) worden overschreden. De normen voor luchtkwaliteit gelden immers overal en niet alleen ter plaatse van woningen of buiten de rijbaan. De achtergrondconcentratie is niet meegenomen. (B, C, E, F, S, T, U, V, W, Z, AA)
- 1.3 Er is geen gebruik gemaakt van de voorgestelde (Europese) ontheffingsmogelijkheid met betrekking tot het Besluit luchtkwaliteit. (B, V)
- 1.4 In de aanvraag wordt geen rekening gehouden met de luchtverontreiniging aan de Westvlietweg, veroorzaakt door verkeer en parkeren van het voetbalgebeuren, de maatschappelijke/culturele activiteiten in het stadion en de overige planontwikkeling. (C, E, N, Y, AA)
- 1.5 De vergunning wordt ten onrechte verleend omdat uit de brief van de Vice-president van de Raad van State, de MER, de rapporten en de aanvraag de conclusie kan worden getrokken dat het Forepark niet geschikt is als locatie, welke 1 à 2 miljoen bezoekers per kalenderjaar aantrekt. (C, E)
- 1.6 De stellingnamen dat de planontwikkeling (1 à 2 miljoen bezoekers) beperkte gevolgen heeft voor de luchtkwaliteit, en het verkeer dat massaal de parkeerterreinen verlaat niet leidt tot een overschrijding van de korte termijn NO₂ - of PM₁₀-normen, zijn onwaarachtig. (C, E)
- 1.7 Er wordt slechts gerekend en niet gemeten, tevens wordt er te gemakkelijk over een verkeerstoename en de luchtkwaliteit geoordeeld. Volgens de brief van de Vice-president van de Raad van State moet er gemeten worden. (C, E, N, AA)
- 1.8 Er had een nulmeting van de luchtkwaliteit moeten worden vastgesteld. (C, E)
- 1.9 Omdat de luchtkwaliteit op verschillende plaatsen slecht is, is dat geen argument om op andere plaatsen een verslechtering toe te staan. (C, E)
- 1.10 De considerans inzake lucht geeft niet een precies beeld van de luchtverontreiniging. (C, E)
- 1.11 Het is onacceptabel dat de luchtverontreiniging veroorzaakt door het verkeer van en naar de inrichting buiten beschouwing blijft. De 3500 parkeerplaatsen dienen bij de aanvraag als geheel tot de inrichting te worden gerekend bij de beoordeling van de luchtverontreiniging. (D, F, G, I, K, L, O, Y)
- 1.12 De opmerking over het feit dat waar het stadion ook zou komen altijd de grenswaarde voor PM₁₀ zal worden overschreden, is onbegrijpelijk. (D)
- 1.13 De scheiding van de inrichting en parkeerterreinen doet de milieugevolgen (met name luchtverontreiniging) van de inrichting ten onrechte kleiner voorkomen dan in werkelijkheid het geval is. In de ontwerpbeschikking staan dan ook misleidende zinnen, zoals "dat de inrichting nauwelijks een directe bijdrage aan de luchtkwaliteit heeft" en "dat het aantal verkeersbewegingen op het eigen terrein van de inrichting dusdanig laag is dat deze geen significante bijdrage hebben aan de luchtkwaliteit". (F)

- 1.14 Indiener vreest een verdere, ontoelaatbare toename van luchtverontreiniging ter plaatse ten gevolge van het in werking zijn van de inrichting. (F)
- 1.15 De mate van luchtverontreiniging (aanwezigheid van twee snelwegen, verwachte toename van het gemotoriseerde verkeer in het algemeen en bij het in werking zijn van de inrichting) is onderschat. (F)
- 1.16 De luchtkwaliteit zal verder verslechteren doordat de verwachte verkeersstromen niet kunnen worden verwerkt vanwege de gebrekkige capaciteit van de bestaande infrastructuur op het bedrijventerrein Forepark. (F)
- 1.17 Het onderzoek naar de luchtkwaliteit schiet te kort of is onvoldoende zorgvuldig geweest. (F)
- 1.18 De bewering dat alleen binnen het wegprofiel sprake zal zijn van een onderscheidende toename van de jaargemiddelde PM₁₀-concentratie is bijzonder onwaarschijnlijk en bovendien misleidend. Het is bijzonder onwaarschijnlijk te veronderstellen dat bedoelde toename begrensd wordt door het wegprofiel en in samenhang daarmee te concluderen dat op die plekken waar burgers zich hoofdzakelijk bevinden geen blootstelling aan concentraties boven de grenswaarden van het Besluit luchtkwaliteit zou zijn. (F)
- 1.19 De bewering dat alleen binnen het wegprofiel sprake zal zijn van een toename van het aantal overschrijdingen van de etmaalgemiddelde PM₁₀-concentratie als gevolg van de planontwikkeling waarvan de inrichting een deel uitmaakt is bijzonder onwaarschijnlijk en bovendien misleidend. (F)
- 1.20 Doordat geen onderzoek (metingen en berekeningen) is gedaan naar andere luchtverontreinigende stoffen dan PM₁₀ en NO₂ is ontoereikende informatie voorhanden om een zorgvuldige beslissing te kunnen nemen. (F)
- 1.21 Uit de ten grondslag liggende stukken blijkt niet of onvoldoende de concentraties op locaties buiten de inrichting waarop de inrichting een bijdrage zal leveren. (F)
- 1.22 Er wordt getwijfeld aan de opmerking van de gemeente dat het gunstige effect van de introductie van nieuwe, minder vervuilende verbrandingsmotoren groter zou zijn dan de verslechtering door de gestage groei van het verkeer. Met name omdat op de locatie van de inrichting in de nabijheid van snelwegen en verkeersknooppunten juist het ergste te vrezen is van de verwachte verkeerstoename. (F)
- 1.23 Er is onvoldoende grond om aan te nemen dat verlening van de milieuvergunning toelaatbaar is gezien de verwachte uitwerking op de luchtkwaliteit door de diverse "plannen van aanpak". (F)
- 1.24 De toekomstig te verwachten ontwikkelingen (voorontwerpbestemmingsplan) hebben in de beschikking geen rol gespeeld, of hebben geen weerslag in de beschikking gevonden. Indiener verwacht dat de toekomstige ontwikkelingen zullen leiden tot een grotere belasting van het milieu (grotere mate van verkeerscongestie en daarmee gepaard gaande ernstiger mate van luchtvervuiling). (F, I)
- 1.25 De verkeersbewegingen van en naar de inrichting betekenen een flinke lucht piekbelasting en daardoor een verslechtering voor de spelers op het veld, de bezoekers op de tribune en de bewoners van de woonwijken. (G, K, L)
- 1.26 De cijfers uit de rapportage zijn gebaseerd op prognoses en aannamen, de gebruikte technieken zijn discutabel. Zijn er gegevens van recente meetpunten en waar staan die meetpunten? (G, K, L)
- 1.27 Uitbreiding of vestiging van bedrijven op deze locatie mag niet worden toegestaan zolang er geen maatregelen zijn genomen die de luchtkwaliteit aantoonbaar verbeteren. (G, I, K, L)

- 1.28 Er ontbreekt een garantie dat de bussen met supporters (ook die van het GAVI-kavel naar het stadion) aan de Euro 4-norm voldoen. (G, I, K, L)
- 1.29 Er is niet (cijfermatig) op te maken welk effect de toegenomen verkeersintensiteiten als gevolg van de planontwikkelingen hebben op de luchtkwaliteit in de gemeente Leidschendam-Voorburg, met name langs de A12. (H, Y)
- 1.30 De volgende passage in de beschikking op bladzijde 10 wordt betreurd: de luchtverontreiniging op de Donau is niet ernstig op een paar honderd meter van de huizen. (O)
- 1.31 Het is onduidelijk of er een luchtkwaliteitonderzoek naar het gebruik van het Zegwaard-terrein is gedaan. (P)
- 1.32 Er worden vraagtekens gezet bij de Nederlandse interpretatie (in het Besluit luchtkwaliteit) van de Europese Richtlijn luchtkwaliteit. (Q)
- 1.33 Nadat de milieuvergunning aanvraag op 4 april 2005 is ingediend, zijn er een aantal zaken duidelijker geworden met betrekking tot het Besluit luchtkwaliteit. (Q)
- 1.34 De volgende uitspraken zijn met elkaar in tegenspraak:
 A. De verhuizing van het stadion van het Zuiderpark naar het Forepark leidt tot een onmiskenbare verbetering van de luchtkwaliteit en
 B. op en nabij het nieuwe stadion gelegen lokale wegen wordt nergens de PM10 waarde overschreden.(R)

5. Geluid

- 5.1 Er is niet gemotiveerd waarom een nieuw akoestisch onderzoek moest worden gedaan.(C, E)
- 5.2 Er moet een nulmeting van de geluidsbelasting worden vastgesteld, omdat de geluidnormen worden overschreden vanwege de verkeersstromen over de Westvlietweg veroorzaakt door de maatschappelijke / culturele activiteiten in het stadion en daarenboven de activiteiten in het plangebied. (C, E)
- 5.3 De considerans inzake geluid geeft niet een precies beeld van de geluidsoverlast en bevat onvoldoende waarborgen ter voorkoming van geluidsoverlast. (C, E, F)
- 5.4 Er wordt bij de ontwerpbeschikking geen rekening gehouden met de "meerwedstrijden". Als het stadion 40 maal per jaar in gebruik is betekent dit voor de omwonenden dat vrijwel geen zondag meer zonder lawaai is of dat elk weekend de normen worden overtreden. (D, F, G, I, K, L, N, W)
- 5.5 De 3500 parkeerplaatsen dienen bij de aanvraag als geheel tot de inrichting te worden gerekend bij de beoordeling van de geluidsoverlast. Hierdoor lijken de milieugevolgen (met name geluidshinder) van de inrichting ten onrechte kleiner voor te komen dan in werkelijkheid het geval is. (F)
- 5.6 In de ontwerpbeschikking genoemde maxima en piekniveaus overschrijden de maximaal toelaatbare niveaus.(F)
- 5.7 Er is bij het beoordelen van het aspect geluidshinder geen rekening gehouden met het geluid van ander (trein, randstadrail, tramlijn 19) verkeer.(F)
- 5.8 De toekomstig te verwachten ontwikkelingen (voorontwerpbestemmingsplan) hebben in de ontwerpbeschikking geen rol gespeeld, of hebben geen weerslag in de ontwerpbeschikking gevonden. Appellante verwacht dat de toekomstige ontwikkelingen zullen leiden tot een grotere belasting van het milieu (geluidshinder).(F)

- 5.9 Er moet voldaan worden aan de richtlijnen voor het geluid. Geen gemarchandeer met toelaatbare geluidsniveau's. Bij nieuwbouw behoort het bevoegd gezag geen bestuurlijke afweging te maken om toch hogere grenswaarden toe te staan. De inzet van de technieken ter voorkoming van overlast of wat voor hinder dan ook mag niet afhangen van een financieel plaatje. Geen geluidschermen naast de tuinen. (G, I, K, L)
- 5.10 De geluiden moeten binnen het stadion worden gehouden.(G, K, L)
- 5.11 Indiener is van mening dat de gevelbelasting ter plaatse van woningen als norm gehanteerd moet worden en niet de binnengeluidbelasting van 35 dB(A) die nu gehanteerd is bij woningen in Leidschendam-Voorburg.(H, Y)
- 5.12 Het lawaai in het eerste uur van de nachtperiode wordt energetisch gemiddeld over de hele nachtperiode, hiermee wordt een relatief laag gemiddelde bereikt. Indiener stelt voor om een afwijkende regeling hiervoor te treffen.(H, Y)
- 5.13 In het akoestisch rapport van 29 juli 2003 wordt voor rekenpunt 12 een geluidbelasting bepaald van 56 dB(A). Voor deze woningen is een hogere grenswaarde voor het verkeer vastgesteld van 53 dB(A). De dimensionering van de akoestische gevelmaatregelen zijn gebaseerd op 53 dB(A). Bij een verhoging van de geluidbelasting zal zonder extra gevelisolatie niet meer worden voldaan aan de vereiste binnenwaarde van 35 dB(A) voor de geluidsgevoelige ruimten.(H, Y)
- 5.14 Er wordt opgemerkt dat het nieuwe akoestisch onderzoek niet betrouwbaar is. Er is een onderschatting gemaakt van de geluidbelasting, hetgeen ook de MER-commissie zou hebben aangegeven. De aanneme van de geluidsmodellering is niet correct.(N, C, F)
- 5.15 De werking van de geluidsschermen wordt ter discussie gesteld, omdat ze niet voldoende geluidswerend zouden zijn.(O)
- 5.16 In het akoestisch rapport is alleen gerekend, niet gemeten en de resultaten zijn niet gerelateerd aan de praktijk. (C, E)
- 5.17 Er wordt bij invulling van de beoordelingsvrijheid van het aspect geluidhinder (op grond van de Handreiking een gebiedstypering van "woonwijk in de stad") onvoldoende rekening gehouden met de verwachte toename van het autoverkeer in het algemeen en de verwachte toename van het autoverkeer van het stadion.(F)
- 5.18 De ontwerpbeschikking houdt ten onrechte geen of onvoldoende rekening met de gevolgen van de cumulatie van geluid van het verkeer, het publiek en de omroep/muziekinstallatie. (F)
- 5.19 Het niveau van de (achtergrond)muziek van 74 dB(A) op het publieksvlak overschrijdt de piekwaarde van voorschrift 5.2. Door samenloop van verschillende geluidsbronnen geldt dit des te meer.(F)
- 5.20 Ten onrechte acht de ontwerpbeschikking het niet nodig dat het omroepgeluid de geluidsnormen niet overschrijdt.(F)
- 5.21 Er staat in de ontwerpbeschikking niet aangegeven op welke plaats de norm voor de piekgeluiden geldt. (H, Y)

- 5.22 Er wordt in strijd gehandeld met het beleid en met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur omdat in deze ontwerpbeschikking ten onrechte voor ten hoogste twaalf dagen per jaar ontheffing van de geluidvoorschriften wordt verleend, dit in combinatie met de eindtijd van 24.00 uur en de normstelling van geluid. In de vorige vergunning was slechts sprake van ten hoogste vijf maximale incidentele activiteiten en één supportersdag. De motivering in de ontwerpbeschikking voor de incidentele bedrijfssituatie ontbreekt, dit is uit den boze. (F, N, I, S, W)
- 5.23 In de aanvraag wordt geen rekening gehouden met de geluidsoverlast aan de Westvlietweg, veroorzaakt door verkeer en parkeren van het voetbalgebeuren, de maatschappelijke / culturele activiteiten in het stadion en de overige planontwikkeling.(C, E)
- 5.24 In voorschrift 5.6 moet de garantie worden ingebouwd dat voetbalgeluiden en andere geluiden binnen het stadion gehouden zullen worden. Na 23.00 uur mag geen enkel geluid via de omroepinstallatie ten gehore worden gebracht. (G, I, K,L)
- 5.25 Bij incidentele activiteiten zullen de bezoekers pas na 24.00 uur vertrekken en de nodige geluidsoverlast veroorzaken langs de woonwijken in Leidschenveen, de Westvlietweg en Oud Voorburg. Het is onbegrijpelijk dat culturele /religieuze manifestaties tot 24.00 uur moeten duren.(C, D, E, W)

7. Verkeer en parkeren

- 7.1 De omstandigheden rondom het stadion zijn gewijzigd. Door planontwikkeling zouden enige miljoenen bezoekers per jaar worden aangetrokken. Er valt parkeeroverlast te vrezen op het bedrijventerrein en/of de woonwijken en de Vlietrand, omdat het aantal van 3500 parkeerplaatsen te laag is of omdat er gesproken wordt van overloopparkeren. (D, F, G, I, K,L, T, X)
- 7.2 Er ontbreekt inzicht in de verkeersstromen van de maatschappelijke / culturele activiteiten in het stadion en de overige planontwikkeling. Op grond van de formele en materiele zorgvuldigheid is vereist dat deze onderdelen worden gecorrigeerd in de voorliggende aanvraag. Deze onderdelen zijn onlosmakelijk met het gebeuren in het voetbalstadion verbonden. (C, E)
- 7.3 Wij maken bezwaar tegen het nog niet vastgestelde parkeerplan of veiligheidsplan. Het parkeerplan zou een onderdeel van de voorliggende beschikking moeten zijn. (I, L,K)
- 7.4 Indiener heeft de volgende opmerkingen over het parkeren:
- "Draaiboek Parkeren" moet voor het verlenen van de vergunning voor de bewoners inzichtelijk zijn of vastgesteld zijn;
 - gegevens over de het parkeren en vervoersmanagement ontbreken;
 - Naar analogie van het voorgestelde "Draaiboek Parkeren" dient ook een "Draaiboek fiets en brom- of snorfietsroutes"(met voorwaarden) te worden opgelegd en goedgekeurd (D, G, J)
- 7.5 Indiener heeft de volgende onduidelijkheden met betrekking tot het overloopparkeren:
- waar het plaats gaat vinden;
 - hoe het spontane overloopparkeren naar ander locaties wordt tegengegaan;
 - welke risico's verbonden zijn aan het "overloopparkeren". (D, G, I, K, L)
- 7.6 Indiener is van mening dat het Vervoersmanagement onderzoek voor het verlenen van de vergunning moet zijn uitgevoerd of vastgesteld. (D, G)

- 7.7 De gebrekkige infrastructuur en de parkeerterreinen in het Forepark zullen bij combinatie van het stadion, de commerciële activiteiten en de overige activiteiten in het planontwikkelingsgebied overbelast zijn, de verkeersstromen kunnen niet worden verwerkt. Er zal (illegale) parkeerhinder optreden. Mijn bedrijf is niet meer bereikbaar. Het verkeer in de omgeving moet gevrijwaard blijven van verstoppingen en stagnatie. Het is niet aannemelijk gemaakt dat dit probleem wordt opgelost, bijvoorbeeld door een verhoging van het aantal passagiers per auto of openbaar vervoer, pendelbussen en railvervoer. (G, F, P, W X)
- 7.8 De ingebouwde mogelijkheden om supporters af te voeren na een wedstrijd zijn ontoereikend, het zal een uur duren voor de supporters uit het Forepark weg zijn. De haltes liggen alle op meer dan 750 meter van het stadion (G, I, K, L)
- 7.9 De stelling dat getracht zal worden het verkeer van en naar het stadion met maatregelen te beperken klinkt niet erg overtuigend. Het verbeteren van de fietsroutes lijkt een meer modieuze uitspraak. (D)
- 7.10 De garantieverklaring van burgemeester en wethouders aan de aanvrager over de beschikbaarheid van voldoende parkeerplaatsen is niet overtuigend, daar er nu enkele miljoenen bezoekers per jaar worden verwacht. (F)
- 7.11 Vanuit het Oude Dorp Voorburg is indiener zeer beducht op de impact van diverse verkeersstromen naar en van het op te richten en in bedrijf te houden stadion en van het in tweede fase op te richten en exploitatie van vele commerciële ruimten. (J)
- 7.12 Het is niet toelaatbaar dat de regelingen voor parkeren, zoals genoemd in de vergunning, pas van kracht worden nadat het stadion en de commerciële ruimten al in exploitatie zijn genomen. Vergunningverlening dient achterwege te blijven totdat afstemmingsproblematiek tussen de verschillende vergunninghouders is geregeld, zodat de bewoners over vastgelegde afspraken kunnen beschikken bij gecombineerde activiteiten. (J)
- 7.13 Indiener maakt bezwaar tegen het af- en aanrijden van vele auto's, het parkeerbeheer en het openbaar vervoer. (A)

9 Installaties

- 9.1 De verticale verlichtingssterkte in voorschrift 9.14 zou 1 lux, in plaats van 10 lux, moeten bedragen. (M)

12. Algemeen

- 12.1 Het veiligheidsplan zou een onderdeel van de voorliggende ontwerpbesluiting moeten zijn. Cruciale gegevens over de veiligheid buiten het stadion ontbreken (G,K,L)
- 12.2 Bezwaar tegen de aanpak van de rellen en de gevolgen (vandalisme en vernieling) (A,W)
- 12.3 De bestanddelen (stadion met voetbal en maatschappelijke activiteiten, de exploitatie van de commerciële stadionruimten, de technische voorzieningen, het open terrein met een busluis en de oprichting en het gebruik van de gebouwen nabij of naast het stadion (bioscoop, retail enz.) vormen een financiële en infrastructurele eenheid. De bestanddelen zijn planmatig onlosmakelijk met elkaar verbonden inzake de verkeersstromen en parkeerplaatsen. De commerciële ruimten rondom/in het stadion en de parkeerterreinen behoren deel uit te maken van de aanvraag. Op deze versnipperde wijze zullen de normen voor het totaal aan nieuwe activiteiten zeker overschreden gaan worden, het geeft een onjuist beeld van de werkelijke effecten en gaat ten koste van een zorgvuldige afweging. Dit doet geen recht aan burgers die mee willen denken en willen bijdragen aan de leefbaarheid van hun woonomgeving. De splitsing is in strijd met het fair play beginsel. (C, D, E, F, G, H, I, K, L, M, R, S, U, W, Y)

- 12.4 Het aantal bezwaarschriften in de bouwvergunningprocedure is 10. Er wordt in een verslag van de informatie/inspraakavond van voorontwerp bestemmingsplan Nieuw Stadion Den Haag een opmerking gemist. Er lopen verschillende procedures tegelijkertijd en indieners zijn niet op de hoogte van de oplegbrief MER. (B,C,G,K,L,M)
- 12.5 Indiener ziet in de ontwerpbeschikking geen informatie op welke wijze deze vergunning dient te passen in, dan wel ondergeschikt is aan het veel grotere geheel van vergunningen van alle voorgenomen activiteiten. De vergunning voor het stadion is slechts een deel van de voorgenomen activiteiten in en rond het stadion. (G,J)
- 12.6 Door het verbeteren en uitbreiden van fietsroutes ontstaan opnieuw situaties waarbij gevaar, schade of hinder als gevolg van het in bedrijf houden van het stadion een rol spelen. (J)
- 12.7 Een overeenkomst tussen de gemeente Den Haag en Stichting Stedebouw & Stadsherstel is een oplossing ter reparatie van de gekozen juridische en financiële constructie bij de invulling van het bestemmingsplangebied Nieuw Stadion. Er moet iets indrukwekkends van internationale allure binnen het bestemmingsplan worden gerealiseerd. (B)
- 12.8 De verwachte bezoekersaantallen zijn zo berekend om onder de 500.000 te blijven en zo een MER te vermijden. (C, D)
- 12.9 Het aantal wedstrijden zal hoger worden dan de aangegeven 28 maal. Er is geen rekening gehouden met de "meer wedstrijden" van de KNVB en de eventuele wedstrijden buiten de landelijke competitie- en bekerverband. (C, E, F)
- 12.10 Er dienen beperkende maatregelen te worden opgelegd ten aanzien van het aanlichten van het gebouw, eventuele reclame-uitingen naast of op het gebouw. Verkeersveiligheid en totale hinder van licht op de omgeving dient te worden getoetst. (G, I, K, L)
- 12.11 Indiener maakt bezwaar dat het parkeren geen onderdeel meer uitmaakt van de aanvraag, gezien het feit dat de gemeente erkent dat er een parkeerprobleem is. (G)
- 12.12 In de aanvraag en bijbehorende bescheiden zijn de bezoekers van de incidentele activiteiten, trainingsdagen, internationale toernooien van A1 en bezoekers van het tweede elftal niet opgenomen. (H)
- 12.13 De considerans en de aanvraag komen niet overeen met betrekking tot de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen. (H)
- 12.14 Daar waar in de ontwerpbeschikking staat dat de woonwijk Lanen op 200 meter afstand ligt, moet dit 300 meter zijn. (N)
- 12.15 Indiener stelt B&W aansprakelijk voor:
- kosten die worden veroorzaakt door (technische) problemen met zijn apparatuur vanwege heiwerkzaamheden
 - voor optredende deformatie-schade van gebouwen ten gevolge van bouwwerkzaamheden (X).
- 12.16 Indiener verzoekt duidelijkheid over zaken met betrekking tot de risico's voor amateur-sporters of professionals. (AA)
- 12.17 Er is sprake van de situatie dat op grond van artikel 8.10 en 8.11 van de Wet milieubeheer de vergunning moet worden geweigerd, omdat de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken door het stellen van voorschriften niet kan worden voorkomen of niet voldoende kan worden beperkt. (F, W)

12.18 Indiener is van mening dat geen juridisch houdbare vergunning kan worden afgegeven zonder vergaand op de hoogte te zijn van alle milieu-invloeden, die de vele commerciële activiteiten zullen hebben op de grote bezoekersstromen alsmede het dientengevolge snelle en langzame verkeer. (J)

Behandeling bedenkingen

Inleiding

Voordat ingegaan wordt op de afzonderlijk ingebrachte bedenkingen is het gewenst om eerst enige verduidelijking te geven ten aanzien van een aantal zaken die, zo valt uit de gedachtewisseling en de ingebrachte bedenkingen op te maken, een hoofdrol spelen. Hierbij zullen wij ingaan op het inrichtingsbegrip, de nadelige gevolgen voor het milieu, de toetsing van de aanvraag en handhaving van de vergunning.

Inrichtingsbegrip

Deze vergunning wordt op grond van de Wet milieubeheer (hierna Wm) verleend. De Wm kent een aantal begrippen. Zo speelt in de Wm het begrip inrichting (artikel 1.1) een belangrijke rol. Hiermee wordt bedoeld een bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht met installaties die een zekere binding (organisatorisch, functioneel of technisch) hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen. Als bijvoorbeeld de exploitatie van twee bedrijven door twee verschillende (rechts)personen wordt gedaan, dan kunnen deze bedrijven niet als behorend tot eenzelfde inrichting worden beschouwd. In het geval van het stadion, de parkeerterreinen en de overige commerciële ruimten is sprake van meerdere verschillende (rechts)personen die de exploitatie van verschillende zelfstandige installaties ter hand zullen gaan nemen. Door aanvraagster is in de aanvraag aangegeven dat deze inrichting slechts betreft het stadion met uitzondering van de activiteiten verricht binnen de commerciële ruimten in het stadionegebouw. Aanvraagster heeft **geen algemene zeggenschap** over de activiteiten verricht binnen deze commerciële ruimten. Deze worden namelijk verhuurd aan verschillende exploitanten, waarbij gedacht kan worden aan de constructie zoals bij een winkelcentrum of een bedrijfsverzamelgebouw. Daarnaast geeft aanvraagster aan dat ten behoeve van het parkeren van bezoekers van de inrichting geparkeerd kan worden op de in omgeving gelegen parkeerterreinen. Deze parkeerterreinen zullen ook door andere bedrijven gebruikt worden. Aanvraagster heeft in deze situatie geen algemene zeggenschap over de parkeerterreinen. De beheerder/eigenaar van deze parkeerterreinen reguleert het gebruik hiervan. Aanvraagster heeft in de aanvraag aangegeven dat ten behoeve van de inrichting over voldoende parkeerplaatsen zal worden beschikt. Hiertoe heeft aanvraagster een garantieverklaring overgelegd. Zoals eerder gezegd wordt het begrip één inrichting zodanig gedefinieerd dat, wil er hiervan sprake zijn, er een organisatorische, functionele en/of een technische binding aanwezig moet zijn. Uit de jurisprudentie en de literatuur maken wij op dat er groot gewicht wordt gegeven aan de organisatorische binding. Aangezien in dit geval van enige organisatorische binding van het stadion met de parkeerterreinen of de commerciële ruimten (binnen en buiten het stadionegebouw) geen sprake is, zijn wij van mening dat de parkeerterreinen, de (overige) commerciële ruimten (zowel binnen als buiten het stadionegebouw), niet tezamen één inrichting vormen.

Nadelige gevolgen voor het milieu.

Daarnaast speelt in de Wm het begrip nadelige gevolgen voor het milieu een rol. Hiermee wordt bedoeld de gevolgen die de inrichting bij het in werking zijn voor het milieu veroorzaakt. Directe gevolgen worden veroorzaakt door activiteiten binnen de inrichting en indirecte gevolgen worden veroorzaakt door activiteiten verricht buiten de inrichting. Bij nadelige gevolgen in het algemeen moet er vooral gedacht worden aan gevaar, schade en hinder in de omgeving. Hinder ondervonden door stadions zal in hoofdzaak gelegen zijn in geluid-, parkeer- en lichthinder.

Voor de directe gevolgen (zoals geluid of licht) zijn vaak normen gesteld. Voor de indirecte gevolgen zijn de normen minder scherp omschreven, dit met uitzondering van het geluid van het verkeer van en naar de inrichting. Op grond van jurisprudentie blijkt dat verkeershinder primair in het kader van de Wegenverkeerswetgeving beoordeeld dient te worden. Secundair kan een aanvullende toets bij de Wm worden gemaakt. Gezien de ontwikkelingsfase van de inrichting, de benodigde bouwtijd en de consequenties ten gevolge van de totale planontwikkeling in het gebied kan op dit moment nog niet een vervoersmanagementplan of een Draaiboek Parkeren worden opgesteld. De ontwikkelingen volgen elkaar in een snel tempo op, waardoor continue een verandering moet worden doorgevoerd. De criteria waaraan deze documenten moeten gaan voldoen en de wijze van vaststellen kunnen op dit moment wel worden vastgelegd.

Bij het bepalen van de normering wordt vaak gebruik gemaakt van hulpmiddelen, die bij eerdere jurisprudentie door de rechter zijn getoetst. Zo is de "Handreiking industrielawaai en vergunningverlening" van oktober 1998 bij het opstellen van deze vergunning toegepast voor het bepalen van de geluidnormering voor de representatieve situatie en de incidentele bedrijfssituatie. Bij het bepalen van de geluidbelasting vanuit of veroorzaakt door werkzaamheden binnen de inrichting wordt meestal gebruik gemaakt van de Handleiding meten en rekenen industrielawaai van 1999 (HMRI). Hierin staan de regels aangegeven hoe met verschillende soorten geluid, zoals muziek, gesproken woord, laden en lossen enz. ten behoeve van de inrichting op verschillende momenten, zoals de dag-, avond- en nachtperiode moet worden gerekend. Tevens staan hier de rekenregels hoe met voorzieningen en maatregelen, zoals bijvoorbeeld een geluidscherm, moet worden omgegaan.

In de Handreiking wordt in hoofdstuk 5.3 het "12 dagen-criterium" (niet representatieve bedrijfssituaties) aangegeven. Het is in de jurisprudentie inmiddels regelmatig geaccepteerd dat ontheffing kan worden verleend activiteiten uit te voeren die meer geluid veroorzaken dan de geluidgrenzen voor de representatieve bedrijfssituatie.

Bij het beoordelen van de nadelige gevolgen mag alleen worden gekeken naar de gevolgen die veroorzaakt worden door die inrichting waarvoor de vergunning wordt gevraagd. Andere bedrijvigheden (parkeerterreinen, commerciële ontwikkelingen enz.), die natuurlijk ook invloed op de nadelige gevolgen in de omgeving hebben, mogen niet bij de beoordeling van de aanvraag voor milieuvergunning worden betrokken.

De (gezamenlijke) toets vindt plaats bij het vaststellen van het bestemmingsplan. Hiertoe is via het opmaken van een milieueffectrapportage (MER) bekeken welke (totale) nadelige gevolgen voor de omgeving zijn te verwachten door de voorgestane planontwikkeling.

De conclusie is dus dat bij het beoordelen van de nadelige gevolgen van **deze inrichting** (het stadion), de gevolgen voor het milieu van de overige (toekomstige) planontwikkeling zoals de commerciële ruimten, buiten beschouwing moeten blijven.

Indirect spelen laatstgenoemde gevolgen voor het milieu wel een rol, zoals bijvoorbeeld bij de beoordeling van de luchtkwaliteit. Daar wordt voor de NO₂ getoetst in het jaar 2010 en dan zal de luchtkwaliteit in dat jaar mede bepaald zijn door de dan naar verwachting ontwikkelde plannen in het gebied.

De toetsing van de aanvraag

De Wm-vergunning moet worden getoetst op de informatie die bij de aanvraag is ingediend en die aanvullend door het bevoegde gezag is onderzocht. De vergunning kan onder voorschriften of beperkingen worden verleend, of moet geheel of gedeeltelijk worden geweigerd indien de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken door het stellen van voorschriften en beperkingen niet kunnen worden voorkomen dan wel niet voldoende kunnen worden beperkt.

Handhaving

De inrichting kan pas in werking worden gebracht als over een milieuvergunning wordt beschikt. De inrichting moet bij het in werking zijn altijd voldoen aan de voorschriften opgenomen in de milieuvergunning. Bij overtreding van een of meerdere voorschriften geeft de Algemene wet bestuursrecht / Wet milieubeheer aan het bevoegd gezag instrumenten om handhavend op te treden. Dit handhavend optreden, of de sancties bij overtreden, kunnen niet in de vergunning worden vastgelegd. De Algemene wet bestuursrecht in samenhang met de Wet milieubeheer voorziet in dwangmiddelen die strekken tot het afdwingen van de naleving van de voorschriften.

Weerlegging van de bedenkingen

Onderstaand gaan wij op de ingebrachte bedenkingen in.

0. Procedure

- 0.1 a. Wij hebben bij het doorlopen van deze procedurestap alles in het werk gesteld om zoveel mogelijk personen te bereiken. Ook aan de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Pijnacker-Nootdorp zijn afschriften van de aanvraag (met bijlagen) en de ontwerpbesikking gezonden. Op het stadsdeelkantoor Leidschenveen / Ypenburg en aan de Paviljoensgracht in Den Haag zijn de stukken (o.a. aanvraag, bijlagen, aanvullende informatie en de besikking) ter inzage gelegd. In de omgeving van het stadion hebben wij in juni 2005 bij ruim 2700 gebouwde eigendommen kennisgevingen van de ontwerpbesikking doen bezorgen. Voorts hebben wij diegene die tegen de "oude" vergunning van 2003 bedenkingen hebben ingebracht of beroep ingesteld, zoals onder andere het advocatenbureau van de Vereniging Beheer Forepark, schriftelijk op de hoogte gesteld van de ter inzage gelegde ontwerpbesikking . Ook op de internet site van de gemeente is melding gemaakt van de ter inzage gelegde ontwerpbesikking .
- b. Er is mededeling gedaan in de Posthoorn, dit is een huis aan huis weekblad dat in de gehele gemeente Den Haag wordt verspreid. Daarnaast is ook gepubliceerd in de Eendracht (Nootdorp), de Voorburgse Courant (Voorburg) en de Leidschendammer (Leidschendam). Wij zijn van mening dat belanghebbenden niet in hun belangen zijn geschaad. Er zijn tijdens de door ons georganiseerde gedachtewisselingen mondeling bedenkingen ingebracht en anderzijds hebben wij schriftelijke bedenkingen ontvangen.
- 0.2 Wij zijn van mening dat op grond van de door aanvraagster aangeleverde stukken wij over voldoende informatie beschikken om te kunnen beoordelen dat de gevraagde vergunning kan worden verleend. Bovendien hebben wij met de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State rekening gehouden doordat er enerzijds gebruik is gemaakt van informatie verkregen uit het luchtonderzoek van januari en juni 2005 en anderzijds de akoestiek op een andere wijze is ingevuld. Bovendien moet de ingediende aanvraag als zodanig worden beoordeeld.
- 0.3 Allereerst merken wij op dat toetsing aan het milieubeleidsplan in een breder verband moet worden gezien. Dat toetsing aan het milieubeleidsplan heeft plaatsgevonden moge blijken uit het feit dat wij naast de door de aanvraagster in de aanvraag aangegeven preventieve milieumaatregelen voorschriften hebben opgenomen ten aanzien van energie, bodem, afvalstoffen, grond- en hulpstoffen. De aspecten klimaatbeleid en duurzaam waterbeheer zijn in de ontwerpbesikking op grond van criteria getoetst (dit is gedaan op grond van de verruimde reikwijdte van de Wet milieubeheer). Zie hiervoor de onderdelen 6. (Energie) en 8. (Grond- en hulpstoffen, waterbesparing). Ten aanzien van het speerpunt bestrijding geluidhinder hebben wij via toetsing van de aanvraag (onderdeel 5 Geluid van de considerans) en het opleggen van de voorschriften (voorschriften 5.1 tot en met 5.14) datgene gedaan zoals bedoeld in het milieubeleidsplan ten aanzien van de bestrijding van geluidhinder. Het milieubeleidsplan geeft aandacht aan de bestrijding van vervuiling van de openbare ruimte. Hierbij moet in hoofdzaak gedacht worden aan vervuiling vanwege hondenpoep en zwerfvuil in de openbare ruimte. Inderdaad is zoals indiener aangeeft dit aspect in de considerans van de ontwerpbesikking onvoldoende overwogen. In de besikking is deze omissie hersteld.

Zoals aangegeven in de inleiding bij de weerlegging van de bedenkingen kunnen aan vergunninghoudster alleen voorschriften worden opgelegd, die zij ook daadwerkelijk kan uitvoeren. De vervuiling van die delen van de openbare straat die worden gebruikt door bezoekersstromen van de inrichting die vanuit de parkeerterreinen of de OV-haltes naar de inrichting lopen moeten door vergunninghoudster na de activiteit binnen de inrichting worden gereinigd. Hiervoor is in de voorschriften het voorschrift 12.2 opgelegd.

- 0.4 Allereerst verwijzen wij naar hetgeen in de inleiding bij de weerlegging van de bedenkingen is beschreven ten aanzien van het stadion in relatie tot de parkeerterreinen, de zeggenschap hierover en de nadelige gevolgen hiervan.
Ten aanzien van de opmerking dat er ten onrechte wordt vooruitgelopen op onzekere realisatie van onderdelen van de planontwikkeling, merken wij op dat het betrekken van de redelijkerwijs te verwachten toekomstige ontwikkelingen, slechts ziet op de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu in combinatie met de toekomstige ontwikkelingen, kan veroorzaken.
Het voorontwerpbestemmingsplan is reeds gepubliceerd. Dit is reden om bij de beoordeling van de aanvraag voor milieuvergunning aan te nemen dat hier sprake is van redelijkerwijs te verwachten toekomstige ontwikkelingen in het gebied waar de inrichting zal zijn gelegen, zoals bedoeld in artikel 8.8 lid 1 onder c van de Wet milieubeheer.
- 0.5 In het kader van de Wet milieubeheer dient bij de beoordeling van de aanvraag te worden gekeken naar de gevolgen voor het milieu die de inrichting veroorzaakt op de locatie en in de directe omgeving van de locatie van de inrichting waarvoor vergunning wordt aangevraagd. Een locatieafweging is bij de Wet milieubeheer niet aan de orde. Gevolgen van andere zaken waarover aanvraagster totaal geen zeggenschap heeft mogen wij eveneens niet bij de beoordeling betrekken.
- 0.6 Wij zijn ingevolge artikel 18.2 aanhef en eerste lid van de Wet milieubeheer gehouden toe te zien op de naleving door vergunninghoudster van de aan haar verleende vergunning. Daartoe zullen wij onder meer steekproefsgewijs controles uitvoeren. De frequentie hiervan kan niet in de vergunning worden neergelegd. De vergunning kan slechts verplichtingen bevatten voor vergunninghoudster zelf en niet voor het bevoegd gezag. De Algemene wet bestuursrecht in samenhang met de Wet milieubeheer voorziet in dwangmiddelen die strekken tot het afdwingen van de naleving van de voorschriften.

1. *Lucht*

- 1.1 In de voorliggende beschikking wordt niet geanticipeerd op de aangekondigde Wet luchtverontreiniging. De overwegingen zijn gebaseerd op het Besluit luchtkwaliteit (Blk) van 11 juni 2001 en de bestaande jurisprudentie.
Van een voorgenomen wijziging van het Blk is inmiddels een nieuw besluit gepubliceerd in het Staatsblad (2005, 316). Daarin zijn twee in het oog springende wijzigingen opgenomen. Het betreft een mogelijke aftrek van de van nature aanwezige fijnstofdeeltjes (zoals zeezoutkristallen) en de saldobenadering.
Van de mogelijkheid tot een saldobenadering is geen gebruik gemaakt.
In de berekeningen van de luchtkwaliteit zoals die bij de totstandkoming van deze beschikking zijn meegewogen (TNO-rapport R&I-A R 2005/005) heeft evenmin een aftrek van de van nature aanwezige fijnstofdeeltjes plaatsgevonden. Uit het Briefrapport van het RIVM, "Effecten van aanvullende maatregelen op knelpunten voor luchtkwaliteit", april 2005, blijkt overigens dat een dispensatie voor de zeezoutfractie mogelijk 5 à 10 dagen minder overschrijding van de etmaalgemiddelde PM_{10} -grenswaarde tot gevolg heeft.

- 1.2 In het Besluit luchtkwaliteit zijn grenswaarden opgenomen voor de concentraties van een aantal luchtverontreinigende stoffen, waaronder PM_{10} en NO_2 . Zoals altijd bij concentratie-normen het geval is speelt de plaats waar deze norm geldt een belangrijke rol. Dit komt door het verspreidingsgedrag van deze stoffen; naarmate de afstand tot de bron groter wordt, neemt de concentratie af.
- In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat concentratienormen (gewicht per volume) worden gebruikt als het de bedoeling is om concentraties te begrenzen op enige afstand van de bron (of meerdere bronnen). Als het zou gaan om de totale emissie van een bron zou anders een grenswaarde aan deze emissie kunnen worden verbonden (totale gewicht van de emissie per tijdseenheid).
- In het Blk staat niet specifiek aangegeven waar deze concentratie-normen gelden. Zoals ook in deze bedenking is aangegeven wordt vaak gesteld dat dan deze concentratie-normen overal gelden. Het op die manier interpreteren van het Blk zou dan echter betekenen dat nergens in Nederland meer verbrandingsmotoren zouden kunnen draaien (variërend van grasmaaimachine en elektriciteitscentrale tot auto en noodstroomaggregaat). In en direct achter de uitlaat van zo'n verbrandingsmotor wordt bij een draaiende motor een concentratie-norm immers altijd overschreden.
- Wij zijn van mening dat e.e.a. wat genuanceerder ligt.
- Daarbij is aansluiting gezocht bij hetgeen niet alleen in Richtlijn 1999/30/EG van 22 april 1999 is aangegeven, maar ook in de op grond van artikel 4 van het Blk vastgestelde Meetregeling luchtkwaliteit (Besluit van 9 juli 2001, in werking getreden op 19 juli 2001) is weergegeven. In artikel 7 van deze meetregeling (en in bijlage VI van de EU-richtlijn) staat onder meer aangegeven dat de meetstations voor de meting van o.a. stikstofdioxide en zwevende deeltjes (PM_{10}) ter controle van de grenswaarden zodanig geplaatst moeten zijn dat de afstand tot het midden van de dichtstbij gelegen rijbaan ten minste 4 meter is.
- In bijlage VI van de EU-richtlijn staat hiernaast nog aangegeven dat de inlaatbuis van de meetapparatuur zich niet heel dicht in de omgeving van bronnen mag bevinden om te voorkomen dat de uitstoot daarvan rechtstreeks en zonder menging met de buitenlucht in de inlaatbuis terecht komt.
- Omdat het controleren van de grenswaarden op een plek naast de rijbaan plaatsvindt (en dus niet op de as van die rijbaan), gaan wij er van uit dat ook de beoordeling van de berekeningsresultaten op die plek naast de rijbaan dient plaats te vinden. Dit wordt bevestigd door de wetenschap dat met het door VROM aan gemeenten ter beschikking gestelde berekeningsmodel CAR II de luchtkwaliteit niet op dichterbij dan 5 meter van de weg-as kan worden bepaald.
- In het eerder genoemde TNO-rapport luchtkwaliteit zijn geen berekeningen uitgevoerd met het CAR II model maar met het veel geavanceerdere TNO-wegverkeersmodel. Anders dan CAR II heeft dit model de mogelijkheid om hoogte-ligging in te voeren en luchtkwaliteitsbijdragen van snelwegen en lokale wegen te combineren.
- Er wordt in dat model gebruik gemaakt van een zogenaamde rasterberekening. Het onderzoeksgebied wordt opgedeeld in stukjes van 10 bij 10 meter en voor elk stukje wordt de gemiddelde concentratie van een stof uitgerekend als gevolg van de achtergrondconcentratie en de bijdragen van de verkeersbronnen (snelwegen en lokale wegen). In zo'n model worden de wegen gesymboliseerd door middel van lijnbronnen die op de weg-as zijn geprojecteerd.
- Een gevolg daarvan is dat er hoge concentraties worden berekend in de rasterblokjes waarin de weg-as zich bevindt. Op de waarden van die blokjes is dan ook de constatering van het TNO-rapport gebaseerd dat de gehele planontwikkeling leidt tot maximaal 5 extra dagen waarop de 24 uurgemiddelde norm wordt overschreden. En ook uit de waarden van die blokjes blijkt dat bijvoorbeeld voor NO_2 op de weg-as de jaargemiddelde grenswaarde voor NO_2 wordt overschreden.
- Bij het beoordelen van de luchtkwaliteit is de achtergrondconcentratie uiteraard meegenomen. De verkeersbijdragen zijn daarbij opgeteld alvorens te toetsen aan de grenswaarden. In het aanvullende TNO-rapport (B&O-A R 2005/159 is alleen de bijdrage van de inrichting aan dit totaal in beeld gebracht. Daarbij is niet opnieuw de achtergrondconcentratie in beeld gebracht.

Zoals eerder uitgelegd moet echter niet op de weg-as worden getoetst maar op ten minste 4 meter uit de as van de dichtstbijzijnde rijbaan.

Om die reden zijn de opmerkingen in het TNO-rapport gemaakt dat buiten de rijbaan de grenswaarden niet worden overschreden (NO₂) en dat het invloedsgebied niet buiten het wegprofiel ligt.

Op basis van deze onderzoeksresultaten en bevindingen zijn wij van mening dat wordt voldaan aan het Besluit luchtkwaliteit en dat de gevraagde vergunning niet om die reden kan worden geweigerd.

- 1.3 Het Besluit luchtkwaliteit kent geen ontheffingsmogelijkheid.
- 1.4 De overige planontwikkeling staat thans niet ter beoordeling.
De belangrijkste bijdrage aan de toename van het verkeer op de Westvlietweg als gevolg van de vestiging van de inrichting (voetbal-, maatschappelijke- en overige activiteiten) wordt geleverd door de bussen met gastsupporters. Het betreft maximaal 20 bussen bij een topwedstrijd. Het is niet de verwachting dat er, gelet op de bereikbaarheid van het stadion via de A4 en A12, een significante toename van het overige verkeer op de Westvlietweg zal plaatsvinden.
Van de 20 bussen met gastsupporters staat in het TNO-rapport luchtkwaliteit aangegeven dat het aantal te weinig is om van invloed te zijn op de luchtkwaliteit. Overigens zullen deze bussen op het moment dat ze op de Westvlietweg rijden qua stop en rij-gedrag zijn opgenomen in het heersende verkeersbeeld.
- 1.5 In het kader van de bestemmingsplanprocedure wordt beoordeeld of een locatie qua ruimtelijke ordening geschikt is voor het totaal aantal bezoekers van de ontwikkeling die dat bestemmingsplan mogelijk maakt. In dit geval gaat het om een totaal aantal bezoekers van ca. 3,9 miljoen per jaar. Het "stadion", waar deze milieuvergunning voor wordt aangevraagd, is een onderdeel van die totale ontwikkeling. Dit onderdeel van de ontwikkeling trekt naar verwachting op jaarbasis ca. 400.000 bezoekers.
De locatie van het stadion staat bij de behandeling van een milieuvergunningaanvraag echter niet ter discussie.
Bij het beoordelen van de aanvraag voor de milieuvergunning wordt gekeken of dit stadion op deze locatie niet tot ontoelaatbare milieuhinder zal leiden. Daarbij is uitgegaan van het voor het stadion verwachte bezoekersaantal. In het kader van deze milieuvergunning is dus niet aan de orde of de locatie geschikt is voor een totale ontwikkeling van 1 à 2 miljoen (feitelijk ca. 3,9 miljoen). Bij de beoordeling van deze milieuvergunningaanvraag is voor wat betreft de luchtkwaliteit wel rekening gehouden met de toekomstige ontwikkeling in het hele gebied rondom het stadion. Het luchtkwaliteitsonderzoek van TNO heeft betrekking op de verkeersbewegingen van de totale ontwikkeling (ca. 3,9 miljoen bezoekers per jaar). Er wordt bij de berekeningen immers uitgegaan van de geprognosticeerde verkeersbewegingen voor de jaren 2006 en 2010.
- 1.6 In het kader van de MER zijn luchtkwaliteitsberekeningen uitgevoerd door TNO, een alom gerespecteerd en gerenommeerd onderzoeksbureau. Deze luchtkwaliteitsberekeningen zijn tevens gebruikt bij de beoordeling van de onderhavige vergunningsaanvraag. Wij hebben geen reden om te twijfelen aan de correctheid van de berekeningen noch aan de conclusies die TNO heeft getrokken bij de beoordeling van de berekeningsresultaten.
- 1.7 Het meten van de luchtkwaliteit is middels de Europese richtlijnen verplicht gesteld voor de lidstaten. Dit meten is in het Besluit luchtkwaliteit niet verplicht gesteld voor gemeenten. In Nederland wordt deze verplichting nagekomen door het RIVM, die daartoe het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML) heeft opgezet. Per uur worden gedurende het gehele jaar de concentraties van diverse stoffen (waaronder PM₁₀ en NO₂) in de lucht gemeten, zodat een voldoende nauwkeurig beeld van de uurgemiddelden (NO₂), etmaalgemiddelden (PM₁₀) en de jaargemiddelden (NO₂ en PM₁₀) wordt verkregen. De meetresultaten moeten jaarlijks aan "Brussel" worden gerapporteerd. Op deze manier vindt een Europese monitoring van de luchtkwaliteit plaats, zodat zicht gehouden kan worden op het effect van de diverse bronmaatregelen.

In tegenstelling tot hetgeen de media ons wil doen geloven, gaat het door die bronmaatregelen nu een stuk beter met de luchtkwaliteit dan voorheen. De verbetering is alleen niet hard genoeg gegaan om voor PM_{10} de norm in 2005 te halen en gaat op een aantal plaatsen in Nederland met de huidige verbeteringsnelheid niet snel genoeg om voor NO_2 de norm in 2010 te halen. Een voorbeeld van zo'n bronmaatregel is overigens de verplichting voor nieuw af te leveren verbrandingsmotoren om te voldoen aan de EURO-4 norm.

Op de locatie van het nieuwe stadion hebben geen metingen naar de luchtkwaliteit plaatsgevonden. Er zou, om een betrouwbare meting voor het jaargemiddelde te krijgen, gedurende een geheel jaar gemeten moeten worden. Dat is op zich niet erg, maar is alleen nuttig als je bij een beoordeling van bijvoorbeeld een milieuvergunning ook iets kunt doen met de resultaten. En dat is bij een beoordeling van deze milieuvergunning, waarbij het qua luchtkwaliteit om een verkeersaantrekkende werking gaat, nu juist niet het geval.

De waarde die met zo'n meting wordt vastgesteld geeft informatie over de gemiddelde concentratie van een bepaalde stof over een terugliggende jaar. Het geeft geen informatie over de luchtkwaliteit in de toekomstige jaren. En juist die toekomstige jaren zijn voor de beoordeling van belang. Aan de ene kant omdat bijvoorbeeld de norm voor de jaargemiddelde concentratie NO_2 pas in 2010 van kracht wordt, maar aan de andere kant ook omdat de luchtkwaliteit in de toekomst ongetwijfeld anders is. Er is immers sprake van planontwikkeling (er gaan meer auto's rijden) maar ook van een lagere uitstoot per voertuig (de auto's worden steeds schoner). Om toch iets te kunnen zeggen over toekomstige jaren zijn er door het RIVM (voorspelling van toekomstige emissiefactoren) en TNO (berekenningsprogramma) zogenaamde toekomstmodellen ontwikkeld.

Om te beoordelen of een plan of een bedrijf (in dit geval een milieuvergunning voor een stadion) voldoet aan de normen voor de luchtkwaliteit moet in het maatgevend jaar (de meest ongunstige situatie in de toekomst) getoetst worden.

Voor PM_{10} is dat het jaar 2006, zijnde het jaar dat de inrichting op zijn vroegst in werking kan zijn. Zoals ook uit de berekeningen voor de luchtkwaliteit blijkt, zijn de resultaten voor de concentraties PM_{10} in 2010 (planontwikkeling) gunstiger dan voor de concentraties PM_{10} in 2006 (planontwikkeling), ondanks een toename van het (auto)verkeer door autonome groei. De verbetering van de luchtkwaliteit door schonere motoren wint het van de verslechtering door de groei van het (auto)verkeer.

Voor NO_2 is voor het jaargemiddelde 2010 het maatgevend jaar, zijnde het eerste jaar dat deze norm van kracht is.

Voor het uurgemiddelde NO_2 is 2006 als maatgevend jaar aangehouden bij de beoordeling. Overigens wordt nog opgemerkt dat de Vice-president van de Raad van State niet heeft gesteld dat gemeenten verplicht zijn om te meten. Hij heeft naar onze mening, op verzoek van de Staatssecretaris van VROM, onderzocht of uit de meetverplichtingen voor de lidstaten (zoals verplicht middels de Europese richtlijnen) kon worden afgeleid of er bij het toetsen van de normen een onderscheid gemaakt mocht worden tussen plaatsen waar burgers werden blootgesteld en overige plaatsen (zoals bijvoorbeeld een weiland).

- 1.8 De gemeente is op grond van het Besluit luchtkwaliteit verplicht om eens in de 3 jaar de luchtkwaliteit voor het terugliggend jaar vast te stellen voor plaatsen waar verwacht wordt dat de luchtkwaliteitsnormen worden overschreden. Op basis van de toen gebruikelijke (door VROM geïnstrueerde) gang van zaken is door ons in 2003 de luchtkwaliteit voor het jaar 2002 vastgesteld. De locatie waar het stadion nu is gelegen viel toen nog niet binnen de gemeentegrenzen van Den Haag. In het luchtkwaliteitsonderzoek van TNO is overigens de luchtkwaliteit op de betreffende locatie voor 2004 berekend. Zoals bij 1.7 al is uitgelegd, speelt dat jaar echter geen rol bij de beoordeling van deze milieuvergunningsaanvraag.

- 1.9 Wij zijn het daar mee eens. In de overwegingen van deze beschikking wordt dit argument dan ook niet gebruikt. Wel staat aangegeven dat alleen al de achtergrondconcentratie in geheel Zuid-Holland zo hoog is dat alleen al daardoor de norm voor de etmaalwaarde wordt overschreden. Dit is genoemd om aan te geven dat dit niet beïnvloed kan worden door de gemeente Den Haag middels lokale maatregelen.
- 1.10 In de considerans is aangegeven dat het TNO-onderzoek naar de luchtkwaliteit, dat in het kader van de MER-procedure is uitgevoerd, bij de beoordeling van de vergunningaanvraag is betrokken. In het onderzoeksrapport is zeer gedetailleerde informatie over de luchtkwaliteit in en rond het plangebied opgenomen. Om de 10 meter is de luchtkwaliteit voor de stoffen NO₂ en PM₁₀ berekend (jaargemiddelden) voor de jaren 2004, 2006 en 2010, hetgeen geresulteerd heeft in een bijlage met berekeningsresultaten van meer dan 5000 pagina's. Tegenwoordig wordt dat niet meer op papier maar op CD-ROM vastgelegd. Deze CD-ROM maakte als bijlage onderdeel uit van het rapport.
Verder zijn in het rapport overzichtsfiguren weergegeven, met daarop in kleur de verschillende concentraties in een ruim gebied rondom het stadion.
In de considerans is een relevante samenvatting van de berekeningsresultaten gegeven.
Voor zover met deze bedenking bedoeld wordt dat getwijfeld kan worden aan de juistheid van de gegevens, wordt verwezen naar de opmerking bij 1.6.
- 1.11 Het verkeer van en naar de inrichting alsook het verkeer op de parkeerterreinen is bij de beoordeling van de luchtkwaliteit, anders dan in deze bedenking wordt gesteld, volledig meegewogen. Zoals eerder genoemd is in het luchtkwaliteitsonderzoek van TNO de totale planontwikkeling beschouwd; niet alleen het stadion, maar ook als toekomstige ontwikkeling de totale commerciële ontwikkeling die het bestemmingsplan mogelijk maakt (ca. 3,5 miljoen bezoekers per jaar). Bij het beoordelen in toekomstige jaren moet immers van de situatie in die toekomst worden uitgegaan.
- 1.12 Deze opmerking staat in de considerans onder het kopje "beschouwing overschrijding etmaalgemiddelde PM₁₀-grenswaarde". Deze etmaalgemiddelde waarde wordt alleen al op basis van de alom aanwezige achtergrondconcentratie overal binnen de gemeentegrenzen van Den Haag overschreden. Dus ook als er geen enkel gemotoriseerd verkeer naar het stadion zou rijden en het stadion midden in de Scheveningse Bosjes zou worden gepland (daar rijdt geen gemotoriseerd verkeer), dan nog zou daar deze norm worden overschreden. Deze opmerking is onder andere gemaakt om aan te geven dat een stadion op een andere plaats geen oplossing voor de overschrijding van deze grenswaarde biedt.
- 1.13 In de considerans is, analoog aan het geluid, een onderscheid gemaakt tussen de directe bijdrage aan de luchtkwaliteit (de bijdrage van de inrichting zelf, zoals de verbrandingsmotor van de tractor om het gras te maaien) en de indirecte bijdrage (de bijdrage aan de luchtverontreiniging door de verkeersaantrekkende werking). Juist omdat de parkeerterreinen geen onderdeel meer uitmaken van de aanvraag is op deze manier aangegeven dat het verkeer van en naar de inrichting en op de parkeerterreinen zelf wel degelijk een bijdrage hebben aan de luchtkwaliteit, welke bijdrage bij de beoordeling van deze vergunningaanvraag is betrokken.
- 1.14 Zoals aangegeven bij 1.5 en 1.11 is bij de beoordeling van de luchtkwaliteit uitgegaan van de situaties in 2006 en 2010. Voor de maximaal mogelijke planontwikkeling in die jaren is de luchtkwaliteit berekend (totaal ca. 3,9 miljoen bezoekers). Ook is daarbij rekening gehouden met de autonome groei van het (auto)verkeer in die jaren. Bewoners van de nabijgelegen woonwijk en werknemers van bedrijven zullen naar verwachting dan nog meer met de auto rijden dan thans het geval is (er is nog steeds een stijgende tendens in het autogebruik).
Bij het verwachte aantal verkeersbewegingen van en naar de inrichting is gerekend met 25 wedstrijden met 70% bezettingsgraad en 3 wedstrijden met 100% bezettingsgraad alsmede met 80.000 bezoekers op jaarbasis aan de in de aanvraag genoemde "overige activiteiten SSO/SOBV" en "maatschappelijke activiteiten".

Mede gelet op de thans gebruikelijke 17 thuis-competitiewedstrijden per jaar van de Eredivisie van het betaald voetbal is dit naar onze mening een ruime inschatting.

Een verdere toename van de luchtverontreiniging als gevolg van het in werking zijn van de inrichting wordt derhalve niet verwacht. Eerder een afname van de luchtverontreiniging in de jaren na de in gebruik name van de inrichting in verband met de doorwerking van de bronmaatregelen voor verbrandingsmotoren. Zie daarvoor ook de opmerking bij 1.7.

- 1.15 De verkeersintensiteiten van de beide snelwegen (A4 en A12) zoals gebruikt bij de berekeningen van de luchtkwaliteit zijn afkomstig van de wegbeheerder i.c. Rijkswaterstaat. Deze heeft ook de prognoses voor de verkeersintensiteiten in de toekomstige jaren aangeleverd. Deze prognoses zijn erg ruim (een behoorlijke toename van het verkeer) terwijl juist het kabinetsbeleid er op is gericht om het auto-gebruik terug te dringen. Er is met deze intensiteiten dus streng getoetst. Daarbij komt dat deze prognoses rond de maximale capaciteit van de betreffende wegen liggen. Als in de toekomst de wegcapaciteit, bijvoorbeeld door de aanleg van een extra rijstrook, zou worden vergroot, dan is daar nieuwe besluitvorming voor nodig, waarbij dan weer rekening gehouden moet worden met de dan al aanwezige situatie (i.c. het stadion). Verder wordt verwezen naar de opmerkingen bij 1.14.
- 1.16 In het kader van de bestemmingsplanprocedure is aangegeven dat teneinde een goede verkeersafwikkeling te krijgen om de totale toegestane ontwikkeling te kunnen realiseren er aanvullende maatregelen ten opzichte van de huidige infrastructuur nodig zijn. Het betreft onder andere verbetering en aanleg van het openbaar vervoer, maar ook aanpassing van de bestaande wegen. De verbeteringen aan het openbaar vervoer zijn volop in gang. Het NS-station Ypenburg wordt volgens de door de NS opgegeven planning eind 2005 geopend. Randstadrail zal eind 2006 zijn gerealiseerd en de nieuwe tramverbinding zal kort daarop volgen. Een aantal aanpassingen aan de bestaande wegen (zoals de aanleg van een rotonde) zijn al gerealiseerd en de overige aanpassingen zullen eind 2006 bij de geplande opening van het stadion zijn gerealiseerd. Als al de wegaanpassingen zijn gerealiseerd, dan zal naar verwachting al het bezoekende verkeer op het meest extreme moment, direct na afloop van een voetbalwedstrijd, binnen ongeveer 1 uur de parkeerterreinen en het Forepark kunnen verlaten. (zie hiervoor ook de reactie op de bedenkingen 7.7 en 7.8)
Bij de luchtkwaliteitsberekeningen is rekening gehouden met de verbeteringen aan de infrastructuur alsook met de afwikkeling van het verkeer op de piekmomenten.
- 1.17 Naar onze mening is het luchtkwaliteitsonderzoek zeer gedegen en uitvoerig. Verder wordt verwezen naar de opmerking bij 1.6.
- 1.18 In deze bedenking zijn de beweringen dat onze motivering misleidend en onwaarschijnlijk is niet onderbouwd.
Het mag algemeen bekend worden verondersteld dat bij de emissie van gassen uit een uitlaatpijp er op een grotere afstand meer verdunning heeft plaatsgevonden. Als men direct aan een uitlaatpijp de gassen inademt, zal men vrij snel de gevolgen voor de volksgezondheid ervaren. Op een wat grotere afstand zullen deze gevolgen minder zijn.
Bij modellering, zoals dat bij de luchtkwaliteitsberekeningen heeft plaatsgevonden, wordt een weg schematisch weergegeven door een lijn op de weg-as. Op een aantal punten steeds verder van de weg-as wordt dan de bijdrage van het verkeer over die weg aan de luchtkwaliteit berekend (verkeersbijdrage). Steeds verder van die weg-as wordt dan een steeds lagere concentratie als gevolg van het verkeer over die weg berekend (steeds lagere verkeersbijdrage).
TNO heeft berekend dat voor wat betreft de jaargemiddelde PM_{10} -concentratie de concentratie van de verkeersbijdrage aan de rand van het wegprofiel zodanig laag is, dat bij de volledige planontwikkeling in het gebied op die plaats aan de rand van het wegprofiel geen sprake meer is van een onderscheidende toename van de verkeersbijdrage ten opzichte van de verkeersbijdrage ten gevolge van de autonome ontwikkeling.
Wij hebben geen redenen om te twijfelen aan de berekeningsresultaten van TNO.

Overigens wordt de toename dus niet in fysieke zin door het wegprofiel begrensd (er is geen barrière of zo), maar de berekeningsresultaten tonen aan dat aan de rand van het wegprofiel de situatie zich zo voordoet als beschreven.

Verder staat noch in de beschikking noch in de ontwerpbeschikking aangegeven dat er "op die plekken waar burgers zich hoofdzakelijk bevinden geen blootstelling aan concentraties boven de grenswaarden van het Besluit luchtkwaliteit (Blk) zou zijn". Wel staat aangegeven dat op die plaatsen de burgers niet als gevolg van de inrichting worden blootgesteld aan concentraties die boven de grenswaarden uit het Blk liggen.

- 1.19 Deze bedenking is niet onderbouwd.
Zoals bij 1.18 al is weergegeven, is er buiten het wegprofiel geen sprake van een onderscheidende toename van de PM_{10} -jaargemiddelde concentratie als gevolg van het verkeer van en naar de planontwikkeling. Omdat er een lineair verband is vastgesteld tussen de jaargemiddelde PM_{10} -concentratie en het aantal keren dat de grenswaarde voor de etmaalgemiddelde concentratie PM_{10} wordt overschreden (aantal overschrijdingen = $5,367 \times$ de jaargemiddelde concentratie PM_{10} minus 132,4), is het evident dat er dan ook buiten het wegprofiel geen toename van het aantal keren overschrijding van de etmaalwaarde PM_{10} wordt berekend.
- 1.20 In het TNO-rapport is aangegeven dat de stoffen PM_{10} en NO_2 het meest kritisch zijn in relatie tot de luchtkwaliteitsgrenswaarden. De overige stoffen waarvoor grenswaarden zijn opgenomen in het Besluit luchtkwaliteit zijn niet onderzocht omdat, voor zover deze stoffen voor wegverkeer relevant zijn, de afstand tussen de grenswaarde en de som van de achtergrondconcentratie en de bijdrage van het wegverkeer voor elk van die stoffen zodanig is dat overschrijding van die grenswaarde niet waarschijnlijk is.
- 1.21 Zoals bij 1.10 al is aangegeven zijn er luchtkwaliteitsberekeningen uitgevoerd in een ruim gebied rondom het stadion. Op de in het TNO-rapport luchtkwaliteit weergegeven figuren valt (middels een kleurschaal) de hoogte van de concentraties op locaties buiten de inrichting af te lezen. In de verkeersintensiteiten die aan de berekeningen ten grondslag liggen, zijn de verkeersbewegingen van en naar het stadion opgenomen. Buiten het gebied van de figuren heeft de inrichting, noch het verkeer van en naar de inrichting, geen significante invloed op de luchtkwaliteit.
- 1.22 Zie bedenkingen 1.7 en 1.15.
- 1.23 In de considerans bij deze beschikking is het gestelde in deze bedenking niet aan de orde. Na de conclusie en onze mening dat voldaan wordt aan de eisen van het Blk is nader ingegaan op de diverse Plannen van Aanpak teneinde een beeld van de toekomstige ontwikkelingen te schetsen.
- 1.24 Zie bedenkingen 1.5 en 1.16.
- 1.25 In het Blk zijn de normen voor luchtkwaliteit opgenomen. Naast de jaargemiddelde normen zijn ook normen opgenomen om de "pieken" te reguleren. Voor PM_{10} is dat de norm voor de etmaalwaarde, voor NO_2 de norm voor het uurgemiddelde. Zie verder bedenking 1.2.
- 1.26 Zie bedenking 1.7. Niet duidelijk is wat wordt bedoeld met discutabele technieken. Het luchtkwaliteitsonderzoek is uitgevoerd met het TNO-verkeersmodel hetgeen een volledig door het Ministerie van VROM geaccepteerd berekeningsmodel is.
- 1.27 Het nemen van maatregelen is op zich geen voorwaarde om uitbreiding of vestiging van bedrijven toe te kunnen staan. Indien een bedrijf milieuvergunningplichtig is zal in het kader van de vergunningsprocedure getoetst moeten worden aan het Blk. Voor zover het andere bedrijven dan de inrichting betreft, valt deze bedenking buiten het kader van deze vergunningsprocedure. Voor zover met deze bedenking is bedoeld dat de inrichting om deze reden ten onrechte wordt vergund, wordt verwezen naar de reactie op bedenking 1.2.

- 1.28 Aan de vergunninghoudster kunnen geen verplichtingen worden opgelegd die buiten haar macht liggen. Er kan dus geen Euro 4-norm voor de bussen van gastsupporters verplicht gesteld worden, omdat deze bussen enerzijds eigendom van derden zijn en anderzijds niet in opdracht van vergunninghoudster worden ingezet.
De bussen van en naar het GAVI-terrein zijn eveneens eigendom van derden. Deze bussen worden wel in opdracht van de vergunninghoudster ingezet. Om deze reden zullen wij bevorderen dat vergunninghoudster bij afspraken omtrent de inzet van deze bussen zoveel als mogelijk gebruik laat maken van bussen die aan de Euro-4 norm voldoen. Daartoe is voorschrift 7.3 aangepast. Het verplicht opleggen aan vergunninghoudster dat al de bussen die worden ingezet aan de Euro-4 norm moeten voldoen, zou kunnen leiden tot een zodanige beperking dat het in werking zijn van de inrichting onmogelijk wordt gemaakt en als zodanig een verkapte weigering van de vergunning inhouden.
- 1.29 In het TNO-rapport luchtkwaliteit is aangegeven dat de luchtkwaliteit langs de snelwegen (A4 en A12) niet significant wijzigt als gevolg van de planontwikkeling, waar het stadion een onderdeel van uitmaakt. In haar advies aan de Raad van State inzake de vernietigde eerste milieuvergunning voor het stadion heeft de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak deze conclusie reeds bevestigd. Overigens zal het verkeer van en naar het stadion op de A12 ter hoogte van Voorburg volledig zijn opgenomen in het heersende verkeersbeeld.
- 1.30 Noch in de beschikking, noch in de ontwerpbeschikking is deze tekst terug te vinden. Het gaat mogelijk om een tekst uit de eerdere milieuvergunning. Thans wordt echter een nieuwe milieuvergunningsaanvraag beoordeeld.
- 1.31 In eerste instantie zal geparkeerd kunnen gaan worden op het zogenaamde GAVI-terrein. Later zal geparkeerd gaan worden op het Zegwaard-terrein (dichter bij het stadion).
Net als bij geluid is bij de luchtkwaliteitsberekeningen uitgegaan van het maximum van beide situaties (hoogste aantal verkeersbewegingen per wegvak van beide situaties). Zoals hieruit blijkt is de luchtkwaliteit ten gevolge van het gebruik van het Zegwaard-terrein in het door TNO uitgevoerd onderzoek meegenomen.
- 1.32 Het implementeren van de Europese Richtlijn in de Nederlandse wetgeving is ingevolge de Richtlijn een taak van de nationale overheid. De Nederlandse overheid heeft aan deze taak uitvoering gegeven door het vaststellen van het Besluit luchtkwaliteit 2001 (Dit besluit wordt vervangen door het Besluit luchtkwaliteit 2005). Het plaatsen van vraagtekens bij de Nederlandse interpretatie van het Blk is ons inziens in deze procedure daarom niet relevant.
- 1.33 Niet duidelijk is wat de strekking van deze bedenking is. Voor zover hiermee bedoeld wordt dat de vergunning ten onrechte wordt verleend wordt verwezen naar hetgeen onder de reactie op bedenkingen 1.1 en 1.2 is aangegeven.
- 1.34 Wij zijn niet van mening dat deze uitspraken met elkaar in tegenspraak zijn. Volgens de berekeningen zal in de omgeving van de inrichting op de wegas het niveau wel toenemen. Op grond van de richtlijnen voor berekening moet vanaf de wegrand worden getoetst. Op de wegrand is geen significante toename berekend.

5. Geluid

- 5.1 De reden waarom er een nieuw akoestisch rapport door ons is verlangd, is gelegen in het feit dat er in de aanvraag van 4 april 2005 wijzigingen zijn doorgevoerd ten opzichte van de aanvraag van 2003. Door deze wijzigingen zijn de eerder bepaalde geluideffecten voor de aanvraag van 2005 niet langer actueel.

- 5.2 De nulmeting is in feite de bestaande geluidsbelasting veroorzaakt door het verkeer (zonder verkeer van het stadion) op de Westvlietweg die door berekening of door verleende hogere grenswaarde is bepaald. Hierop wordt in bijlage 06, het akoestisch rapport, in paragraaf 7.3.5 tot en met 7.3.7 ingegaan.
Bij het verkeer ten gevolge van het in werking zijn van de inrichting dat over de Westvlietweg zal gaan rijden, moet bij voetbalwedstrijden worden gedacht aan de supportersbussen van de bezoekende club.
Bij het overige gebruik van de inrichting (waaronder maatschappelijke activiteiten) is het niet aannemelijk dat significant meer verkeer over de Westvlietweg zal gaan rijden. De afstand tot het stadion, in combinatie met de daar ter beschikking staande parkeergelegenheid maken het namelijk niet aantrekkelijk voor bezoekers om via deze zijde het stadion te bereiken.
- 5.3 In de considerans zijn wij zeer uitgebreid op het onderdeel geluid ingegaan. Als conclusie voor de geluidbelasting wordt aangegeven dat de inrichting kan voldoen aan de gestelde normen en dat door het opleggen van voorschriften aan vergunninghoudster voor de omliggende woningen een voldoende bescherming wordt geboden.
- 5.4 Zoals in de considerans in het onderdeel Geluid is aangegeven, blijkt uit het akoestisch rapport dat de inrichting kan voldoen aan de gestelde normen en dat door het opleggen van voorschriften aan vergunninghoudster voor de omliggende woningen een voldoende bescherming wordt geboden. Voor het aantal wedstrijden verwijzen wij naar hetgeen aangegeven is bij de reactie op bedenking 1.14. Ook als deze activiteiten op meerdere dagen zouden plaatsvinden, met inachtneming van hetgeen in de aanvraag is beschreven, zullen hierdoor de geluidsnormen niet worden overschreden. Deze normen gelden voor de dag-, avond- of nachtperiode gedurende het gehele jaar.
- 5.5 Bij de beoordeling van de aanvraag hebben wij het geluid van het parkeren meegenomen. De beoordeling hiervan is beschreven onder de indirecte geluidhinder van het onderdeel geluid van de considerans. Bij deze beoordeling zijn zowel het Gavi-terrein als de Zegwaard –locatie meegenomen. Conclusie van deze beoordeling is dat voldaan kan worden aan de voorwaarden genoemd in de “schrikkelcirculaire”.
- 5.6 Zoals in het onderdeel Geluid van de considerans is beschreven is op grond van de Handreiking industriewaaier de toegestane normwaarde voor geluid bepaald. In het akoestisch rapport is aangegeven dat aan deze norm kan worden voldaan.
- 5.7 Zoals in de inleiding bij de weerlegging van de bedenkingen staat aangegeven moeten wij bij het beoordelen van de aanvraag rekening houden met de effecten veroorzaakt door de inrichting. Het overige verkeer mag niet bij de beoordeling van de inrichting worden betrokken. Uit de uitspraak van 26 januari 2005 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is reeds gebleken dat deze benadering als correct is beoordeeld.
Overigens is er in Nederland geen normstelling voor het totale geluid (afkomstig van verschillende bronnen, zoals wegverkeer, spoorwegverkeer en luchtvaartverkeer).
- 5.8 Voor de weerlegging van deze bedenking verwijzen wij allereerst naar hetgeen in de inleiding bij de weerlegging van de bedenkingen is aangegeven. In aanvulling hierop wordt bij de weerlegging van bedenking 7.2 ingegaan. Deze zaken in ogenschouw nemende kunnen wij niet beamen dat de geluidbelasting, veroorzaakt door het verkeer van en naar de te verwachten toekomstige ontwikkelingen in deze beschikking moeten worden beoordeeld.

- 5.9 Zoals in het onderdeel Geluid van de considerans wordt aangegeven is de normwaarde voor de inrichting bepaald op grond van de Handreiking in combinatie met onderzoek ter plaatse in 2003 en 2005. Er worden, anders dan bij de eerdere vergunningsprocedure, geen hogere grenswaarden op grond van een bestuurlijke afweging toegestaan. Bij het voorbereiden van de aanvraag zijn naar onze mening door aanvraagster geen verkeerde aannamen gedaan. Door middel van berekeningen op grond van de Handleiding meten en rekenen industrielawaai van 1999 is bepaald dat aan de te stellen normwaarden kan worden voldaan.
- 5.10 Voor behandeling van deze bedenking verwijzen wij als eerste naar de behandeling van bedenking 5.9. Verder geeft het akoestisch rapport aan dat kan worden voldaan aan de gestelde normen, die gelden voor de gevel van de omliggende geluidsgevoelige bestemmingen. Daarmee blijft het geluidsniveau ter plaatse van deze gevoelige bestemmingen binnen algemeen aanvaardbare grenzen.
- 5.11 Bij de beoordeling van de aanvraag en het opstellen van de voorschriften is geen gebruik gemaakt van het in de bedenking genoemde binnenniveau.
Bij de voorschriften 5.1 en 5.2 is, zoals de indiener verzoekt, de geluidbelasting op de gevel gekozen als grenswaarde voor het geluid.
Bij de beoordeling hebben wij de meest nabijgelegen woning getoetst op de conform de Handreiking te stellen norm die geldt op de gevel. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat hieraan kan worden voldaan. De woningen gelegen in Leidschendam-Voorburg zijn op een grotere afstand gelegen van de inrichting, zodat aldaar zeker aan de normstelling zal worden voldaan. De normwaarden voor deze woningen zijn in een extra berekening (Memo M0505311JoJo van 31 mei 2005) onderzocht. In deze memo wordt daarmee nogmaals bevestigd dat aldaar de normwaarden voor geluid niet zullen worden overschreden.
- 5.12 Het geluidsniveau is in het akoestisch rapport met behulp van de gebruikelijke rekenregels op grond van de Handleiding meten en rekenen industrielawaai van 1999 bepaald. Wij zien geen reden om in deze situatie hiervan af te moeten wijken.
Op grond van de Handleiding moet voor geluiden van technische installaties of geluiden van omroep-installaties een bedrijfsduurcorrectie worden toegepast en mag bij muziekgeluid geen bedrijfsduurcorrectie worden toegepast.
- 5.13 Het door indiener genoemde akoestische rapport maakt geen onderdeel uit van de thans aan de orde zijnde aanvraag. Bij deze aanvraag is een nieuw akoestisch rapport gevoegd. In dit rapport is het door indiener genoemde meetpunt als meetpunt 14 weergegeven. In hoofdstuk 7.3.7 van dit rapport wordt aangegeven dat ter plaatse van dit meetpunt het geluid van het verkeer van en naar de inrichting in vergelijking met het geluid van de hogere grenswaarde (58 dB(A)) als niet akoestisch herkenbaar moet worden betiteld. Verdergaande beoordelingen zoals de gevelisolatie in relatie tot de binnenwaarde van 35 dB(A) zijn op grond van de schrikkelcirculaire voor dit beoordelingspunt niet noodzakelijk.
- 5.14 Ons is niet gebleken dat het akoestisch rapport niet betrouwbaar is. Ook achten wij de geluidsmodellering correct. De Mer-adviescommissie heeft overigens niet aangegeven dat er sprake is van onderschatting, maar dat modellering kan leiden tot onderschatting. Gelet op de, vanuit de bescherming van het milieu geziene, veilige aannamen zijn wij van mening dat daar in dit geval geen sprake van is.
- 5.15 Via rekenregels uit de Handleiding meten en rekenen industrielawaai van 1999 zijn met behulp van een computermodel de noodzakelijk geachte schermen bepaald. De rekenregels zijn opgesteld om op een eenduidig en juiste wijze met deze zaken om te kunnen gaan. Uitgangspunt voor de schermwerking is dat de schermen ten minste 10 kg/m² zwaar moeten zijn. De schermen zullen als zodanig worden uitgevoerd.

- 5.16 Zoals in de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 26 januari 2005 is overwogen bestaat geen grond voor het oordeel dat er gemeten had moeten worden. Daarnaast is er in deze situatie niet gemeten omdat de inrichting nog moet worden opgericht. Er bestaat in den lande niet een indientiek vergelijkbaar stadion, zodat modellering noodzakelijk is. De aannamen bij de modellering, zoals het muziekniveau en het geluid van het publiek op het publiekvlak zijn beoordeeld op juistheid aan de hand van praktijkgegevens (metingen) elders. Daarbij is ons niet gebleken dat deze aannamen onjuist zijn.
- 5.17 Er is zoals aangegeven in de considerans bij het bepalen van het toelaatbare geluidniveau gewerkt volgens de voorschriften genoemd in de Handreiking. Hierin is aangegeven wat onder het referentieniveau wordt verstaan. Tevens is aangegeven dat bij nieuwe inrichtingen de normwaarde niet hoger mag zijn dan 50 dB(A) (etmaalwaarde). De verwachte toename van het autoverkeer van en naar het stadion is beoordeeld (als indirecte hinder) overeenkomstig de zogenaamde "schrikkelcirculaire".
- 5.18 Zoals in de inleiding bij het onderdeel Bedenkingen staat aangegeven moeten wij bij de beoordeling alle geluiden als gevolg van het in werking zijn van de inrichting in ogenschouw nemen. Wettelijk is bepaald dat het verkeer van en naar de inrichting separaat van het overige geluid moet worden getoetst (indirecte hindertoets) Van het directe geluid (publiek, laden en lossen, omroep-installatie, muziek-installatie, luchtbehandeling, enz.) wordt op grond van landelijk geldende (technische) rekenregels een samengesteld (gezamenlijk) geluidniveau tijdens een bepaalde periode (dag, avond, nacht) bepaald. Dit berekende (samengestelde) geluidniveau, het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau, moet voldoen aan de waarden aangegeven in de voorschriften 5.1 en 5.2.
- 5.19 Voor de behandeling van deze bedenking verwijzen wij ten eerste naar hetgeen in de inleiding bij het onderdeel Bedenkingen in de considerans staat aangegeven. Voorts verwijzen wij naar de behandeling van bedenking 5.18. Tenslotte geven wij aan dat het geluidniveau genoemd in voorschrift 5.2 het geluidniveau is dat op de gevel van geluidsgevoelige bestemmingen (o.a. woningen) is toegestaan ten gevolge van activiteiten binnen de inrichting. Het geluidniveau in het stadion zelf mag hoger zijn, mits aan voorschrift 5.2 wordt voldaan.
- 5.20 Het omroepgeluid zal, gelet op de relatief grote bedrijfsduurcorrectie, de gestelde normen niet overschrijden.
- 5.21 In voorschrift 5.2 wordt terugverwezen naar het voorgaande voorschrift, te weten voorschrift 5.1. In dit voorschrift zijn de plaatsen aangegeven waar de optredende geluidsniveaus beoordeeld moeten worden.
- 5.22 Zoals in de inleiding bij het onderdeel Bedenkingen van de considerans staat aangegeven is het verlenen van een hogere geluidgrenswaarde bij een incidentele situatie (voor maximaal 12 maal per jaar) in den lande een meer voorkomend gebruik en in overeenstemming met de Handreiking. Bij de beoordeling of zo'n ontheffing voor een incidentele situatie acceptabel is speelt de huidige aanvraag een rol en niet een eerdere vergunning of aanvraag. Wij achten, gelet op de functie van het stadion, het karakter van de incidentele bedrijfssituaties, het beperkte aantal keren per jaar en de getroffen maatregelen ter voorkoming van overlast, een ontheffing voor maximaal 12 x per jaar en het tijdstip van 24.00 uur aanvaardbaar. Wel achten wij het noodzakelijk, ter voorkoming van buitensporige overlast, om geluidsnormen aan deze ontheffingsmogelijkheid te verbinden. Daartoe is voorschrift 5.11 opgenomen.

- 5.23 Als eerste verwijzen wij naar hetgeen in de inleiding bij het onderdeel Bedenkingen van de considerans hierover reeds is aangegeven. Bij de beoordeling van de aanvraag hebben wij met de indirecte geluidhinder van het verkeer van en naar de inrichting rekening gehouden. Op grond van de gegevens uit de aanvraag (bijlage 05) is een berekening uitgevoerd en is de te verwachten geluidbelasting inzichtelijk gemaakt.
- 5.24 De aanvraag is getoetst op de normwaarden uit de Handreiking. Ten aanzien van het niet meer hoorbaar zijn van geluid uit het stadion verwijzen wij naar hetgeen in de weerlegging bij bedenking 5.10 staat aangegeven. In voorschrift 5.6 wordt bepaald dat er na 23.00 uur geen muziekgeluid via de installatie ten gehore mag worden gebracht. Omroepgeluiden, niet zijnde muziek, moeten op grond van de Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999 worden beoordeeld op het maximaal te stellen geluidniveau in die periode. Dit is in deze situatie gedaan. Wij zijn van mening dat aan de normwaarde kan worden voldaan.
Via aanvullend onderzoek (Memo M0505312JoJo van 31 mei 2005) blijkt dat bij gebruik van de omroep-installatie gedurende een half uur bij een "verlengde avondwedstrijd" in de nachtperiode de dan geldende normwaarde niet wordt overschreden.
Daarnaast blijft binnen het stadion altijd de noodzaak bestaan om op grond van de openbare orde oproepen te kunnen doen uitbrengen. Hiervoor is het noodzakelijk om gebruik te kunnen maken van de omroepinstallatie. In de beschikking hebben wij sluitingstijden opgenomen.
- 5.25 Allereerst wordt verwezen naar hetgeen bij de weerlegging van bedenking 5.22 wordt aangegeven. Ten aanzien van de aspecten bij het vertrekken van bezoekers in de omgeving is het hierbij veroorzaakte indirecte geluid in beschouwing genomen. Zoals reeds aangegeven in de weerlegging van bedenking 5.2 ten aanzien van de Westvlietweg, is het gezien de afstand tot het stadion, in combinatie met de daar ter beschikking staande parkeergelegenheid niet aantrekkelijk voor bezoekers om via deze zijde het stadion te bereiken.
Bij een avondwedstrijd is er bij de geluidberekening uitgegaan van een representatieve situatie. Hierbij vertrekken de bezoekers na afloop van een wedstrijd die tot 22.30 uur kan voortduren. Dit houdt in dat de helft van de bezoekers in de avondperiode (voor 23.00 uur) vertrekken en de resterende helft van de bezoekers vertrekken aansluitend in de nachtperiode (na 23.00 uur). Indien nu bij een incidentele bedrijfssituatie alle bezoekers in de nachtperiode vertrekken dan betekent dit een verdubbeling van het aantal vertrekkende bezoekers in de nachtperiode. Geluidtechnisch houdt dit een toename van het geluidniveau in van +3 dB in de nachtperiode. Deze (verhoogde nacht)waarde leidt tot dezelfde etmaalwaarde dan waarop de representatieve situatie is beoordeeld.

7. Verkeer en parkeren

- 7.1 In het onderdeel 7 Verkeer en parkeren is in de considerans aangegeven dat op grond van het kental voor parkeren bij een stadion, van Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en Verkeerstechniek (CROW), in de publicatie ASVV 2004 bij deze inrichting 3010 parkeerplaatsen als toereikend kunnen worden geacht.
Daarnaast heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in haar uitspraak van 26 januari 2005 aangegeven dat het niet aannemelijk is dat het aantal parkeerplaatsen te laag is. In de MER die ten behoeve van het bestemmingsplan is opgesteld is in hoofdstuk 6.1.3 aangegeven dat bij een gezamenlijk gebruik van de parkeerplaatsen, te weten de (commerciële) activiteiten in het totale plangebied en het voetbalstadion bij een wedstrijd, niet uit te sluiten is dat een tekort aan parkeerplaatsen incidenteel zal kunnen optreden. Door middel van de mogelijkheid van "overloopparkeren" in combinatie met de maatregelen opgenomen in het "Draaiboek Parkeren" kan dit tekort worden aangevuld, zodat ontoelaatbare parkeerhinder in het industriegebied of woonomgeving kan worden voorkomen.

- 7.2 Zoals aangegeven in de inleiding bij het onderdeel Bedenkingen moet deze aanvraag in eerste instantie worden beoordeeld op grond van milieueffecten veroorzaakt door de inrichting (en dus niet op effecten veroorzaakt door anderen) en op verstrekte en verzamelde gegevens bij de aanvraag. In bijlage 05 wordt informatie verstrekt met betrekking tot de verkeersstromen voor de "overige activiteiten SSO/SOBV" en de "maatschappelijke activiteiten".
In de MER die ten behoeve van het bestemmingsplan is opgesteld zijn in hoofdstuk 6.1.2 de gegevens met betrekking tot de verkeersstromen en de parkeerbehoefte voor de genoemde activiteiten aangegeven. Daarnaast geeft het onderzoek "Bereikbaarheid Nieuw Stadion Den Haag" van 23 maart 2005 inzicht in de verschillende verkeersstromen.
- 7.3 Het veiligheidsplan en het parkeerplan zijn documenten die bij de beslissing van de gemeenteraad om het stadion mogelijk te maken een rol hebben gespeeld (zie bijlage 12). Op het moment van het nemen van het raadsbesluit waren deze documenten reeds beschikbaar.
- 7.4 Zoals in de inleiding bij het onderdeel Bedenkingen van de considerans reeds is aangegeven is op dit moment nog geen definitief "Draaiboek Parkeren" op te stellen. Wel kunnen criteria worden aangegeven waaraan de inhoud van het draaiboek moet voldoen. Tevens is de procedure van vaststellen van dit draaiboek inzichtelijk. Dit hebben wij in de beschikking via voorschriften 7.8 tot en met 7.11 vastgelegd.
In het op te maken "Draaiboek Parkeren" moeten alle verkeersstromen in kaart worden gebracht. Dit houdt in dat het omgaan met "langzaam verkeer" ook in het draaiboek moet zijn opgenomen. Wij zijn derhalve van mening dat een apart draaiboek fiets en brom- of snorfietsroutes niet noodzakelijk is.
- 7.5 De mogelijkheden van het overloopparkeren zijn onderzocht door de Dienst Stedelijke Ontwikkeling en vastgelegd in een notitie. In deze notitie met de naam "Rapportage Overloopparkeren" van 29 maart 2005 wordt het onderzochte gebied, te weten een gedeelte van het bedrijventerrein Forepark, aangegeven. In het "Draaiboek Parkeren" zal worden beschreven hoe het parkeren (inclusief het overloopparken) wordt uitgevoerd. Tevens is in voorschriften 7.5 en 7.6 aan exploitante opgelegd dat begeleiding van de verkeersstromen naar de verschillende terreinen door toezichthouders moet worden uitgevoerd.
- 7.6 Zoals in de inleiding bij het onderdeel Bedenkingen van de considerans reeds is aangegeven is op dit moment nog geen definitief "Vervoersmanagement onderzoek" op te stellen. Wel kunnen criteria worden aangegeven waaraan de inhoud van het document moet voldoen. Tevens is de procedure van vaststellen van dit document inzichtelijk. Dit hebben wij in de beschikking via voorschriften 7.12 tot en met 7.15 vastgelegd.
- 7.7 Het in de voorschriften 7.12 t/m 7.15 opgelegde Vervoersmanagement onderzoek is uitermate geschikt om de vervoersstromen van het autoverkeer te beperken. Bijvoorbeeld het bewerkstelligen van een hogere bezettingsgraad van bezoekende auto's (nu gesteld op gemiddeld 2,5 inzittende per auto) naar bijvoorbeeld 3 inzittenden per auto heeft tot effect dat er tijdens een topwedstrijd ongeveer 800 auto's minder dan de geplande 3892 auto's verwacht kunnen worden. Tegen illegaal parkeren door bezoekers van de inrichting kan in het kader van de verkeerswetgeving worden opgetreden.
Het aspect voor de bereikbaarheid van locaties zal worden geregeld in het Draaiboek Parkeren dat vereist is op grond van voorschrift 7.8. De opzet van dit Draaiboek Parkeren moet door ons worden goedgekeurd evenals het draaiboek zelf (voorschriften 7.9 en 7.11).

Voor wat betreft de te verwerken verkeersstromen wordt gewezen op het onderzoek "Bereikbaarheid Nieuw Stadion Den Haag" van 23 maart 2005. Uit dit onderzoek blijkt dat al het verkeer tijdens een gemiddelde bezetting van het stadion binnen één uur het gebied in kan en binnen één uur het gebied weer kan verlaten. Daarbij is nauwelijks sprake van congestie, bij een topwedstrijd zal de aan- en afvoer iets langer dan een uur kunnen worden, waarbij dan ook enige congestie op zal kunnen treden. Zoals in onderdeel 7 Verkeer en parkeren staat aangegeven is de beoordeling van de verkeersafwikkeling/doorstroming primair een aspect dat in het kader van de Wegenverkeerswetgeving beoordeeld dient te worden. Toch hebben wij gemeend aan vergunninghouder de nodige voorschriften op te leggen, teneinde overmatige en vermijdbare hinder van het verkeer of parkeren te voorkomen. Het betreft de voorschriften 7.1 tot en met 7.15.

- 7.8 Op grond van onderzoek ("Bereikbaarheid Nieuw Stadion Den Haag") is gebleken dat de capaciteit van het wegennet en de openbaar vervoer voorzieningen van bussen, tram en treinen (NS en Randstadrail) ruim voldoende zijn voor een voorspoedige afvoer van supporters uit het Forepark.
- 7.9 Verbetering van de diverse fietsroutes worden los van het oprichten van de inrichting reeds ter hand genomen. Er worden naast de bestaande tunnel onder de A4 ook nog een aantal oversteken over de A4 voorzien en tevens wordt de verbinding met de wijk Ypenburg verbeterd via onderdoorgangen van de A12. Met behulp van de resultaten uit het Vervoersmanagement onderzoek kan het vermijdbare autoverkeer worden ingeperkt.
- 7.10 Bij de aanvraag is een garantieverklaring van burgemeester en wethouders gevoegd. In combinatie met voorschrift 7.7 is naar onze mening voldoende gegarandeerd dat als gevolg van de inrichting geen ontoelaatbare parkeerhinder zal optreden.
- 7.11 Zoals in de inleiding bij het onderdeel Bedenkingen van de considerans reeds is aangegeven mogen in deze vergunning alleen de effecten veroorzaakt door de inrichting worden getoetst. Daarnaast mogen aan de vergunninghoudster voorschriften worden opgelegd die aan de inrichting zijn te relateren en die door vergunninghoudster kunnen worden nageleefd. Uit informatie van Bijlage 05 blijkt dat al het autoverkeer ten behoeve van de inrichting (met uitzondering van de bussen van bezoekende voetbaltegenstanders) via de Ypenburg-zijde van de A4 zal plaatsvinden. Een gedeelte van het verwachte langzaam verkeer zal via de oversteken of de onderdoorgangen de A4 of A12 kruisen. Beoordeling van verkeersstromen over deze afstand (aldaar opgenomen in het heersend verkeersbeeld) of als gevolg van de overige planontwikkeling (niet zijnde de inrichting) valt buiten het kader van deze Wm-vergunningsprocedure.
- 7.12 Zoals in de weerlegging bij bedenking 7.4 en 7.6 is aangegeven kunnen op of voor het moment van verlenen nog niet de verschillende regelingen worden vastgelegd. Wel kunnen de procedure tot vaststellen of de criteria waarop getoetst gaat worden, worden vastgelegd. Deze criteria en de vaststellingsprocedure van de verschillende onderzoeken zijn in hoofdstuk 7 van de voorschriften aangegeven.
- 7.13 Wij zijn van mening dat op grond van:
- a. de ingediende aanvraag,
 - b. de beoordeling van de verkeersstromen, het parkeren en het openbaar vervoer en
 - c. de overige overwegingen bij deze beschikking,
- de genoemde aspecten via voorschriften toereikend zijn begrensd, om overlast hiervan te voorkomen of te beperken.

9 Installaties

- 9.1 Bij beoordeling van de aanvraag is de door de Nederlandse Vereniging voor Verlichtingskunde (NSVV) in 1999 uitgebrachte richtlijn voor sportverlichting gebruikt. In deze richtlijn worden grenswaarden voor de verlichting gesteld. De grenswaarden hangen af van de plaats en omgeving waar de verlichting geplaatst is. Er worden vier soorten gebieden onderscheiden:
- E1:** natuurgebieden met een zeer lage omgevingshelderheid; voor de definitie van natuurgebied wordt uitgegaan van de vastgestelde Ecologische Hoofdstructuur door de rijksoverheid;
 - E2:** gebieden met een lage omgevingshelderheid; in het algemeen buitenstedelijk en landelijke woongebieden;
 - E3:** gebieden met een gemiddelde omgevingshelderheid; in het algemeen woongebieden;
 - E4:** gebieden met een hoge omgevingshelderheid; in het algemeen stedelijke gebieden gecombineerd met woon- en industriegebieden met intensieve nachtelijke activiteiten.
- In de voorschriften 9.14 en 9.15 is voor de woningen de normstelling voor gebiedstype **E3** gekozen en voor de bedrijven is het gebiedstype **E4** gekozen. Op grond van tabel I uit de eerder genoemde richtlijn wordt voor gebiedstype E3, 10 lux als normwaarde aangegeven.

12. Algemeen

- 12.1 De inrichting valt niet onder het Besluit Risico Zware Ongevallen. Dit betekent dat voor deze inrichting geen veiligheidsrapport noodzakelijk is. Dit standpunt wordt ook door de STAB en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in respectievelijk het verslag en de uitspraak bevestigd.
In het kader van de openbare orde heeft de gemeenteraad, bij het raadsbesluit (RV 67) van mei 2003, het Veiligheidsplan vastgesteld.
- 12.2 Voor de weerlegging van deze bedenking verwijzen wij allereerst naar hetgeen wij bij bedenking 12.1 hebben gezegd. Ten aanzien van de veiligheid en vandalisme zijn wij van mening dat dit geen aspect is dat de Wet milieubeheer beoogt te weren
- 12.3 Allereerst dient te worden beoordeeld of er sprake is van één inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Hierop zijn wij al ingegaan bij de inleiding bij het onderdeel Bedenkingen van de considerans. Aanvraagster heeft de parkeerterreinen niet opgenomen in de aanvraag. Wel heeft aanvraagster aangegeven dat er voldoende parkeergelegenheid zal zijn bij activiteiten binnen de inrichting. Van handelen in strijd met het Fair Play beginsel is ons inziens geen sprake. Zoals al in de inleiding bij het onderdeel Bedenkingen van de considerans is aangegeven moet het bevoegd gezag de aanvraag overeenkomstig het bepaalde in artikel 8.8 Wet milieubeheer op de verwachte nadelige gevolgen veroorzaakt door de inrichting toetsen. Bovendien is het door het systeem van de Wet milieubeheer niet mogelijk aan anderen dan de aanvraagster verplichtingen op te leggen.
- 12.4 Niet ontkent wordt dat er verschillende procedures tegelijkertijd lopen. Dit is echter inherent aan de wettelijke systematiek van de verschillende vergunningsprocedures van de Wet milieubeheer de Woningwet en/of de Wet Ruimtelijke Ordening. Ten aanzien van de opmerking met betrekking tot de oplegbrief MER merken wij op dat deze brief door de gemeente is opgesteld naar aanleiding van vragen van de Toetsingscommissie MER. Een afschrift van deze brief is gedurende de procedure ter inzage (tab 14) gelegd. In de milieuvergunning-procedure is deze brief niet relevant. Bij de verdere behandeling van de procedures in het kader van Wet Ruimtelijke Ordening / Woningwet wordt deze brief meegenomen.
- 12.5 Voor weerlegging van deze bedenking verwijzen wij naar de weerlegging bij bedenking 12.3.

- 12.6 In de considerans van de vergunning wordt in onderdeel 7. Verkeer en parkeren de mogelijkheden van onder andere het langzaam verkeer inzichtelijk gemaakt. Het gevaar, de schade of de hinder ten gevolge van het gebruik van de verschillende fietsroutes is niet een aspect dat binnen het kader van de Wet milieubeheer dient te worden beoordeeld. Het gevaar, de schade of de hinder van het gebruik van de verschillende fietsroutes is ons inziens een aspect dat in het kader van de Wegenverkeerswet/ Openbare orde aan de orde moet worden gesteld.
- 12.7 Deze bedenking is geen aspect waarop de Wet milieubeheer ziet.
- 12.8 Zoals ook bij de vorige vergunning (uit 2003) is gezegd en bevestigd door de STAB en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, behoeft er in het kader van de milieuvergunning geen Mer te worden opgesteld.
- 12.9 Allereerst verwijzen wij naar de weerlegging bij bedenking 1.14. In de aanvraag is uitgegaan van maximaal 28 wedstrijden per jaar. Hiervoor wordt vergunning verleend. Indien vergunninghouder voornemens is meer wedstrijden te gaan spelen dient voorafgaand hieraan mededeling aan het bevoegd gezag te worden gedaan. Het bevoegd gezag zal vervolgens beoordelen of volstaan kan worden met een melding ingevolge artikel 8.19 van de Wet milieubeheer of dat er een wijzigings-/uitbreidingsvergunning moet worden aangevraagd.
- 12.10 Zoals aangegeven in de aanvraag wordt er geen gebruik gemaakt reclame-uitingen of aanlichten van het gebouw. Indien dit in de toekomst gewenst wordt, moet voorafgaand aan deze verandering door middel van een procedure volgens artikel 8.1, 8.4 of 8.19 van de Wet milieubeheer een aanpassing van de vergunning worden gevolgd.
- 12.11 Ten aanzien van de discussie inrichting verwijzen wij naar hetgeen in de weerlegging van bedenking 12.3 is aangegeven. In onderdeel 7 Verkeer en parkeren van de considerans geven wij aan dat bij een combinatie van een voetbalwedstrijd en commerciële activiteiten het niet uitgesloten is dat het aantal geplande parkeerplaatsen te weinig zal blijken te zijn. Dit probleem wordt echter ondervangen door het zogenaamde "overloopparkeren". Bovendien verwachten wij door de opgelegde verplichting aan vergunninghouder het "Draaiboek Parkeren" en het "Vervoersmanagement onderzoek" op te stellen en overeenkomstig de goedgekeurde documenten te werken, geen parkeerproblemen.
- 12.12 De bezoekers van de incidentele activiteiten (bedoeld zal zijn de incidentele bedrijfssituatie) zijn meegenomen in de genoemde bezoekers van de verschillende onderdelen zoals "voetbalactiviteiten", "overige activiteiten SSO/SOBV" en "maatschappelijke activiteiten" in bijlage 02. De andere genoemde bezoekerstromen zijn opgenomen in de bezoekerscategorie "voetbalactiviteiten" op pagina 3 van de considerans.
- 12.13 In de considerans wordt onder het kopje Bestrijdingsmiddelenbesluit van het onderdeel Overige besluiten en regelgeving aangegeven dat er geen bestrijdingsmiddelen in opslag worden gehouden. In het aanvraag onder K110 wordt aangegeven dat er ongeveer 4 kilogram bestrijdingsmiddel per jaar gebruikt gaat worden, in bijlage 04 wordt aangegeven dat alleen buiten het speelseizoen gebruik wordt gemaakt van bestrijdingsmiddelen en dat deze niet in opslag worden gehouden, in bijlage 09 wordt in tabel 09.03 onder 6 van MA-001 aangegeven dat er geen voorraad aan bestrijdingsmiddelen wordt aangehouden. In het voorschrift 2.3 wordt aangegeven dat gemorste bodembedreigende stoffen, waaronder ook bestrijdingsmiddelen vallen, terstond moeten worden opgeruimd.
- 12.14 In de ontwerpbeschikking hebben wij nergens de opmerking over 200 meter kunnen ontdekken. Er wordt telkens melding gedaan van 300 meter.

- 12.15 Deze bedenking valt buiten het kader van de beoordeling van deze milieuvergunningaanvraag en wordt derhalve buiten behandeling gelaten.
- 12.16 Deze bedenking valt buiten het kader van de beoordeling van deze milieuvergunningaanvraag en wordt derhalve buiten behandeling gelaten.
- 12.17 Op grond van de aanvraag, de toegeleverde bescheiden, de aanvullende onderzoeken en de overwegingen in de ontwerpbeschikking zijn wij tot de conclusie gekomen dat de inrichting kan voldoen aan de gestelde voorschriften. Voorts zijn wij van mening dat de opgelegde voorschriften de te verwachten nadelige gevolgen voor het milieu in voldoende mate kunnen beperken.
- 12.18 Voor weerlegging van deze bedenking verwijzen wij naar de weerlegging bij bedenking 12.16 en naar de inleiding bij het onderdeel Bedenkingen van de considerans.

Naar aanleiding van de ingekomen bedenkingen zijn de voorschriften 5.5, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.14, 7.3, 7.5, 7.11, 7.12, 7.15 en 9.16 (redactioneel) aangepast en voorschriften 12.9, 12.10, 12.11, 12.12 toegevoegd.

Grondslag en mandaat

De grondslag van deze beschikking vormen de Wet milieubeheer, het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer, alsmede de Algemene wet bestuursrecht.

Op grond van de mandaatregeling van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag is de algemeen-directeur van de Dienst Stadsbeheer bevoegd dit besluit te ondertekenen.

Besluit

Wij verlenen Stadion Ontwikkeling B.V. de gevraagde vergunning. De aanvraag en de bij de aanvraag behorende stukken, met uitzondering van de bijlagen 01, 03, 05, 10 en 12, maken deel uit van de vergunning voor zover daarin geen verandering is gebracht door de voorschriften.

In het belang van de bescherming van het milieu verbinden wij aan de vergunning de voorschriften 1.1 tot en met 12.12, een begrippenlijst en de lijst onderzoeksmethoden afvalwater zoals die in de bijlagen bij dit besluit zijn opgenomen.

Den Haag,
25 juli 2005

Burgemeester en wethouders van Den Haag,
namens dezen,
De algemeen-directeur Dienst Stadsbeheer

Drs. J.J. Wortel

Beroep

Tegen deze beschikking staat op grond van artikel 20.1 en 20.6 van de Wm 6 weken beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State voor belanghebbenden die een bedenkingenschrift tegen de ontwerpbeschikking hebben ingediend.

De beroepstermijn vangt aan op de dag na de dag waarop een exemplaar van de beschikking ter inzage is gelegd.

De beschikking treedt in werking na afloop van de beroepstermijn, tenzij voor deze datum beroep is ingesteld en tevens met toepassing van artikel 36 van de Wet op de Raad van State jo. artikel 8.81 Awb een verzoek is gedaan tot het treffen van een voorlopige voorziening.

Het beroepschrift moet worden gericht aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA te Den Haag.

Het verzoekschrift moet worden gericht aan de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, adres als boven.

Bij gebruikmaking van het recht om in beroep te gaan dient een zeker bedrag aan griffierecht te worden betaald. Voor een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening is eveneens griffierecht verschuldigd. Voor nadere informatie hieromtrent kunt u zich telefonisch wenden tot de Raad van State.

Verzendlijst

Afdruk van de beschikking met aangehechte voorschriften en met kennisgeving aan

- 6x Milieu en Vergunningen (1x archief, 1x administratief medewerker, 1x HB, 1x EB, 2x RBiek)
- 1x stadsdeelkantoor Ypenburg Leidschenveen
- 1x VROM-Inspectie regio Zuid-West
- 1x Openbaar Ministerie
- 1x Brandweer Haaglanden
- 1x College van Burgemeester en wethouders van de gemeente Leidschendam-Voorburg
- 1x College van Burgemeester en wethouders van de gemeente Pijnacker-Nootdorp
- 1x DSO/BTD, De heer Van der Goes, Stadsdeelkantoor Ypenburg Leidschenveen
- 1x DSO/HOB/Vinex, de heer C.L. Hofman, SP-G02.03
- 1x OCW/Dir. de heer S.P.M. Vroonhof SP E10.14 (projectleider van stadion)
- 1x OCW/Dir. de heer A. Sterkenburg, SP E10.15
- 1x BSD/BZ, de heer N. van Mourik SP E02.22
- 1x Politie Haaglanden, Postbus 264, 2501 CG Den Haag
(i.v.m. Veiligheidsplan en openbare orde-aspecten)
- 1x Provincie Zuid Holland, Zuid Hollandplein 1, 2596 AW Den Haag(milieu-afdeling)
- 1x Rijkswaterstaat Directie Zuid-Holland. T.a.v. mevrouw L.N. Willems, Afdeling Ruimtelijke Ordening, Bestuur en Strategie, Postbus 556, 3000 AN Rotterdam.
- 1x Brink Management & Advies B.V., t.a.v. de heer ir. J.M.M. Greeve, Postbus 177, 2260 AD Leidschendam
- 1x DGMR, Eisenhowerlaan 112, 2517 KM Den Haag
- 1x Indoor Ski Discovery, [redacted]
- 1x Stichting Stedebouw & Stadsherstel [redacted]
- 1x De heer mr. ir. G.F.J. Kruijtzter [redacted]
- 1x Wijkvereniging Oud Voorburg [redacted]
- 1x De heer/mevrouw F.H. Brenninkmeijer [redacted]
- 1x Namens de Vereniging Beheer Forepark [redacted]
- 1x Vereniging Houdt Vlietrand Groen [redacted]
- 1x Vereniging van Eigenaren Schoolstraat 45-57, "In de wereld is veel Gevaer" [redacted]
- 1x Stichting "Mooi Voorburg" [redacted]
- 1x MKB Leidschendam-Voorburg [redacted]
- 1x Vereniging Ondernemend Oud Voorburg [redacted]
- 1x De heer Van der Helm [redacted]
- 1x De heer J.E. Labuche [redacted]
- 1x De heer C.H.M. Reef [redacted]
- 1x Dhr. F.J.M. Maas [redacted]
- 1x Wegener Nieuwsdruk West, [redacted]

VOORSCHRIFTEN

Wet milieubeheervergunning

INHOUDSOPGAVE

1.	LUCHT	2
	Algemeen	2
	Bereiden van voedsel	2
2.	BODEM	2
	Bodembescherming	2
	Beoordeling vloer of voorziening	3
	Eindsituatie-bodemonderzoek	3
3.	BEDRIJFSAFVALWATER	3
	Algemeen	3
	Lozings-eisen	4
	Voorzieningen	4
	Bemonstering, controle en registratie	5
4.	AFVALSTOFFEN	5
	Opslag en scheiding	5
	Registratie afvalstoffen	6
5.	GELUID	6
6.	ENERGIE	8
	Preventie	8
	Registratie energieverbruik	9
7.	VERKEER EN PARKEREN	9
8.	GROND- EN HULPSTOFFEN	11
	Preventie van water	11
	Registratie van waterverbruik	11
	Registratie van grondstoffen en producten	11
	Vullen van vloeibare aardolieproducten in bovengrondse tank	12
	Opslag van gevaarlijke stoffen in emballage	12
	Gasflessen	12
9.	INSTALLATIES	13
	Opslag van vloeibare aardolieproducten in bovengrondse tank	13
	Aardgasinstallaties	13
	Verlichting	14
10.	BRANDVEILIGHEID	15
	Preventie	15
	Noodstroomvoorziening	15
	Stalling van machines met verbrandingsmotor	15
	Elektrische installatie	15
11.	MILIEUZORG	16
12.	ALGEMEEN	16
	BEGRIPPENLIJST	18
	LIJST ONDERZOEKSMETHODEN AFVALWATER	23

1. LUCHT

Algemeen

- 1.1. Emissies naar de lucht afkomstig van de inrichting mogen geen hinder veroorzaken en mogen geen voor het milieu schadelijke concentraties, dampen, gassen of stof bevatten. De emissies die vrijkomen moeten zich goed kunnen verspreiden zodat opeenhoping wordt voorkomen.
- 1.2. Het noodstroomaggregaat (NSA) en de overige in gebruik zijnde verbrandingsmotoren moet(en) zodanig zijn afgesteld dat de uitlaatgassen nagenoeg roet- en rookloos zijn

Bereiden van voedsel

- 1.3. Tijdens het bereiden van voedingsmiddelen waarbij dampen vrijkomen, moeten deze dampen zonder zich in de inrichting te kunnen verspreiden, worden opgevangen in een metalen afzuigkap voorzien van een vetvangfilter.
- 1.4. De dampen moeten vanuit deze afzuigkap worden afgezogen door een afzuigventilator met een voldoende afzuigcapaciteit en vervolgens tot bovendaks worden afgevoerd door een leiding van doelmatig en onbrandbaar materiaal.
- 1.5. De uitmonding van de bedoelde afvoerleiding, met uitzondering van de afvoerleiding van ieder horeca-uitgiftepunt op de begane grond van de inrichting, moet zijn gelegen op een hoogte van ten minste 2 m boven de hoogste daklijn van de binnen een afstand van 25 m van deze uitmonding gelegen gebouwen.
- 1.6. Indien op de bedoelde afvoerleiding een regenkap is aangebracht, moet deze regenkap zodanig zijn uitgevoerd, dat de dampstroom uit deze leiding naar boven gericht blijft.
- 1.7. Het vetvangfilter moet een voldoende capaciteit hebben.
- 1.8. De vetvangende elementen van het vetvangfilter moeten zijn opgebouwd uit metaalkrullen of een ander doelmatig en onbrandbaar materiaal en moeten, zo dikwijls als dit voor de goede werking daarvan noodzakelijk is, worden ontdaan van vetafzetting.

2. BODEM

- 2.1. De inrichting moet zodanig in werking worden gehouden dat de bodem niet kan worden verontreinigd.

Bodembescherming

- 2.2. Bodembedreigende vloeibare (afval)stoffen worden bewaard in goed gesloten emballage. Tenzij in deze vergunning anders is bepaald, moet de emballage staan opgesteld boven een lekbakconstructie met een opvangcapaciteit van ten minste de inhoud van de grootste boven de lekbakconstructie opgeslagen emballage, vermeerderd met 10% van de overige boven de lekbakconstructie opgeslagen vloeistoffen.
- 2.3. Gemorste bodembedreigende vloeibare (afval)stoffen (waaronder ook bestrijdingsmiddelen) moeten terstond worden opgeruimd. Hiertoe moeten absorptiemateriaal en neutraliserende stoffen in voldoende mate en gebruiksgereed aanwezig zijn. Gebruikte absorptie- of neutralisatiemiddelen moeten worden bewaard en afgevoerd als gevaarlijk afval.

- 2.4. Het vullen van een brandstofreservoir van mobiele machines voorzien van verbrandingsmotor, een intern transportmiddel of een ander apparaat met een verbrandingsmotor geschiedt uitsluitend in de buitenlucht boven een vloeistofdichte vloer of voorziening (tankplaats). De vloeistofdichte vloer of voorziening is zodanig gedimensioneerd dat alle bovengenoemde milieubelastende werkzaamheden boven de vloeistofdichte vloer of voorziening kunnen plaatsvinden.

Beoordeling vloer of voorziening

- 2.5. Van een vloeistofdichte vloer of voorziening wordt de vloeistofdichtheid beoordeeld en goedgekeurd door een deskundig inspecteur, zoals bedoeld in de PBV/CUR-Aanbeveling 44. De deskundig inspecteur of de rechtspersoon waarbij hij werkzaam is, is daartoe gecertificeerd door een door de Raad voor de Accreditatie erkende certificeringsinstelling.
- 2.6. Bij goedkeuring wordt door de deskundig inspecteur een PBV-verklaring vloeistofdichte voorziening afgegeven. De keuringstermijn wordt door de deskundig inspecteur vastgesteld. Degene die de inrichting drijft, controleert door middel van een globale visuele controle met regelmatige intervallen de vloeistofdichte vloer of voorziening. De frequentie van deze controles wordt door de deskundig inspecteur vastgesteld.

Eindsituatie-bodemonderzoek

- 2.7. Bij beëindiging van (een deel van) de bedrijfsactiviteiten waarbij potentieel bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden, moet ter vaststelling van de effectiviteit van de bodembeschermende voorzieningen en de invloed van de inrichting op de kwaliteit van de bodem (grond en grondwater) binnen vier weken na beëindiging een eindsituatie-bodemonderzoek worden uitgevoerd. Het eindsituatie-bodemonderzoek moet ten minste voldoen aan de NEN 5740.
- 2.8. Het eindsituatie-bodemonderzoek moet worden verricht op de tijdens het nulsituatie-bodemonderzoek onderzochte locaties en op alle overige locaties in de inrichting waar bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden. Monsterneming moet direct na beëindiging van de activiteiten plaatsvinden. Ter plaatse van de tijdens het nulsituatie-bodemonderzoek onderzochte locaties moet het eindsituatie-bodemonderzoek dezelfde opzet en intentie hebben als het nulsituatie-bodemonderzoek.
- 2.9. De resultaten van het eindsituatie-bodemonderzoek moeten binnen twee maanden na het onderzoek worden overgelegd aan het bevoegd gezag.

3. BEDRIJFSAFVALWATER

Algemeen

- 3.1. Afvalwater moet op de vuilwater riolering worden geloosd. Schoon hemelwater dient op het schoonwaterriool te worden geloosd indien deze aanwezig is.
- 3.2. Het gehele afvoersysteem moet van een deugdelijke constructie zijn, steeds in goede staat van onderhoud verkeren en zo vaak als voor een doelmatige werking noodzakelijk worden gereinigd.
- 3.3. De riolering moet binnen een half jaar na het in werking treden van deze vergunning en zo vaak als redenen zijn aan de vloeistofdichtheid te twijfelen, doch ten minste eenmaal per tien jaar, worden geïnspecteerd. Geconstateerde gebreken moeten direct worden verholpen. Hiervan moet een aantekening worden gemaakt en in de inrichting aanwezig zijn in een meet- en registratie logboek.

- 3.4. Het te lozen afvalwater mag geen verontreiniging van zodanige aard en omvang bevatten, dat beschadiging of verstopping van het gemeentelijk rioolstelsel kunnen ontstaan, de verwerking van het slib uit het gemeentelijk rioolstelsel wordt belemmerd of dat een nadelige invloed wordt uitgeoefend op het proces in de rioolwaterzuiveringsinrichting en/of de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater.
- 3.5. Het is verboden stoffen die giftige gassen kunnen vormen of stankoverlast kunnen veroorzaken op de openbare riolering te lozen.
- 3.6. De in deze vergunning gestelde lozingseisen mogen niet door middel van verdunning worden bereikt.

Lozings-eisen

- 3.7. Alle te lozen bedrijfsafvalwaterstromen moeten in enig steekmonster aan de volgende eisen voldoen:
 - de temperatuur mag niet hoger zijn dan 30 graden Celsius;
 - de zuurgraad, uitgedrukt in pH-eenheden, mag niet lager zijn dan 6,5 en niet hoger dan 10;
 - het sulfaatgehalte mag niet meer dan 300 mg per liter bedragen;
 - het sulfidegehalte mag niet meer dan 1 mg per liter bedragen;
 - het chloridegehalte mag niet meer zijn dan 3000 mg per liter;
 - de concentratie van plantaardig/dierlijk en/of vet (met uitzondering van het afvalwater komend via de vetafscheider bij de buffet- en regenerereerkeuken) mag niet meer zijn dan 300 mg per liter;
 - de concentratie van minerale olie en/of vet mag niet meer zijn dan 20 mg per liter;
 - het gehalte aan overige metalen, als som van vijf metalen mag niet meer zijn dan 5,0 mg per liter (het betreft metalen uit de navolgende reeks: Zn, Cu, Ni, Cr, Pb, Se, As, Mg, Ti, Sn, Ba, Be, B, U, V, Co, Th, Te, Ag);
 - het gehalte aan extraheerbare gehalogeneerde organische verbindingen (EOX) mag niet meer zijn dan 0,1 mg per liter;
 - het gehalte aan onopgeloste bestanddelen mag niet meer zijn dan 30 mg per liter;het mag geen zand bevatten met een gemiddelde korreldiameter van meer dan 0,5 mm.

Voorzieningen

- 3.8. Bedrijfsafvalwater, afkomstig van/uit de vloestofdichte vloer of voorziening welke in voorschrift 2.4 is voorgeschreven, van de tankplaats voor diverse machines, wordt door een slibvangput en een olieafscheider geleid. Nadat het bedrijfsafvalwater door deze voorzieningen is geleid en vóórdat er eventueel een vermenging daarvan optreedt met bedrijfsafvalwater afkomstig uit andere ruimten, is de concentratie aan minerale oliën in enig steekmonster niet hoger dan 200 mg/l.
Een slibvangput en een olieafscheider voldoen aan en worden gedimensioneerd, geplaatst, gebruikt en onderhouden overeenkomstig NEN 7089, uitgave 1990 en de daarbij behorende bijlage met de daarop in 1992 en 1993 uitgegeven correctiebladen.
- 3.9. Afvalwater afkomstig uit de buffet- en regenerereerkeuken, doorloopt, voor vermenging met afvalwater uit andere ruimten, een slibvangput, gevolgd door een vetafscheider.
Een slibvangput en vetafscheider voldoen aan en worden gedimensioneerd, geplaatst, gebruikt en onderhouden overeenkomstig NEN 7087, uitgave 1990 en de daarbij behorende bijlage met het daarop in 1992 uitgegeven correctieblad.

- 3.10. Met betrekking tot het onderhoud en gebruik van een afscheider en/of slibvangput gelden de volgende eisen:
- na onderhoud wordt de afscheider gevuld met schoon water, totdat dit door de uitlaat naar de riolering stroomt;
 - de dikte van de olie- of vetlaag bedraagt niet meer dan vijftien cm;
 - in de slibvangput wordt niet meer dan 50% van de beschikbare ruimte ingenomen door bezonken materiaal.

Bemonstering, controle en registratie

- 3.11. Bedrijfsafvalwater afkomstig van/uit de horeca-uitgiftepunten binnen het stadion doorloopt, vóór vermenging met bedrijfsafvalwater uit andere ruimten, een voorziening die zodanig is uitgevoerd dat op een eenvoudige wijze representatieve steekmonsters kunnen worden genomen.
- 3.12. Een controlevoorziening moet altijd goed toegankelijk zijn.
- 3.13. De resultaten van metingen en de resultaten van de analyses moeten ten minste vijf jaar worden bijgehouden in een logboek.

4. AFVALSTOFFEN

Opslag en scheiding

- 4.1. Afvalstoffen moeten worden bewaard in doelmatige gesloten verpakking of in (een) doelmatige afvalcontainer(s) welke opgesteld staan in het bebouwde gedeelte van de inrichting.
- 4.2. Afvalstoffen mogen in de inrichting, met inbegrip van het bij de inrichting behorende open terrein, niet worden verbrand, gestort of begraven of op een andere wijze in of op de bodem geraken of worden gebracht.
- 4.3. Gevaarlijke afvalstoffen die vrijkomen binnen de inrichting, moeten naar aard en samenstelling gescheiden worden bewaard.
- 4.4. De gevaarlijke afvalstoffen moeten zijn voorzien van een etiket, waarop op een te allen tijde duidelijk te onderscheiden wijze is aangegeven welke categorie afvalstof zich in de verpakking bevindt.
- 4.5. Gevaarlijke afvalstoffen welke tevens gevaarlijke stoffen zijn, moeten worden opgeslagen volgens voorschriften 8.9 en 8.10.
- 4.6. Gevaarlijke afvalstoffen moeten ten minste één maal per jaar worden afgevoerd.
- 4.7. De vrijkomende afvalstoffen zijn met het oog op hergebruik naar soort gescheiden verzameld, bewaard en afgevoerd worden naar een bedrijf dat deze afvalstoffen nuttig kan toepassen. Dit geldt in ieder geval voor de volgende afvalstoffen:
- karton/papier;
 - textiel;
 - glas;
 - frituurolie en/of frituurvet;
 - en voedselresten.

- 4.8. Vergunninghoudster is verplicht binnen 3 maanden na in werking treden van de inrichting een "quickscan afvalscheiding" te hebben uitgevoerd. De quickscan dient inzicht te geven in de volgende aspecten:
- beschrijving bedrijf en activiteiten, belangrijkste processen (processchema) en producten;
 - wijze van meten en registratie afvalstoffen;
 - globale stoffenhuishouding (voor de totale inrichting en voor de relevante bedrijfsonderdelen);
 - overzicht jaarlijks afgevoerde hoeveelheden afvalstoffen;
 - overzicht samenstelling restafval (in gewichtspercenten);
 - overzicht interne en externe kosten afvalstoffen;
 - bron/oorzaak analyse afvalstoffen;
 - overzicht reeds genomen maatregelen afvalscheiding;
 - overzicht nog geplande maatregelen;
 - overzicht onderzochte, maar niet ingevoerde, maatregelen (inclusief toelichting);
 - overzicht verbetermaatregelen afvalscheiding.

Registratie afvalstoffen

- 4.9. Van de afgevoerde afvalstoffen moet een administratie worden bijgehouden. De gegevens moeten ten minste de laatste 5 jaar beslaan. De volgende gegevens moeten ten minste beschikbaar zijn:
- een omschrijving van de afvalstof;
 - de soort afvalstof;
 - de afvoerdatum;
 - de afgevoerde hoeveelheid in kg of liter;
 - de naam van de vervoerder;
 - de naam van de ontvanger (afvoerbestemming);
 - het nummer van de factuur of afgiftebon.

5. GELUID

- 5.1. Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (L_{Ar},L_T), veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen, werktuigen en installaties, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en/of activiteiten mag ter plaatse van woningen van derden en van andere gebouwen met een geluidsgevoelige bestemming niet meer zijn dan:
50 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur;
45 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur;
40 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur.
- 5.2. Onverminderd het gestelde in het voorgaande voorschrift mogen piekniveaus (L_{Amax}) niet meer zijn dan:
70 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur;
65 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur;
60 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur.
- 5.3. Binnen zes maanden na het in bedrijf stellen van de inrichting moet aan het bevoegd gezag een (akoestisch) rapport ter goedkeuring worden gezonden. In dit rapport moet door middel van metingen worden aangetoond dat aan de voorschriften in dit hoofdstuk, uitgaande van de uitgangspunten in het akoestisch rapport, wordt voldaan.

- 5.4. De omroepinstallatie moet, voor wat betreft de (achtergrond)muziek, zijn voorzien van een systeem van geluidbegrenzing dat zodanig door of namens de vergunninghoudster is afgesteld dat, rekening houdend met de herkenbaarheid van de muziek en het overige equivalente geluid van de inrichting, voldaan wordt aan de in de voorschriften 5.1 en 5.2 gestelde toelaatbare geluidsniveaus. De informatie van het systeem van geluidbegrenzing, de afregeling en de monitoring hiervan moet ter goedkeuring aan het bevoegde gezag worden overgelegd. Het bevoegd gezag kan het systeem van geluidbegrenzing verzegelen of laten verzegelen.
- 5.5. In het etmaal dat er sprake is van een voetbalwedstrijd is het verboden in de inrichting, en met name in de businessclubruimte, de sociëteitsruimte en het supporterscafé, levende muziek ten gehore te brengen.
- 5.6. Tussen 23.00 uur en 07.00 uur mag de omroepinstallatie voor het ten gehore brengen van muziek ter plaatse van de tribunes niet in werking zijn.
- 5.7. Ten behoeve van het organiseren van incidentele bedrijfsactiviteiten kan voor ten hoogste twaalf dagen of dagdelen per kalenderjaar ontheffing worden verleend van de voorschriften 5.1, 5.2, 5.4, 5.5, 5.6 en 12.11.
- 5.8. Voor het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in voorschrift 5.7 moet ten minste vier weken van tevoren bij burgemeester en wethouders van Den Haag (het bevoegd gezag) een schriftelijk verzoek worden ingediend. Het verzoek dient ten minste te bevatten:
- naam en adres van de verzoeker;
 - dagtekening;
 - datum en openingstijden van de incidentele bedrijfsactiviteit waarvoor ontheffing van de voorschriften 5.1, 5.2, 5.4, 5.5, 5.6 en 12.11 wordt verzocht;
 - de naam en telefoonnummer van de verantwoordelijke beheerder in de inrichting ten tijde van de incidentele bedrijfsactiviteit;
 - de aard van de te houden incidentele bedrijfsactiviteit;
 - eventueel andere in de omgeving van de inrichting plaatsvindende evenementen.
- Het bevoegd gezag kan in bijzondere gevallen een kortere aanvraagtermijn toestaan.
- 5.9. Wanneer geen ontheffing als bedoeld in voorschrift 5.7 door het bevoegd gezag is verleend, blijven de voorschriften 5.1, 5.2, 5.4, 5.5, 5.6 en 12.11 onverkort van toepassing.
- 5.10. Wanneer een ontheffing als bedoeld in voorschrift 5.7 door het bevoegd gezag is verleend, geldt ten tijde van de incidentele bedrijfsactiviteit het voorschrift 5.11. De voorschriften 5.1, 5.2, 5.4, 5.5, 5.6 en 12.11 zijn dan niet van toepassing.
- 5.11. Het equivalente geluidsniveau (LAeq) tijdens een incidentele bedrijfsactiviteit mag, als gevolg daarvan, over elke periode van 10 minuten ter plaatse van gevels van woningen van derden en andere geluidsgevoelige bestemmingen, niet meer zijn dan 54 dB(A) in de uren gelegen tussen 07.00 uur en 24.00 uur. Het betreft hier het gemeten geluidsniveau zonder toepassing van correcties.
Buiten de genoemde uren zijn de normwaarden uit de voorschriften 5.1 en 5.2 van toepassing. Na 24.00 uur mag de omroepinstallatie voor het ten gehore brengen van muziek ter plaatse van de tribunes niet in werking zijn.
- 5.12. Direct na het verkrijgen van de in het voorschrift 5.7 bedoelde ontheffing dienen, op zijn vroegst 3 weken doch uiterlijk 1 week voor de incidentele bedrijfsactiviteit, omwonenden en in de omgeving gelegen bedrijven schriftelijk op de hoogte te worden gesteld van de aard, de datum, en de begin en eindtijd van de incidentele bedrijfsactiviteit.
- 5.13. Het is verboden anders dan over de omroepinstallatie op de tribunes en het veld muziek ten gehore te brengen.

- 5.14. Voor het in gebruik nemen van de inrichting dient de verbetering van de geluidwering van de buitengevel van de businessclubruimte, de sociëteitsruimte, het supporterscafé en het family/spelersshonk te worden uitgevoerd zoals beschreven in bijlage 1 van het akoestisch rapport danwel dient de eerder genoemde geluidwering op een zodanig wijze te zijn aangepast dat, gelet op het gebruik van deze ruimten, wordt voldaan aan de voorschriften 5.1 en 5.2.

6. ENERGIE

Preventie

- 6.1. Binnen twee maanden na het inwerking treden van de vergunning moet door of namens de vergunninghoudster een energiebesparingsonderzoek zijn uitgevoerd voor de inrichting. De resultaten van dit onderzoek worden vastgelegd in een of meer rapport(en) die ten minste de volgende gegevens bevat:
1. beschrijving van het object;
 2. energiehuishouding;
 3. een overzicht van de mogelijke energiebesparende technieken en/of maatregelen toegespitst op die installaties en (deel)processen die volgens de energiehuishouding de grootste bijdrage in het totale verbruik hebben;
 4. per energiebesparende maatregel de volgende gegevens:
 - het geprognosticeerde jaarlijkse energiegebruik of de gerealiseerde energiebesparing;
 - de (meer)investeringskosten;
 - de verwachte economische levensduur;
 - de jaarlijkse besparing op de energiekosten, op basis van de tijdens het onderzoek voor de inrichting geldende energietarieven;
 - een schatting van eventuele bijkomende kosten of baten anders dan de energiebesparing;
 - de terugverdientijd op basis van de (meer)investeringskosten en de baten. De terugverdientijd is de verhouding tussen de investering voor de maatregel na aftrek van eventuele subsidies en de jaarlijkse netto opbrengsten van de maatregel;
 - een overzicht van mogelijke organisatorische en good-housekeeping maatregelen die leiden tot energiebesparing;
 - regels voor het toepassen van in de toekomst toe te passen apparatuur, waar op het moment van onderzoek geen beeld van is
- 6.2. Binnen drie maanden na het in werking treden van de vergunning wordt de rapportage van het onderzoek bedoeld in voorschrift 6.1 ter goedkeuring toegezonden aan het bevoegd gezag.
- 6.3. Binnen drie maanden na goedkeuring genoemd in voorschrift 6.2 moet door of namens de vergunninghoudster een plan van aanpak energiebesparing zijn opgemaakt en ter goedkeuring aan het bevoegd gezag zijn toegezonden. Het plan van aanpak wordt vastgelegd in een of meer rapport(en) die ten minste de volgende gegevens bevat: De mogelijke energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder, wanneer deze worden uitgevoerd en welke organisatorische en good-housekeeping maatregelen op welk termijn worden uitgevoerd.

Registratie energieverbruik

- 6.4. Het energieverbruik wordt per maand geregistreerd. Dit betreft het aardgasverbruik in m³, het elektriciteitsverbruik in kWh. Deze gegevens worden door de vergunninghoudster vijf jaar ter inzage van het bevoegd gezag in de inrichting bewaard.

7. VERKEER EN PARKEREN

- 7.1. De vergunninghoudster dient het vervoer van en naar de inrichting met een privé vervoermiddel (auto) zoveel mogelijk af te remmen door te bevorderen dat zoveel mogelijk van het openbaar vervoer dan wel anderszins georganiseerd vervoer gebruikt wordt gemaakt, bijvoorbeeld door de uitgifte van combikaarten.
- 7.2. Vergunninghoudster moet bezoekers informeren over de bereikbaarheid van de inrichting met het openbaar vervoer. Daartoe moet standaard op briefpapier, toegangskaartjes en dergelijke worden vermeld hoe de inrichting met het openbaar vervoer te bereiken is.
- 7.3. Zolang gebruik wordt gemaakt van de "Gavi-kavel" als parkeerterrein, moet een pendeldienst worden onderhouden met personenbussen. Bezoekers dienen met deze bussen te worden gehaald en gebracht van en naar deze parkeergelegenheid. De bussen die worden ingezet voor deze pendeldienst dienen, zoveel als redelijkerwijs mogelijk, te voldoen aan de Euro-4-norm voor luchtkwaliteit.
- 7.4. Voor de in voorschrift 7.3 genoemde pendeldienst dienen voldoende bussen te worden ingezet.
- 7.5. Bij aanvang van activiteiten waar meer dan 1.000 auto's worden verwacht moeten, vanaf het moment dat de eerste bezoekers aankomen tot nadat alle bezoekers aanwezig zijn, voldoende toezichthouders erop toezien dat bezoekers hun auto's parkeren op de daartoe ter beschikking staande parkeerplaatsen. Deze toezichthouders moeten, bijvoorbeeld door de kleding, duidelijk als zodanig herkenbaar zijn.
- 7.6. Teneinde te voorkomen dat onnodig over de Donau wordt gereden, dient overzicht te worden gehouden over de parkeerterreinen. Zodra een parkeerterrein vol is, dient een toezichthouder, eventueel in combinatie met een "vol-indicatie systeem", bezoekers van de inrichting die met motorvoertuigen komen, door te verwijzen en te begeleiden naar een parkeerterrein waarop op dat moment nog plaatsen beschikbaar zijn. Indien alle parkeerterreinen vol zijn of dreigen vol te geraken, moeten maatregelen worden genomen opdat parkerende voertuigen van bezoekers gebruik kunnen maken van het zogenaamde "overloopparkeren". Vervolgens dienen deze bezoekers doorverwezen en begeleid te worden naar deze aldus beschikbaar gemaakte parkeerplaatsen.
- 7.7. Indien van tevoren niet vaststaat dat voldoende parkeerruimte beschikbaar is, mogen binnen de inrichting geen bezoekersaantrekkende activiteiten plaatsvinden.
- 7.8. Ter voorkoming van een onevenredige belasting van de omgeving ten gevolge van parkeren van bezoekers en personeel (onder de omgeving in dit kader wordt verstaan de bedrijven op het Forepark, de omwonenden in de wijken Leidschenveen-Ypenburg en het Oude Dorp in Voorburg, de snelwegen A4 en A12 en het gebied ten noorden van de A4 tot en met de Westvlietweg geldend vanaf het Nieuweveensepad tot en met het Schrepelpad) dient een Draaiboek Parkeren te worden opgesteld. In het Draaiboek dient ten minste te zijn opgenomen:
- op welke wijze vergunninghoudster verkeer van en naar de inrichting, ten behoeve van de verschillende activiteiten, reguleert;
 - welke parkeervoorziening(en) in gebruik wordt of worden genomen bij de verschillende te verwachten aantallen voertuigen per categorie;
 - de taken en omvang van toezichthoudend personeel;
 - hoe adequaat toezicht op de verschillende parkeervoorzieningen wordt georganiseerd;
 - hoe toereikende informatie aan de parkeerder(s) wordt versterkt;

- op welke wijze er een duidelijke bewegwijzering wordt gerealiseerd en hoe de verschillende verkeersstromen naar de diverse parkeervoorzieningen doelmatig worden begeleid door of namens vergunninghoudster;
 - welke maatregelen er worden uitgevoerd ter beperking van mogelijk optredende parkeerdruk in de nabij de inrichting gelegen woonwijken;
 - op welke wijze de pendeldienst van en naar de "Gavi-kavel" worden georganiseerd;
 - het aantal en de frequentie van de pendelbussen;
 - op welke wijze vergunninghoudster parkeerkaart uitreiking regelt teneinde te voorkomen dat meer parkeerkaarten worden uitgereikt dan het aantal beschikbare parkeerplaatsen;
 - gemaakte afspraken met instanties zoals Politie, Gemeente, Wegbeheer, Brandweer, GGD, met bedrijven en omwonenden in de omgeving;
 - wie contactpersoon namens de vergunninghoudster is.
- 7.9. De opzet van het in voorschrift 7.8 bedoelde Draaiboek Parkeren wordt binnen zeven maanden na het van kracht worden van de vergunning ter goedkeuring aan het bevoegd gezag gezonden. Omtrent de uitvoering van het onderzoek kan het bevoegd gezag nadere eisen stellen
- 7.10. Het Draaiboek Parkeren wordt binnen drie maanden na de goedkeuring van de opzet daarvan aan het bevoegd gezag **ter goedkeuring** gezonden.
- 7.11. Vergunninghoudster moet beschikken over en moet de inrichting in werking houden volgens een goedgekeurd Draaiboek Parkeren. Het Draaiboek Parkeren dient te allen tijde voor het bevoegd gezag beschikbaar te zijn.
- 7.12. Ter voorkoming van een onevenredige belasting van **verkeersstromen in** de omgeving (onder de omgeving in dit kader wordt verstaan de bedrijven op het Forepark, de omwonenden in de wijken Leidschenveen-Ypenburg en het Oude Dorp in Voorburg, de snelwegen A4 en A12 en het gebied ten noorden van de A4 tot en met de Westvlietweg geldend vanaf het Nieuweveensepad tot en met het Schrepelpad) dient een vervoersmanagement onderzoek uitgevoerd te worden. Er dient onderzoek te worden gedaan naar de mogelijkheden om het woon-werkverkeer van het personeel en de verkeersstromen van bezoekers van de inrichting per auto of motor, zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, te beperken. In het onderzoek dient te worden ingegaan op:
- maatregelen gericht op het verminderen van de (auto)mobiliteit van het personeel en de bezoekers;
 - alternatieve vervoerswijzen ter vermindering van deze (auto)mobiliteit;
 - faciliterende maatregelen ter bevordering van alternatieve vervoerswijzen;
 - welke wijze vergunninghoudster de kaartverkoop voor wedstrijden reguleert in combinatie met OV-gebruik, langzaamverkeer-gebruik en parkeren;
 - een doelmatige monitoring van de afzonderlijke bezoekersstromen (OV, langzaam en snelverkeer) bij de verschillende activiteiten (voetbal, voetbal gerelateerd, incidentele bedrijfsactiviteiten);
 - welke wijze en wanneer een evaluatie van de verdeling over de eerder genoemde bezoekersstromen door vergunninghoudster zal geschieden
- 7.13. De opzet van het onderzoek genoemd in voorschrift 7.12 moet binnen zes maanden na het van kracht worden van de vergunning ter goedkeuring aan het bevoegd gezag worden gezonden. Omtrent de uitvoering van het onderzoek kan het bevoegd gezag nadere eisen stellen.
- 7.14. De rapportage van het onderzoek moet binnen drie maanden na de goedkeuring van de opzet van het onderzoek aan het bevoegd gezag **ter goedkeuring** worden gezonden.

- 7.15. Vergunninghoudster moet beschikken over een goedgekeurde rapportage van het vervoersmanagement onderzoek op het moment dat de inrichting in gebruik genomen wordt.

8. GROND- EN HULPSTOFFEN

Preventie van water

- 8.1. Binnen 4 maanden na het inwerking treden van de vergunning moet door of namens de vergunninghoudster een onderzoek zijn uitgevoerd voor ten minste de volgende maatregelen:
- Het opstellen van een schoonmaakplan over onder meer het gebruik van chemische schoonmaakmiddelen;
 - Het gebruik van minder milieuschadelijke reinigingsmiddelen;
 - Doseersystemen voor schoonmaakmiddelen;
 - Het toepassen van zeven en roosters voor afvalwater en het gebruik van mechanische afvoertstoppers;
 - Het gebruik van alternatieven voor chloorhoudende wc-blokjes;
 - Het gebruik van zeep- foam- of shampoodispensers in sanitaire voorzieningen;
 - Het zorgvuldig omgaan met water (voorkomen van verspilling).

Het onderzoek omvat de volgende elementen:

- inventariseren van bronnen en oorzaken van het ontstaan van afvalwater, een globale stoffenhuishouding (voor de totale inrichting en voor de relevante bedrijfsonderdelen);
 - overzicht jaarlijks afgevoerde hoeveelheden afvalwater;
 - inventariseren van haalbare opties (technische, economisch, organisatorisch);
 - overzicht reeds genomen maatregelen afvalwaterpreventie;
 - overzicht nog geplande maatregelen;
 - overzicht onderzochte, maar niet ingevoerde, maatregelen (inclusief toelichting);
 - organisatorische inpassing;
 - wijze van meten en registratie afvalwater;
 - overzicht verbetermaatregelen afvalwaterpreventie.
 - plan van aanpak.
- 8.2. Van het onderzoek genoemd in voorschrift 8.1 moet een rapportage worden opgesteld. Deze rapportage moet in elk geval een beschrijving geven van de resultaten van de diverse elementen van het onderzoek zoals genoemd in het betreffende voorschrift.
- 8.3. De rapportage, genoemd in voorschrift 8.2, moet binnen 1 maand na afronding van het onderzoek, genoemd in voorschrift 8.1, ter goedkeuring worden overgelegd aan het bevoegd gezag.

Registratie van waterverbruik

- 8.4. Het waterverbruik wordt per maand geregistreerd. Dit betreft het verbruik in m³. Deze gegevens worden door de vergunninghoudster vijf jaar ter inzage van het bevoegd gezag in de inrichting bewaard.

Registratie van grondstoffen en producten

- 8.5. Binnen 12 maanden na het inwerking treden van de vergunning moet door of namens de vergunninghoudster een onderzoek zijn uitgevoerd voor ten minste de volgende maatregelen:
- toepassen van retour-, statiegeld-, hervulbare- en bulkverpakkingen;
 - afspraken met leveranciers over soort en hoeveelheid verpakkingen;
 - gebruik van duurzaam serviesgoed;
 - het zorgvuldig omgaan met grondstoffen en producten (voorkomen van verspilling, bederf of beschadiging).

Het onderzoek omvat de volgende elementen:

- beschrijving bedrijf en activiteiten, belangrijkste processen (processchema) en producten;
- wijze van meten en registratie afvalstoffen;
- globale stoffenhuishouding (voor de totale inrichting en voor de relevante bedrijfsonderdelen);
- overzicht jaarlijks afgevoerde hoeveelheden afvalstoffen;
- overzicht samenstelling restafval (in gewichtspercenten);
- overzicht interne en externe kosten afvalstoffen;
- bron/oorzaak analyse afvalstoffen;
- inventariseren van haalbare opties (technische, economisch, organisatorisch);
- overzicht reeds genomen maatregelen afvalpreventie;
- overzicht nog geplande maatregelen;
- overzicht onderzochte, maar niet ingevoerde, maatregelen (inclusief toelichting);
- overzicht verbetermaatregelen afvalpreventie;
- organisatorische inpassing;
- plan van aanpak.

- 8.6. Van het onderzoek genoemd in voorschrift 8.5 moet een rapportage worden opgesteld. Deze rapportage moet in elk geval een beschrijving geven van de resultaten van de diverse elementen van het onderzoek zoals genoemd in het betreffende voorschrift.
- 8.7. De rapportage, genoemd in voorschrift 8.6, moet binnen 1 maand na afronding van het onderzoek, genoemd in voorschrift 8.5, ter goedkeuring worden overgelegd aan het bevoegd gezag.

Vullen van vloeibare aardolieproducten in bovengrondse tank

- 8.8. Het vullen van vloeibare aardolieproducten in een bovengrondse tank moet voldoen aan de richtlijn CPR 9-6.

Opslag van gevaarlijke stoffen in emballage

- 8.9. Gevaarlijke stoffen moeten, met uitzondering van de dagelijks noodzakelijke hoeveelheid aan werkvoorraden, worden opgeslagen in een daarvoor geschikte losse kast of bouwkundige kast als gedefinieerd in de richtlijn CPR 15-1 "Opslag van gevaarlijke stoffen in emballage".
- 8.10. De uitvoering van de bovengenoemde opslagplaats en de wijze van opslag in die opslagplaats moeten voldoen aan de hoofdstukken 5, 6, 7 en 11 uit de richtlijn CPR 15-1.

Gasflessen

- 8.11. De voorschriften 8.11 t/m 8.20 zijn ook van toepassing op lege gasflessen.
- 8.12. Gasflessen moeten tijdig zijn goedgekeurd door Lloyd's Register-Stoomwezen of een tenminste gelijkwaardige instelling, dan wel door een dergelijke instelling erkende deskundige. Deze goedkeuring blijkt uit een op de gasfles ingeponste datum.
- 8.13. De gasflessen mogen niet zijn blootgesteld aan stralende warmte. Binnen 2 meter afstand van de gasflessen mag geen vuur aanwezig zijn.
- 8.14. De gasflessen moeten zoveel mogelijk verticaal zijn opgesteld en tegen omvallen, aanrijden en aanraking met een vochtige bodem zijn beschermd.
- 8.15. De gasflessen moeten steeds gemakkelijk bereikbaar zijn en niet in de onmiddellijke nabijheid van brandgevaarlijke stoffen staan.

- 8.16. Een beschadigde en/of lekke gasfles moet onmiddellijk in de buitenlucht worden gebracht en worden gemerkt met het woord "DEFECT" onderscheidenlijk "LEK".
De nodige maatregelen moeten worden genomen om brand- en ontploffingsgevaar te voorkomen. Van het een en ander moet de plaatselijke brandweer terstond in kennis worden gesteld.
Het personeel moet hieromtrent zijn geïnstrueerd. Een beschadigde en/of lekke gasfles alsmede een gasfles met een te hoge druk moet ten spoedigste aan de leverancier worden teruggezonden.
- 8.17. De aanwezige gasflessen, met uitzondering van de in gebruik zijnde flessen, moeten worden opgeslagen in een speciaal hiervoor bestemde losse kast, bouwkundige kast of kluis als gedefinieerd in de richtlijn CPR 15-1 "Opslag van gevaarlijke stoffen in emballage" ..
- 8.18. De uitvoering van de bovengenoemde opslagplaats en de wijze van opslag in die opslagplaats moeten voldoen aan de hoofdstukken 5, 6, 7, 8 en 11 uit de richtlijn CPR 15-1.
- 8.19. De vloer van de opslagplaats mag niet lager zijn gelegen dan de omliggende vloer, van aangrenzende ruimten of van het omringende maaiveld. Deze vloer moet vlak zijn, en vervaardigd van onbrandbaar materiaal. Bij een open opslagvoorziening moet deze afwaterend zijn uitgevoerd. De vloer moet zodanig zijn uitgevoerd dat onder de vloer geen gas kan doordringen.
- 8.20. Een opslagplaats voor gasflessen is niet voor onbevoegde toegankelijk.

9. INSTALLATIES

- 9.1. Jaarlijks wordt onderhoud uitgevoerd aan de elektrische- en gasinstallatie. Ten minste éénmaal per twee jaar wordt op de noodzakelijk afstelling en onderhoud, met het oog op een optimale en energiezuinige afstelling, een beoordeling uitgevoerd. Beoordeling, afstelling, onderhoud en reparaties geschiedt door een bedrijf dat is gecertificeerd of een bedrijf dat over aantoonbare gelijkwaardige deskundigheid beschikt. Meetrapporten en verdere rapportage van het onderhoud worden opgenomen in het logboek van de installatie en liggen vijf jaar ter inzage voor het bevoegd gezag.

Opslag van vloeibare aardolieproducten in bovengrondse tank

- 9.2. Het opslaan van vloeibare aardolieproducten in een bovengrondse tank moet voldoen aan de richtlijn CPR 9-6.
- 9.3. Dubbelwandige tanks, die zijn geplaatst in een opvangbak, behoeven in afwijking van het gestelde in de richtlijn CPR 9-6 niet te zijn voorzien van een lek-detectiesysteem.

Aardgasinstallaties

- 9.4. Stookinstallaties (cv-ketels, warmwatertoestellen, luchtverwarmers, gasstralers) zijn voorzien van een GASKEUR- of CE-merk en zijn zo afgesteld dat een optimale verbranding plaatsvindt.
- 9.5. Aan stookinstallatie(s) en een verbrandingsgas-afvoersysteem dient ten minste één keer per jaar onderhoud te worden verricht door een door het bevoegd gezag erkende deskundige.
- 9.6. De verwarming van de technische ruimte(n), de opslagruimte(n) voor gevaarlijke stoffen en de stallingruimte(n) voor terreinonderhoudmachine(s) mag slechts plaatsvinden door een buiten deze ruimten opgestelde cv-installatie of door ruimteverwarmingstoestellen, die voldoen aan de richtlijnen van het Directoraat-Generaal van de Arbeid voor garageverwarmingstoestellen. De verbrandingslucht voor deze verwarmingstoestellen moet door luchtdicht van het bebouwde deel van de inrichting afgesloten leidingen van doelmatig en onbrandbaar materiaal aan de buitenlucht worden onttrokken.

- 9.7. Een stookinstallatie dient bij ingebruikname en vervolgens ten minste eenmaal per twee jaar te worden gecontroleerd op noodzakelijke afstellingen en onderhoud teneinde te voldoen aan voorschrift 9.1. Deze controle dient plaats te vinden aan de hand van de daarvoor geldende SCIOS-keuringseisen door een door het bevoegd gezag erkende deskundige.
- 9.8. De afvoerleiding voor de verbrandingsgassen moeten zo vaak als nodig is, inwendig worden gereinigd, zonder dat roet en andere verbrandingsresten buiten de inrichting worden verspreid. Een afschrift van de laatste reiniging dient in de inrichting aanwezig te zijn.
- 9.9. Een stookruimte moet een doelmatige luchttoevoer hebben en doelmatig zijn geventileerd.
- 9.10. Buiten de stookruimte dient op een goed bereikbare plaats een schakelaar te zijn aangebracht waarmee de elektrische energie voor de brander kan worden uitgeschakeld.
- 9.11. Een stookruimte mag niet als opslag- of bergruimte worden gebruikt. In een stookruimte mogen geen voorwerpen of stoffen aanwezig zijn die het brand- of explosiegevaar verhogen.

Verlichting

- 9.12. De in de inrichting aangebrachte of gebruikte verlichting, met uitzondering van de veldverlichting, moet zodanig zijn afgeschermd dat omliggende woningen, wegen of bedrijven niet rechtstreeks door lichtstraling worden beschenen.
- 9.13. De veldverlichting mag alleen bij onvoldoende lichtniveau (dit is indien de horizontale verlichtingssterkte ter plaatse van het veld beneden 600 lux komt) tijdens een voetbalwedstrijd, tijdens de supportersdag en bij een incidentele bedrijfsactiviteit indien er activiteiten op het veld plaatsvinden, in werking zijn, dit met inachtneming van de opwarmtijd van de diverse lampen.
- 9.14. De Ev (verticale verlichtingssterkte in lux), ten gevolge van activiteiten binnen de inrichting, dient in de periode tussen 07.00 uur en 23.00 uur voor de gevelopeningen van:
 - de bedrijven in de omgeving niet hoger te zijn dan 25 lux;
 - de woningen in de omgeving niet hoger te zijn dan 10 lux
- 9.15. De I (lichtsterkte in candela) van elk armatuur, ten gevolge van activiteiten binnen de inrichting, dient in de periode tussen 07.00 uur en 23.00 uur ter plaatse van:
 - voor de gevelopeningen van de bedrijven in de omgeving niet hoger te zijn dan 25.000 cd;
 - voor de gevelopeningen van de woningen in de omgeving niet hoger te zijn dan 10.000 cd;
 - de wegvakken/rijstroken op de A4 en A12 en de verbindingswegen tussen eerder genoemde wegen, niet hoger te zijn dan 25.000 cd.
- 9.16. In de periode tussen 23.00 uur en 07.00 uur mag de veldverlichting niet in werking zijn, dit met uitzondering van die periode dat een voetbalwedstrijd vanwege de aanvangstijd tot na 23.00 uur voortduurt (uitloopwedstrijd). Zo spoedig mogelijk na het beëindigen van deze voetbalwedstrijd moet de veldverlichting worden gedoofd.
- 9.17. Uiterlijk één uur na beëindigen van de in voorschrift 9.13 genoemde werkzaamheden binnen het stadion mag de veldverlichting niet meer in werking zijn.
- 9.18. De bovengenoemde normen voor Ev en I moeten binnen 2 maanden na oplevering van de veldverlichtingsinstallatie door vergunninghoudster worden gecontroleerd. Van deze controle moet een rapportage worden opgemaakt door een deskundige.

- 9.19. De opgemaakte rapportage uit voorschrift 9.18 over de gevolgen van de veldverlichting dient binnen een termijn van 3 maanden na oplevering van de veldverlichtingsinstallatie door vergunninghoudster aan bevoegd gezag ter goedkeuring te worden overgelegd.

10. BRANDVEILIGHEID

Preventie

- 10.1. Een gebouw behorende bij de inrichting moet van een doelmatige brandwerende constructie zijn. Gelet op de te verwachten vuurbelasting dienen maatregelen te worden genomen om overslag en doorslag van brand naar (aanpandige of vrij liggende) bebouwing te voorkomen. Voor het beoordelen van de brandwerendheid moet het volgende in acht worden genomen:
- de in het gebouw aanwezige toestellen en stoffen;
 - de uitgevoerde werkzaamheden;
 - de aanwezige brandpreventie en brandrepressieve voorzieningen;
 - de brandbestrijdingsmogelijkheden van de (plaatselijke) brandweer.
- 10.2. Ten einde een brand effectief te kunnen bestrijden moeten (in overleg met de plaatselijke brandweer of een ander door het bevoegd gezag erkende deskundige dienst, instantie, of organisatie):
- er voldoende brandblusmiddelen en/of brandbestrijdingsmiddelen aanwezig zijn;
 - de brandblusmiddelen voor een ieder steeds voor onmiddellijk gebruik beschikbaar zijn;
 - de brandblusmiddelen onbelemmerd bereikt kunnen worden.
- 10.3. Draagbare blustoestellen, slanghaspels en andere brandblusmiddelen of brandbestrijdingsinstallaties worden jaarlijks door een deskundige gecontroleerd op hun deugdelijkheid. De resultaten van deze inspectie moeten worden vastgelegd in een register dat ten minste twee jaar bewaard blijft. Het onderhoud van draagbare blustoestellen geschiedt overeenkomstig NEN 2559 en 3211. Inspecties worden uitgevoerd door een REOB-erkend bedrijf. Na inspectie worden de brandblusmiddelen voorzien van een sticker met inspectiedatum.

Noodstroomvoorziening

- 10.4. Een noodstroom-aggregaat (NSA) met een uitlaatdempersysteem moet zodanig zijn opgesteld dat geen gevaar voor brand te duchten is. Een noodstroom-aggregaat, al dan niet met bijbehorende brandstoftank, moet op doelmatige wijze tegen mechanische beschadiging en handelingen van onbevoegden zijn beschermd.
- 10.5. De ruimte waar het NSA is opgesteld moet bij het in werking treden van het NSA toereikend worden geventileerd op de buitenlucht.

Stalling van machines met verbrandingsmotor

- 10.6. De ruimte(n) waar machines of andere apparaten met verbrandingsmotor en brandstoftank worden opgesteld moet doelmatig op de buitenlucht zijn geventileerd.

Elektrische installatie

- 10.7. In ruimten waar zeer licht ontvlambare, licht ontvlambare of ontvlambare stoffen worden opgeslagen of gebruikt is roken en open vuur verboden. Dit verbod moet duidelijk zichtbaar zijn aangegeven door middel van tekst of een symbool. In deze ruimten moet de elektrische installatie zijn uitgevoerd in overeenstemming met de normen op het gebied van explosieveiligheid.

- 10.8. Een frituurtoestel is thermisch zodanig beveiligd dat de temperatuur van het bakmedium niet boven 200°C kan oplopen. Nabij een frituurtoestel is voor iedere frituurbak een passend metalen deksel aanwezig waarmee de bak(ken) in geval van brand word(t)(en) afgedekt.

11. MILIEUZORG

- 11.1. Alle in de inrichting werkzame personen, waaronder personeel van derden, moeten toereikende instructies zijn verstrekt, die erop gericht zijn, dat gedragingen hunnerzijds niet leiden tot overtreding van de vergunning.
- 11.2. In de inrichting dient ten minste een milieufunctionaris te zijn aangesteld die belast is met:
- het toezicht op de naleving van de in deze beschikking opgenomen voorschriften;
 - de gescheiden inzameling, de opslag en afvoer van de afvalstoffen afkomstig uit de inrichting;
 - het beheer van het systeem van geluidbegrenzing;
 - de interne en externe rapportages zoals omschreven in deze vergunning.
- 11.3. Naam, positie binnen de organisatie en telefoonnummer van de milieufunctionaris moeten uiterlijk 2 maanden voor het in gebruik nemen van de inrichting aan het bevoegd gezag worden doorgegeven. Eventuele wijzigingen moeten binnen twee weken aan het bevoegd gezag worden doorgegeven.
- 11.4. Op de locatie dient een afschrift van de vigerende vergunning aanwezig te zijn.
- 11.5. Daar waar in deze vergunning is voorgescreven dat degene die de inrichting drijft, verplicht is metingen, keuringen en controles aan installaties of onderdelen van installaties te verrichten, moeten de resultaten daarvan ten minste 5 jaar worden bewaard en ter inzage worden gehouden voor het bevoegd gezag.

12. ALGEMEEN

- 12.1. De inrichting moet in goede staat van onderhoud verkeren en zodanig in werking worden gehouden dat geen overlast in de omgeving wordt veroorzaakt
- 12.2. De vergunninghoudster is verplicht om na activiteiten binnen de inrichting de looproutes tussen het stadion enerzijds en de OV-haltes en de parkeervoorzieningen anderzijds, direct doch in ieder geval de eerstvolgende werkdag te ontdoen van afvalstoffen.
- 12.3. Het veranderen van de inrichting of de werking daarvan, zoals bedoeld in artikel 8.1, lid 3 van de Wm, moet binnen één maand na deze verandering schriftelijk worden medegedeeld aan het bevoegd gezag
- 12.4. Tijdens het bevoorraden van de inrichting en tijdens het afvoeren van producten en afvalstoffen uit de inrichting moet de openbare weg zoveel mogelijk worden vrijgehouden. De belendende percelen moeten te allen tijde bereikbaar zijn.
- 12.5. Het is verboden om op de omringende gedeelten van de openbare straat goederen, bedrijfsafval, emballagemateriaal en/of pallets op te slaan.
- 12.6. Dergelijke objecten moeten derhalve onmiddellijk tot binnen de inrichting onderscheidenlijk in een daarvoor bestemde in de inrichting geplaatste afvalcontainer of in een daarvoor bestemd motorvoertuig worden afgevoerd.

- 12.7. Bij beëindiging van de bedrijfsactiviteiten of een deel van de bedrijfsactiviteiten, moeten grondstoffen en reststoffen worden afgevoerd. Drie maanden voor het daadwerkelijk beëindigen van de bedrijfsactiviteiten of een deel van de bedrijfsactiviteiten, moet een werkplan aan het bevoegd gezag worden overgelegd waarin wordt beschreven hoe de ontmanteling zal plaatsvinden. In dit werkplan moet onder andere worden aangegeven:
- een gedetailleerde beschrijving van de ontmantelingswerkzaamheden;
 - een tijdsplanning;
 - de te nemen maatregelen ter voorkoming van gevaar, schade of hinder aan derden;
 - de te nemen maatregelen ter voorkoming van bodemverontreiniging.
- 12.8. De vergunninghoudster, is voor zover dit tot zijn verantwoordelijkheid kan worden gerekend gehouden in de directe omgeving van de inrichting hinder, veroorzaakt door komende en vertrekkende bezoekers, te voorkomen of te beperken. Teneinde aan de hier bedoelde verplichting te kunnen voldoen dienen de noodzakelijke voorzieningen te worden aangebracht dan wel maatregelen te worden getroffen, die met name betrekking kunnen hebben op: het geleidelijk aankondigen van het sluitingstijdstip;
- het gebruik van aanwezige in- of uitgangen;
 - het gebruik van de nabij de inrichting gelegen parkeervoorzieningen;
 - het gebruik of de periode van openstelling van de inrichting of delen ervan;
 - het houden van toezicht in de directe omgeving.
- 12.9. Voor de tribunes, het speelveld, de ADO passage en de ruimten voor BVO ADO Den Haag gelden de volgende sluitingstijden:
- a. op alle dagen van de week, met uitzondering van een dag waarop een uitloopwedstrijd gespeeld wordt, van 23.00 uur tot 07.00 uur;
 - b. op een dag waarop een uitloopwedstrijd gespeeld wordt, vanaf het tijdstip waarop de wedstrijd is uitgespeeld en aansluitend de bezoekers de tribunes en de ADO passage verlaten hebben tot 07.00 uur.
- 12.10. Voor de horeca ruimten zoals de businessclubruimte, de sociëteitsruimte, de businessunits, het supporterscafé en het family/spelershonk gelden de volgende sluitingstijden:
- a. op maandag tot en met vrijdag: van 01.00 uur tot 09.00 uur;
 - b. op zaterdag en zondag: van 01.30 uur tot 09.00 uur.
- 12.11. Het is verboden tijdens de in voorschrift 12.9 en 12.10 genoemde sluitingstijden bezoekers in de inrichting te hebben.
- 12.12. Wanneer een ontheffing van voorschrift 5.7 is verleend geldt het verbod genoemd in voorschrift 12.11 niet en gelden de tijden vermeld in die ontheffing.

BEGRIPPENLIJST

Algemeen

NVN	Een door het Nederlands Normalisatie Instituut (hierna NNI) uitgegeven Nederlandse voornorm.
NEN-norm	Een door de NNI uitgegeven norm.
NEN-EN-norm	Een door het Comité Européen de Normalisation opgestelde en door de NEN als Nederlandse norm aanvaarde en uitgegeven norm.
NEN-EN-ISO	ISO-norm die Europees is overgenomen en vervolgens als Nederlandse norm is aanvaard.
NEN-ISO	Als Nederlandse norm aanvaarde ISO norm, al dan niet vertaald.
IEC	International Electrotechnical Commission.
CPR	Commissie Preventie van Rampen door Gevaarlijke Stoffen.
SBR	Stichting Bouwresearch.
CE-markering	Dit keurmerk geeft aan dat het toestel is gekeurd volgens basiseisen die in de gehele Europese Unie van kracht zijn. Het gaat dan met name om veiligheid. De CE-markering is een soort paspoort waarmee producenten de artikelen vrij op de Europese markt kunnen verhandelen.
Keymark	Europees beeldmerk van de Europese normalisatie-organisaties CEN en CENELEC. Het Nederlandse Normalisatie Instituut (NEN) is aangewezen als beheerder van het beeldmerk. De Stichting Bouwkwaliiteit coördineert en harmoniseert de certificering in de bouwsector.
Bevoegd gezag	Het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag, postbus 12651, 2500 DP Den Haag.
Combikaart	Entreebewijs gekoppeld aan openbaar vervoer dan wel anderszins georganiseerd vervoer van en naar de inrichting
Uitloopwedstrijd	Een voetbalwedstrijd die in de avondperiode aanvangt en die vanwege wedstrijdreglementen (denk hierbij aan o.a. verlenging, strafschoppen) tot na 23.00 uur kan uitkopen.
Lucht	
Puntbronnen	Een gefixeerd punt van gekanaliseerde - en daarmee in principe kwantificeerbare - emissie (NeR).
NeR	Nederlandse Emissierichtlijn Lucht.
Diffuse bronnen	Een niet-gekanaliseerde emissie (NeR).
VOS	Vluchtige organische stoffen; stoffen met een koolstofskelet, die tijdens een proces of tijdens gebruik van een product in de atmosfeer terecht komen.
Euro-4 norm	Dit is een Europese emissienorm voor uitlaatgassen, die geldt voor nieuwe personenauto's, bestelauto's, vrachtwagens en bussen. Een auto die van de fabrieksband rolt, mag slechts een beperkte hoeveelheid luchtvervuilende stoffen uitstoten (met name NOx en fijn stof). De huidige norm is de Euro-4-norm, die geldt sinds 2005.

Bodem

Bodem	Bodem zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet bodembescherming (grond en grondwater).
Vloeistofdichte vloer of voorziening	Een vloer of voorziening geïnspecteerd en goedgekeurd overeenkomstig CUR/PBV-aanbeveling 44.
Monitoring	Het op een systematische wijze meten of op andere wijze verzamelen en registreren van gegevens en het bewerken en rapporteren daarvan, zodanig dat relevante informatie wordt gegenereerd.
Nulsituatie-bodemonderzoek	Onderzoek naar de kwaliteit van de bodem op die plaatsen van de inrichting waar potentieel bodembedreigende activiteiten plaatsvinden of zullen plaatsvinden en dat is gericht op die verontreinigde stoffen die ten gevolge van de activiteiten binnen de inrichting in de bodem kunnen geraken.

Bedrijfsafvalwater

Afvalwater	Afvalwater zoals bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer.
Bedrijfsafvalwater	Bedrijfsafvalwater zoals bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer.
Riolering	Bedrijfsriolering, openbaar riool of een andere - niet gemeentelijke - voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater (bedrijfsriolering van derden).
Slibvangput	Toestel dat is bestemd voor de behandeling van slibhoudend afvalwater waarin ten gevolge van het verschil in dichtheid tussen slib en water en het vertragen van de vloeistofstroom, slib door bezinken grotendeels wordt gescheiden van het afvalwater.
Olief-afscheider	Toestel dat is bestemd voor de behandeling van oliehoudend afvalwater waarin, ten gevolge van het verschil in dichtheid tussen olie en water en het vertragen van de vloeistofstroom, olie door opdrijving grotendeels verwijderd wordt uit het afvalwater.
NEN-EN-ISO 5667-3	Deel 3 van de Nederlandse norm "Richtlijn voor de conservering en behandeling van monsters"

Afvalstoffen

Afvalpreventie	Het voorkomen of beperken van afval en/of de milieuschadelijkheid ervan door reductie aan de bron en/of door intern hergebruik. Afvalpreventie resulteert doorgaans tevens in een efficiënter en dus zuinig gebruik van grond- en hulpstoffen.
Afvalstoffen	Afvalstoffen zoals bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer.
Interne kosten van een afvalstroom	De kosten die betrekking hebben op verlies aan grond- en hulpstoffen, verlies aan toegevoegde waarde, interne handlingkosten en opslagkosten.
Externe kosten van een afvalstroom	De kosten die een bedrijf aan derden betaalt voor de afvoer en verwerking van een afvalstof of het recht om de emissie te mogen lozen. Tot de externe kosten behoren ondermeer externe transport- en verwerkingskosten van afval, lozingsheffing, rioolrecht. Eveneens hoort hierbij het saldo van de kosten en opbrengsten voor extern hergebruik.
Bron-oorzaakanalyse	Eén van de elementen van een (preventie-)onderzoek. In deze analyse

	wordt per afvalstroom/emissie onderzocht op welke plaatsen de afvalstroom/emissie ontstaat (bronnen) en waarom deze daar ontstaat (oorzaken).
Preventiemaatregelen	Maatregelen die afval en emissies kunnen voorkomen en die op grond van analyses haalbaar bevonden zijn.
Preventie-opties	Mogelijkheden waarmee afval en emissies kunnen worden voorkomen, maar die nog niet op haalbaarheid zijn getoetst.
Stand der Techniek	Die preventiemaatregelen die in een gemiddeld en financieel gezond bedrijf binnen de betreffende branche met succes kunnen worden toegepast.
Geluid	
Woning	Een gebouw of deel van een gebouw dat voor bewoning wordt gebruikt of daartoe is bestemd.
Geluidgevoelige ruimte	Ruimte van een woning, voor zover die kennelijk als slaap-, woon- of eetkamer wordt gebruikt of voor een zodanig gebruik is bestemd, als aangewezen bij ministerieel besluit van 27 mei 1981, nr. 52.347 (Staatscourant 116).
Gebouwen met een geluidgevoelige bestemming	Gebouwen of objecten, als aangewezen bij Koninklijk besluit van 24 juli 1982 (Staatsblad 465).
Geluidsniveau in dB(A)	Het niveau van het ter plaatse optredende geluid, uitgedrukt in dB(A), overeenkomstig de door de Internationale Elektrotechnische Commissie (IEC) terzake opgestelde regels, als neergelegd in de IEC-publicatie nr. 651, uitgave 1979.
Het langtijdgemiddeld beoordelings-niveau ($L_{A,r,LT}$)	Het gemiddelde van de afwisselende niveaus van het ter plaatse in de loop van een bepaalde periode optredende geluid, vastgesteld overeenkomstig de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai" van 1999.
L_{Amax}	De hoogste aflezing van de geluidmeter gemeten in de meterstand "fast" ("F") van het ter plaatse in de loop van een bepaalde periode optredende geluid, vastgesteld overeenkomstig de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai" van 1999.
Incidentele bedrijfssituatie	Een bedrijfssituatie welke binnen de inrichting plaatsvindt en niet passend is binnen de representatieve bedrijfssituatie
Etmaalwaarde	De etmaalwaarde van het equivalente geluidniveau is de hoogste van de volgende drie geluidniveaus: L_{dag} (tussen 07.00 uur en 19.00 uur); L_{avond} (tussen 19.00 uur en 23.00 uur) + 5 dB; L_{nacht} (tussen 23.00 uur en 07.00 uur) + 10 dB vastgesteld overeenkomstig de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai" van 1999 en artikel 1 van de Wet geluidhinder.
Energie	
Terugverdientijd	De verhouding tussen de investering voor een maatregel na aftrek van eventuele subsidies en de jaarlijkse netto opbrengsten van de maatregel.
Logboek	Registratie-boek waarin alle resultaten van de in de vergunning

	voorgeschreven keuringen, controles en onderzoeken worden bewaard.
BEP	Een bedrijfsenergieplan (BEP) is een overzicht van reeds getroffen en nog te treffen maatregelen voor een zuinig gebruik van energie.
Grond- en hulpstoffen	
Gevaarlijke stof	Een stof zoals een oxiderende stof, met uitzondering van organische peroxiden en nitraathoudende kunstmeststoffen, (licht) ontvlambare stoffen, (zeer) giftige stoffen, schadelijke stoffen, irriterende stoffen, sensibiliserende stoffen en corrosieve stoffen, die of preparaat dat bij of krachtens het Besluit verpakking en aanduiding milieugevaarlijke stoffen en preparaten is ingedeeld in een categorie als bedoeld in artikel 34, tweede lid, van de Wet milieugevaarlijke stoffen.
Werkvoorraad	De voorraad gevaarlijke stoffen welke ten behoeve van de bedrijfsvoering/productie in een productieruimte/werkruimte of nabij een procesinstallatie of afvulinstallatie is opgesteld. De werkvoorraad moet strikt noodzakelijk zijn. De grootte ervan moet zijn afgestemd op het verbruik van één dag of één batch, met een maximum van één week. Gevaarlijke stoffen die afwachting zijn van opslag of afvoer vallen niet binnen de definitie van werkvoorraad.
Opslagplaats	Een losse kast, een bouwkundige kast, een kluis, een opslaggebouw of een vatenpark, bestemd voor de bewaring van gevaarlijke stoffen.
Oxiderende stof	Een stof die bij aanraking met andere stoffen, met name ontvlambare stoffen, sterk exotherm kan reageren.
Licht ontvlambare stof	Een stof die: 1. bij normale temperatuur aan de lucht blootgesteld, zonder toevoer van energie, in temperatuur kan stijgen en ten slotte kan ontbranden. 2. in vaste toestand, door kortstondige inwerking van een ontstekingsbron, gemakkelijk kan worden ontstoken en na verwijdering van de ontstekingsbron blijft branden of gloeien. 3. in vloeibare toestand, een vlampunt beneden 21°C heeft. 4. in gasvormige toestand, bij normale druk, met lucht ontvlambaar is. 5. bij aanraking met water of vochtige lucht, licht ontvlambare gassen in een gevaarlijke hoeveelheid ontwikkelt.
Ontvlambare stof	Een stof waarvan, in vloeibare toestand, het vlampunt gelegen is op of boven 21°C en onder 55°C.
Zeer (ver)giftige stof	Een stof die door inademing of door binnendringing via de mond of door de huid zeer ernstige acute of chronische gevaren en zelfs de dood kan veroorzaken.
(Ver)giftige stof	Een stof die door inademing of door binnendringing via de mond of door de huid ernstige acute of chronische gevaren en zelfs de dood kan veroorzaken.
Schadelijke stof	Een stof die door inademing of door binnendringing via de mond of door de huid gevaren van beperkte aard kan opleveren.
Corrosieve stof	Een stof die bij aanraking een vernietigende werking op levende weefsels kan uitoefenen.
Irriterende stof	Een stof die door directe, langdurige of herhaaldelijke aanraking met de huid of de slijmvliezen een ontsteking kan veroorzaken.
Emballage	Glazen flessen tot 5 liter, kunststof flessen of vaten tot 60 liter, metalen bussen tot 25 liter, stalen vaten of fiberdrums tot 300 liter, papieren of

	kunststof zakken, laadketels.
CPR 15-1	De richtlijn CPR 15-1 "Opslag gevaarlijke stoffen in emballage - Opslag van vloeistoffen en vaste stoffen (0 - 10 ton)".
CPR 15-3	De richtlijn CPR 15-3 "Opslag van bestrijdingsmiddelen in emballage - Opslag van bestrijdingsmiddelen in distributiebedrijven en aanverwante bedrijven (vanaf 400 kg)".
CPR 9-1	De richtlijn CPR 9-1 "Ondergrondse opslag in stalen tanks en afleverinstallaties voor motorbrandstof, Opslag in grondwaterbeschermingsgebieden".
CPR 9-6	De richtlijn CPR 9-6 "Vloeibare aardolieproducten - Opslag tot 150 m ³ van brandbare vloeistoffen met een vlampunt van 55 tot 100 °C in bovengrondse tanks"

Brandveiligheid

Brandveiligheid	Het voorkomen van brand en explosie.
WBDBO	Weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag bepaald volgens de Nederlandse norm NEN 6068:2001 "Bepaling van de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag tussen ruimten"

Parkeren

Parkeerplaats	Ruimte bestemd voor het parkeren van of één personenauto of één langzaamverkeer vervoermiddel
---------------	---

Parkeervoorziening Parkeerterrein, verzameling van meerdere parkeerplaatsen.

Overloopparkeren Een of meerdere parkeerplaatsen die niet genoemd worden op de parkeervoorzieningen aangegeven op tekening MA B Situatie Stadion den Haag van 23-02-2005 met: "rondom Stadion", "Taag", "Rest Wegener", "Zegwaard", of "Gavi-kavel".

Milieuzorg

Milieuzorg	Samenhangend geheel van beleidsmatige, organisatorische, technische en administratieve maatregelen gericht op het inzicht krijgen in het beheersen en waar mogelijk verminderen van de effecten van de bedrijfsvoering op het milieu.
------------	---

Voor zover in de vergunningvoorschriften wordt verwezen naar normen en richtlijnen (NEN, NEN-EN, NEN-EN-ISO en NVN alsmede NPR, CPR en BRL), wordt verwezen naar de versie van de norm of richtlijn die op het moment van in werking treden van de inrichting of de installatie het meest actueel is, tenzij in de, aan deze vergunning verbonden, voorschriften anders is bepaald.

LIJST ONDERZOEKSMETHODEN AFVALWATER

Voor zover aan deze vergunning voorschriften zijn verbonden ten aanzien van één of meerdere componenten uit onderstaande lijst, moeten de concentraties of meetwaarden worden bepaald volgens de daarachter aangegeven onderzoeksmethode(n):

ammonium	NEN 6472:1983
AOX ¹⁾	NEN-EN 1485:1997
bezinkbare bestanddelen	NEN 6623:1988
BTEX ²⁾	ISO/DIS 11423-2
cadmium ³⁾	NEN 6452:1980
kalium (grafietoven).....	NEN 6424:1988
chemisch zuurstofverbruik (CZV)	NEN 6633:1988
chloorfenolen.....	VPR C 85-14
chloride.....	NEN 6470:1997
cyanide totaal (+ thiocynaat).....	NEN 6655:1997
EOX ⁴⁾	NEN 6676:1994
fenol-index ⁵⁾	NEN 6670:1982
Kjeldahl-stikstof (Kj-N).....	NEN 6646:1990
koper ³⁾	NEN6454:1994
korrel diameter zand	DIN 4188
kwik.....	NEN-EN 1483:1997 en
kwik, met behulp van atomaire fluorescentiespectrometrie	NEN-EN 13506:2001 en
minerale olie	NEN-EN-ISO 9377-2:2000
6 PAK's ⁶⁾	NEN 6524:1984/VPR C85-11
petroleumether extraheerbare stoffen.....	NEN 6671 of 6672
sulfaat.....	NEN 6654:1992
VCX ⁷⁾	NEN-EN-ISO 10301:1997
VOX ⁸⁾	NEN 6401:1991
lood, nikkel, zilver, zink en vele andere elementen ³⁾	NEN 6426:1995
zuurgraad (pH)	NEN 6411:1981

- 1) Absorbeerbaar organische halogeenvverbindingen; somparameter.
- 2) Vluchtige aromatische koolwaterstoffen: benzeen, toluen, ethylbenzeen en xylenen.
- 3) Ontsluiten volgens NEN 6465:1992.
- 4) Extraheerbare organische halogeenvverbindingen: somparameter
- 5) Met waterdamp vluchtige fenolen; somparameter
- 6) Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (fluorantheen, benzo(b)fluorantheen, benzo(k)fluorantheen, benzo(a)pyreen, benzo(g.h.i.)peryleen, benzo(1,2,3-c,d)pyreen); individueel.
- 7) Vluchtige chloorhoudende koolwaterstoffen; individueel.
- 8) Vluchtige organische halogeenvverbindingen; somparameter.

Zolang er door het Nederlands Normalisatie-instituut geen normbladen zijn vastgesteld, gelden de door burgemeester en wethouders goedgekeurde methoden.

Indien uit onderzoeksresultaten blijkt dat met andere analysemethoden gelijkwaardige resultaten kunnen worden bereikt als die met de hiervoor bedoelde methoden, mogen die - na verkregen schriftelijke toestemming van burgemeester en wethouders - worden gebruikt. Geschillen met betrekking tot de hiervoor bedoelde methoden zullen worden voorgelegd aan een onafhankelijke ter zake deskundige instantie.

Een wijziging in een analysevoorschrift wordt automatisch van kracht dertig dagen nadat de wijziging door burgemeester en wethouders ter kennis van de vergunninghoudster is gebracht, tenzij binnen die termijn bij burgemeester en wethouders schriftelijk bezwaar is aangetekend.

Besteladressen

Publicaties zijn ten minste verkrijgbaar bij de onderstaande instanties, zoals:

CPR-richtlijnen

Servicecentrum Uitgevers, Postbus 20014, 2500 EA Den Haag
telefoon: 070 - 3789860
internet: www.sdu.nl

NEN/NVN normen

Nederlands Normalisatie-instituut, afdeling Verkoop, Postbus 5059, 2600 GB Delft
telefoon: 015-2690391 (NEN-Klantenservice)
internet: www.nen.nl/nl/pro/verk/index.htm (kies normshop)

KIWA Beoordelingsrichtlijnen (BRL)

Kiwa Inspectie B.V., Postbus 70, 2280 AB Rijswijk
telefoon: 070 - 4144507
internet: www.kiwa.nl

SBR-richtlijnen

Stichting Bouwresearch, afdeling Verkoop, Postbus 1819, 3000 BV Rotterdam
telefoon: 010 - 4114111
internet: www.sbr.nl

Nederlandse Richtlijn Bodembescherming

Ministerie van VROM
internet: www.infomil.nl (onder publicaties bodem)

rapport "Meten en bemonsteren van afvalwater"

Commissie Integraal Waterbeheer (CIW)
Rijkswaterstaat, Directie Water, Postbus 20906, 2500 EX Den Haag
internet: www.ciw.nl (gebruik zoekfunctie)

Circulaire energie in de milieuvergunning, 1999

Ministerie van VROM en het Ministerie van Economische Zaken
internet: www.infomil.nl (onder publicaties energie)

Leidraad Afval- en emissiepreventie in de milieuvergunning, 1996

Ministerie van VROM
internet: www.infomil.nl (onder publicaties afvalpreventie en -scheiding)

Handleiding Wm en verruimde reikwijdte

VNG Uitgeverij
bestelcode 9032273566
internet: www.vnguitgeverij.nl

Handreiking Europese afvalstoffenlijst (Eural)

Ministerie van VROM
www.minvrom.nl (onder publicaties van het dossier Afval)

Milieuwijzer

In deze lijst zijn de belangrijkste telefoonnummers van instanties en diensten - die in het voorgaande zijn genoemd - opgenomen.

- Raad van State 070 - 426 44 26
- Brandweer, afdeling Preventie 070 - 359 15 91
- N.V. Duinwaterbedrijf Zuid-Holland, afdeling Klantencontacten 070 - 384 39 39

Subsidierelingen

Voor het Midden- en Kleinbedrijf (MKB) bestaan er verschillende mogelijkheden voor het verkrijgen van subsidies met het oog op schoner produceren en energiebesparing. Onderstaande internetadressen zijn een handig vertrekpunt om hieromtrent nadere informatie in te winnen.

www.subsidieshop.nl

www.novem.nl

www.vamil.nl

www.pde.nl

www.minez.nl